

Gemeente Terschelling

Jaarstukken 2021

Leeswijzer	
Afkorting	Verklaring
+	Een positief bedrag moet gelezen worden als baat en als voordeel
-	Een negatief bedrag moet gelezen worden als last en als nadeel
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
Boa	Bijzonder Opsporingsambtenaar
BRP	Basis Registratie Personen
CNL	Centrum voor Natuur en Landschap
TE	Terschelling Energie
DB	Dagelijks Bestuur
DHW	Drank- en Horeca Wet
FUMO	Fryske Utfieringsjinst Miljeu en Omjouwing
GR	Gemeenschappelijke Regeling
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
JPPM	Jong Proef Preventiemethodiek
KCC	Klantencontactcentrum
MIWB	Maritiem Instituut Willem Barentsz
MOP	Meerjaren Onderhoudsplanung
NUP	Nationaal Uitvoerings Programma
OR	Ondernemingsraad
OZB	Onroerende Zaak Belasting
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
RO	Ruimtelijke Ordening
RWS	Rijkswaterstaat
SBB	Staatsbosbeheer
SJT	Stichting Jeugdwerk Terschelling
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TROM	Toeristisch Recreatieve Ontwikkelings Monitor
TS25	Toekomstvisie Terschelling
vGRP	verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wet FIDO	Financiering Decentrale Overheden
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Wkpb	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOBOF	Woningbehoefte onderzoek Fryslân
WOZ	Waardering Onroerende Zaken

West-Terschelling, 14 april 2022

Aan de leden van de raad van de gemeente Terschelling,

Bijgaand treft u aan de jaarstukken 2021 van de gemeente Terschelling.

Behandeling van de jaarstukken 2021 zal plaatsvinden in de vergadering van raadscommissie op 11 mei 2022 en in de raadsvergadering van 25 mei 2022.

De audit-commissie is gepland op 25 april 2022.

Technische vragen over de jaarstukken 2021 kunt u tot en met 20 april 2022 mailen aan: financien@terschelling.nl.

Uw vragen zullen dan uiterlijk tijdens de vergadering van de auditcommissie worden beantwoord.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong
Secretaris

G.M. van de Pol,
burgemeester

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 – Algemeen	7
1.1 De gemeente Terschelling in het kort.....	7
1.2 Planning en control cyclus	10
1.3 Bestuur van de gemeente Terschelling	11
1.4 Bericht van het college.....	13
1.5 Financiële resultaten.....	19
Hoofdstuk 2 – Jaarrekening.....	29
2.1 Balans.....	30
2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening (Programmarekening)	46
2.3 Paragrafen	49
2.4 Programmarekening en toelichting.....	91
Hoofdstuk 3 – Controleverklaring van de accountant.....	131
Bijlagen	137
Bijlage 1 – Staat van reserves en voorzieningen.....	138
Bijlage 2 – Staat van langlopende leningen	140
Bijlage 3 – Staat van gewaarborgde leningen	141
Bijlage 4 – Opbrengst en verdeling toeristenbelasting.....	143
Bijlage 5 – Jaarprogramma sociaal en maatschappelijk werk	144
Bijlage 6 – Verantwoording budget cofinanciering 2021	145
Bijlage 7 – Jaarverslag 2021 van de klachtenbehandelaar	146
Bijlage 8 – Single Information Single Audit.....	147
Bijlage 9 – Overzicht baten en lasten per taakveld.....	157

Hoofdstuk 1 – Algemeen

1.1 De gemeente Terschelling in het kort

1.1.1 Algemeen

Terschelling is het middelste van de Nederlandse Waddeneilanden. Het eiland wordt aan de noordzijde begrensd door de Noordzee en aan de zuidzijde door de Waddenzee. De dichtstbijzijnde haven aan de vaste wal is Harlingen. Deze havenplaats ligt hemelsbreed ongeveer 25 km van Terschelling en via de vaargeulen circa 35 km. De oppervlakte van de gemeente Terschelling bedraagt in totaal 67.400 ha (8.935 ha land en binnenwater en 58.465 ha zee). Het grootste gedeelte hiervan is uiteraard de Waddenzee. Terschelling met zijn unieke sfeer, natuur en landschap is erg in trek bij toeristen. Daarmee zijn drie belangrijke pijlers van het eiland genoemd: de zee, het toerisme en de natuur. Het vogeleiland Griend maakt deel uit van de gemeente Terschelling.

Kengetallen

Aantal inwoners per dorp			
	1 januari 2022	1 januari 2021	1 januari 2020
West-Terschelling	2.581	2.524	2.573
Midsland	1.038	1.036	1.029
Hoon	480	470	469
Formerum	246	236	231
Lies	150	148	148
Oosterend	150	141	141
Baaiduinen	130	124	119
Landerum	99	97	89
Kinum	29	33	39
Hee	27	25	19
Striep	19	17	18
Kaard	12	15	15
Totaal	4.961	4.866	4.890

1.1.2 Eilandakkoord 2018-2022

Op 28 mei 2018 heeft de gemeenteraad het Eilandakkoord 2018-2022 vastgesteld, onder de werknaam “Krachtig Terschelling”. Uit dit akkoord citeren wij enkele belangrijke uitgangspunten:

- “De eilander gemeenschap is een prachtige gemeenschap. Betrokken, krachtig en sociaal. Een gemeenschap die we met ons allen vormgeven. Daarom willen wij, de PvdA en de VVD, deze bestuursperiode met de raad, eilanders, ondernemers en belangenorganisaties verder bouwen aan een krachtig, leefbaar en mooi Terschelling.”
- “Bijzondere aandacht vragen de volgende speerpunten:
 - Wonen: het zorgen voor betaalbare en passende woonruimte is één van de belangrijkste taken van de gemeente. In het eilandakkoord wordt ingezet op snelle bouw van 135 extra woningen en de invulling van een aantal locaties. Daarnaast is een goed plan voor de oude campus voor de huisvesting van specifieke groepen belangrijk en gaan raad en college zich goed voorbereiden op het maken van afspraken met een nieuwe woningbouwcorporatie.
 - Duurzaamheid: dit vormt de basis van het handelen van de gemeente in de komende periode. Op het gebied van mensen, omgeving en economie. Alles wordt uit de kast gehaald om het ambitiemanifest Duurzaam 2020 te halen. We wisselen kennis en ervaring uit met andere gemeenten, sluiten ons aan bij Circulair Fryslân en Terschelling wordt een proeftuin voor nieuwe

ontwikkelingen in energieopwekking, in samenwerking met technische opleidingen zoals TU-Delft en Universiteit Twente.

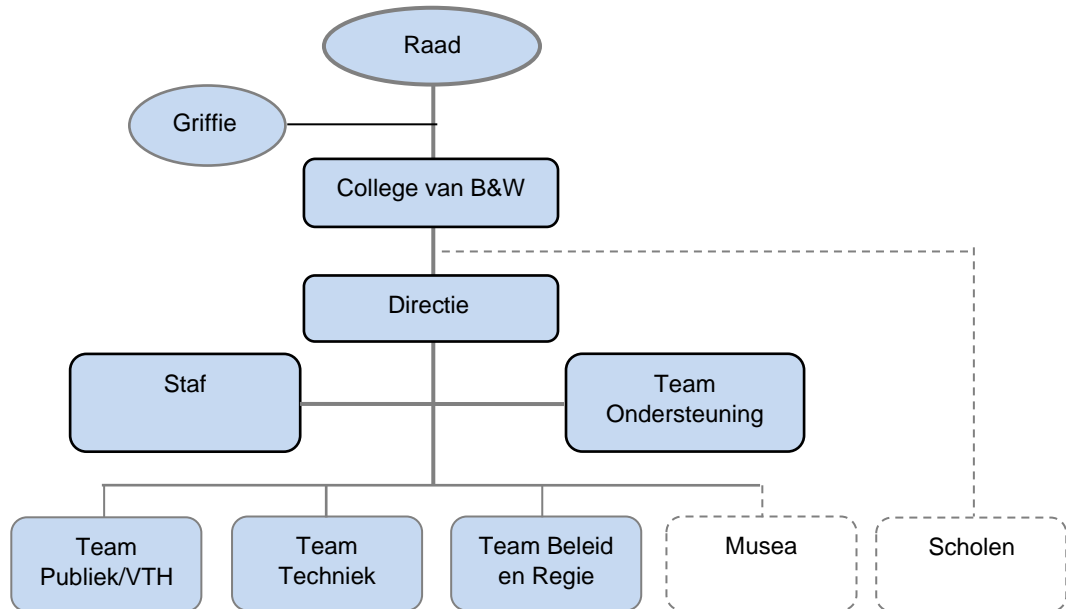
- Toerisme en recreatie zijn een grote pijler van de werkgelegenheid op Terschelling. Aanvullend aan het doorlopend gastenonderzoek, wordt een onderzoek gehouden onder de eilanders, zodat helder wordt wat ideeën zijn over toerisme en hoe dit wordt ervaren. Dit vormt de basis voor een goed toeristisch beleid. Het bevorderen van diversiteit van werkgelegenheid houdt de aandacht van de gemeente. Het landschap en de natuur van Terschelling zijn de drager van het toerisme en daar zijn we zuinig op.“
- “Met het Eilandakkoord gaan we aan het werk. Op een nieuwe manier; helder, open en inzichtelijk. Heldere informatie over regelingen, duidelijkheid over wat wel en niet kan, en een aanspreekpunt voor Buren en buurtverenigingen. Betrokken en bereikbaar, met een duidelijke verantwoordelijkheid. Met professionele bestuurders. En als raad zetten we voort wat in de aanloop naar het eilandakkoord toe is gestart; structureel in gesprek gaan en blijven met de eilanders. De uitvoering van alle ambities kost natuurlijk geld. We geven aan hoe we de gemeentelijke begroting gezond willen houden, onder meer door uitgaven goed in de gaten te houden. Met open vizier en vertrouwen treden we de komende bestuursperiode tegemoet.”

In deze jaarrekening 2021 is bij de toelichting op de verschillende programma's de voortgang van het eilandakkoord in 2021 weergegeven.

1.1.3 Organogram

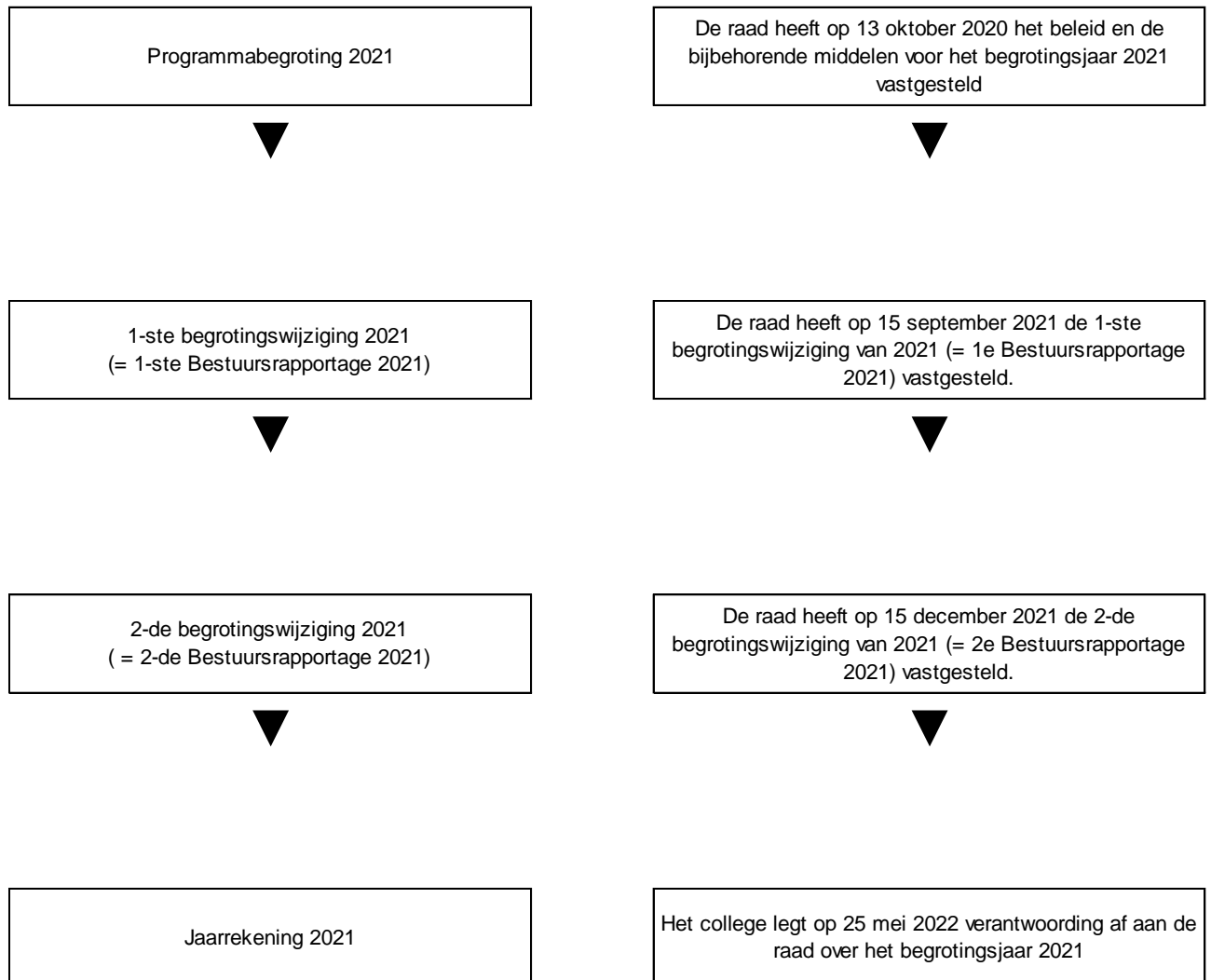
De organisatiestructuur is een hulpmiddel dat ervoor moet zorgen dat de gemeente Terschelling haar doelen bereikt. Bij de inrichting van de organisatie is nagedacht over zaken als taakverdeling, verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden en, daarmee samenhangend, het coördineren van die taken en verantwoordelijkheden. Hieronder is de organisatiestructuur van de gemeente Terschelling weergegeven.

1.2 Planning en control cyclus

Planning- en controlcyclus 2021

De planning- en controlcyclus was in 2021 als volgt:

1.3 Bestuur van de gemeente Terschelling

1.3.1 Gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste orgaan in een gemeente.

De gemeenteraad bepaalt (de hoofdlijnen van) het beleid en ziet toe op de uitvoering daarvan door het college van burgemeester en wethouders, rekening houdend met signalen en informatie uit de samenleving. De gemeenteraad stelt de begroting en jaarrekening vast en benoemt en ontslaat wethouders.

Op 14, 15 en 16 maart zijn er gemeenteraadsverkiezingen geweest. Op het moment van schrijven is er nog geen nieuwe coalitie samengesteld. De nieuwe gemeenteraad van Terschelling zal de jaarrekening van 2021 gaan vaststellen.

1.3.2. Raadsgriffier

De raadsgriffier is de eerste adviseur van de raad. Vanaf 1 januari 2022 heeft de Gemeente Terschelling een nieuwe raadsgriffier.

1.4 Bericht van het college

In dit bericht van het college loodsen wij u door een aantal belangrijke onderwerpen en programma's die in 2021 voor een belangrijk deel onze agenda hebben bepaald.

COVID-19 (Corona)

In maart 2020 werd de wereld geconfronteerd met de zeer ingrijpende effecten van het COVID-19 (Corona) virus. En vanuit het coronajaar 2020 rolden wij zo in het coronajaar 2021.

Wel startten wij het jaar 2021 met perspectief: rond de jaarwisseling 2020/2021 konden de eerste vaccinaties worden toegepast en leek er licht aan het eind van de coronatunnel te gloren. In nauw overleg met GGD en andere eilanden kon specifiek maatwerk voor de vaccinaties worden gerealiseerd en hoefden eilanders niet voor een vaccinatie naar de vaste wal. Begin juli 2021 hadden alle eilanders die dat wilden hun tweede vaccinatie gehad.

Ondanks de vaccinaties bleven we ook in 2021 nog geconfronteerd met beperkende maatregelen als gevolg van de Corona-pandemie, zoals beperkte toegang tot horeca en winkels, de mondkapjesplicht, thuiswerken, testen voor toegang en tegen het einde van het jaar 2021 weer met een grootschalige lockdown van winkels en horeca.

Op het moment van schrijven van deze teksten zitten we gelukkig in een fase dat nagenoeg alle beperkende maatregelen door het Kabinet kunnen worden afgeschaft. Het lijkt alsof weer in een vorm van "normaal" terecht kunnen komen. Uiteindelijk is ons eiland deze pandemie redelijk goed doorgekomen en lijkt de economische schade mee te vallen.

De pandemie en alles wat daaruit voortvloeide vereiste ook in 2021 veel inzet vanuit de gemeente, zowel vanuit het bestuur als ook vanuit de gemeentelijke organisatie.

Uitvoeringsprogramma Woonvisie

Handhaving

Het woonprogramma voorziet in het toevoegen van nieuwe woningen voor de doelgroep van de Woonvisie (starters en doorstromers met een krappe beurs). Wanneer aan de 'achterkant' woningen verdwijnen doordat zij niet (meer) gebruikt worden voor permanente bewoning is het toevoegen van nieuwe woningen 'dweilen met de kraan open'. Daarom is in 2021 handhaving van permanent bestemde woningen verder opgepakt. Daarnaast is ook gekeken naar andere juridische instrumenten om de bestaande woningvoorraad te beschermen. Zo is de werking van de huisvestingsverordening onder de loep genomen (en is bijvoorbeeld de kooprijsgrens opgerekt naar € 600.000). Daarnaast is onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor een Leegstandsverordening en is onderzoek gestart naar de wenselijkheid van het invoeren van een bewoningsplicht door eigenaren. De handhaving heeft tot en met 2021 opgeleverd dat er 37 woningen weer permanent bewoond worden.

Herijking beleid

Gedurende de uitvoering van beleid blijkt soms dat dit een efficiënte en doelmatige werkwijze in de weg staat. Begin 2021 is er daarom een evaluatieronde gedaan (steekproefsgewijs) onder de particuliere initiatiefnemers van het woonprogramma. Het doel was om te achterhalen of beleidsstukken nog aangepast moesten worden om de uitvoering van het woonprogramma verder te vergemakkelijken voor de deelnemers. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een tweede herziening van de Beleidsregels Nieuwe Woningen en nog een aanpassing van het Uitvoeringsprogramma.

Sociale huurwoningen door WoonFriesland

In de prestatieafspraken heeft WoonFriesland toegezegd 50 nieuwe sociale huurwoningen te realiseren. Het vinden van geschikte locaties daarvoor blijkt geen sinecure. In 2021 is daarom een versnellingssteam ingesteld. Het leidde er in ieder geval toe dat WoonFriesland de vergunningaanvraag voor 19 woningen op de KLu-locatie in 2021 heeft ingediend. Voor 4 woningen op de oude noodslachtplaats zijn onze uitgangspunten nader op papier gezet aan WoonFriesland voorgelegd. Voor 12 woningen in Midsland West (Zuidermiedenweg) wordt een bestemmingsplan voorbereid. De resterende investeringsruimte van WoonFriesland reserveren wij (nog) voor circa 15 woningen in Hoorn. Vanuit de Waddensamenwerking is een zgn. 'Quick Win' aanvraag gedaan voor financiële steun in het kader van een mogelijk project De Stoek in combinatie met 't Jok. Indien er geen ruimte 'Om Oost' blijkt zal dit op West moeten worden ingevuld. Door ons zijn alvast voor de verdere toekomst twee nieuwe locaties voor nog eens circa 50 woningen verkend te weten West-Aletalaan (fase 3) en de CNL-locatie. WoonFriesland doet een behoefteonderzoek.

Huisvesting (tijdelijk) personeel

Er is een grote roep om extra mogelijkheden voor de huisvesting van tijdelijk personeel vanuit de ondernemers op Terschelling. Om dit concreet te maken is samen met de TOV onderzoek verricht. Daaruit is wel de noodzaak gebleken, maar nog niet de omvang en de invulling. Een plan voor de ver/nieuwbouw van het Gebouw op Palen NHL samen met Schellinger Ree voor huisvesting van MSTC studenten en gemeente-/onderwijs-/zorgpersoneel is in 2021 voorbereid. NHL presenteerde in 2021 een strategisch voor het eiland zeer interessant plan voor hoger onderwijs en short-stay voorzieningen in Victoria op de Oude Campus. Op ons uitdrukkelijk verzoek neemt NHL hierin de verhuur van circa 50 logiesruimtes voor zomerseizoenpersoneel. Mee en is daarover in gesprek gegaan met TOV. De gemeente sprak met TOV en enkele ondernemers om met locatievoorstellen te komen en heeft ook zelf een locatiestudie verricht. Dit gaf weinig respons. In 2021 is opdracht gegeven een ruimtelijke verkenning te maken voor circa 15 personeelswoningen bij Halfweg. Daarnaast zijn ook in 2021 de individuele initiatiefnemers voor realisatie van huisvesting van tijdelijk personeel in de bedrijfsbebouwing verder gefaciliteerd en begeleid door het woonteam.

Lytse huskes

Bij het toevoegen van reguliere woningen komt ook de vraag naar tiny houses (oftewel lytse huskes) aan de orde. De provincie heeft aangegeven dat zij buiten de woningbouwruimte van 135 woningen hiervoor (beperkte) mogelijkheden zien op Terschelling. Daarom is in 2021 de mogelijkheid voor realisatie van Lytse huskes nader verkend. Dit is op twee sporen gedaan, te weten het opstellen van concept-beleid en het starten van een pilot. Deze kansrijke locatie maakt deel uit van het woonprogramma.

Particuliere initiatieven

Toevoeging van nieuwe woningen op Terschelling kan niet zonder particulier initiatief. Alleen dan komt grond beschikbaar voor de bouw van nieuwe woningen; grond die schaars is op ons eiland. Het woonteam heeft in 2021 de particuliere initiatiefnemers uit de eerste en tweede tranche verder op weg geholpen naar hun vergunningaanvraag. Eind 2021 heeft dit circa 50 afgeronde trajecten naar een te verlenen vergunning opgeleverd. Met ruim 10 initiatiefnemers werden eind 2021 nog gesprekken gevoerd ook is voor het einde van het jaar een nieuwe groep geselecteerd voor nog eens ruim 10 particuliere initiatieven in de derde tranche van het woonprogramma.

Grotere woningen

Er is nieuw beleid gemaakt voor grotere woningen dan 100 m². Dit op nadrukkelijk verzoek van de Raad. Eind december 2021 heeft de Raad de regels voor de 130m²-woningen vastgesteld. Dit betekent dat onder voorwaarden woningen groter gebouwd mogen worden

dan 100 m² (tot een maximum van 130 m²). Voor deze categorie woningen (12 in totaal) wordt begin 2022 een afzonderlijke tender uitgeschreven.

Hiermee zijn eind 2021 vrijwel alle beschikbare 135 plaatsen planologisch voorzien van een concreet initiatief dat uiteindelijk leidt tot de vergunning en bouw van een nieuwe woning.

Bouwleges

De bouwleges op Terschelling zijn hoog, het college is zich daarvan bewust. Het college is bezig met onderzoek naar mogelijkheden om deze leges te verlagen.

Over- en onderschrijving van budgetten

Het Woonprogramma is (mede door corona) minder snel gevorderd dan gewild en gedacht. Het maken van regels en de discussie daarover duurde langer, initiatieven kwamen langzaam op gang en de begeleiding en vergunningsverlening was door beperkingen en soms ingewikkelde regels ook moeilijker. Daardoor is tot nog toe ieder jaar sprake geweest van een onderschrijving van het budget. Zo ook in 2021. Voor 2022 is er vrijwel geen budget opgenomen voor het woonprogramma. Het resterende budget uit 2021 (de onderschrijving) is daarvoor zeker nodig.

Daarnaast is in 2021 de actualisatie van de welstandsnota doorgeschoven. Het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is hier mede debet aan. Immers: er moeten nog keuzes worden gemaakt over de plek waarin het welstandsbeleid wordt opgenomen. Het budget voor de actualisatie van de welstandsnota is daarom nog niet uitgegeven.

Voortgang van het programma Duurzaamheid

Vanuit het programma Duurzaamheid willen we met ons uitvoeringsprogramma (2018-2022), duurzaamheid stimuleren binnen de gemeente en werken we aan concrete projecten die de CO₂-uitstoot moeten (gaan) verminderen. Een groot deel hiervan valt onder het thema 'Energie bij eilanders'. Bedrijven, particulieren en recreatie zorgen samen voor een groot gedeelte van deze CO₂-uitstoot. Onze rol zit hem er vooral in om eilanders te helpen om te verduurzamen. Dit kan op verschillende manieren en het streven is dan ook dat wie wil verduurzamen, moet kunnen verduurzamen.

Met inzet van onze energiecoaches zetten we ons in om dicht bij de eilanders te komen en hun te helpen. Deze zijn zowel bij particulieren als bedrijven actief en geven advies richting verduurzaming. Ook zijn we bezig om grotere schaal het eiland te kunnen verduurzamen met innovatieve projecten als zonnecarports en een warmtenet op West. Deze trajecten zijn onderzocht en worden getoetst op haalbaarheid. Hopelijk kunnen we deze de komende jaren ontwikkelen tot projecten met grote CO₂-besparing.

Eén van de laagdrempeligste en bekendste methode is een subsidieregeling voor verduurzaming. Het afgelopen jaar hebben we naast onze subsidieregeling isolatiemaatregelen ook twee voucheracties georganiseerd voor particuliere woningeigenaren en huurders voor kleine maatregelen. Deze zijn succesvol verlopen, zowel qua belangstelling als in de uitvoering. Daarnaast hebben we op diverse manieren gezamenlijke inkoopacties van o.a. spouwmuurisolatie ondersteund. Een andere grote doelgroep zijn de eigenaren van recreatiewoningen, hier hebben we een Waddenbreed onderzoek naar laten doen, om te kijken waar deze doelgroep behoefte aan heeft als het gaat om verduurzaming.

Om succesvol te blijven in de acties die we doen hebben het Samen Duurzaam platform en merk verder uitgebreid. Dit is een samenwerking tussen de gemeente en o.a. Terschelling Energie en partners om samen uit te stralen dat we bezig zijn met duurzaamheid. Dit jaar zijn we er in geslaagd een gedragen website en social media kanalen te lanceren met gezamenlijk nieuws en informatie over duurzame initiatieven op Terschelling. Vanwege corona waren er te weinig interactieve sessies, maar o.a. het duurzame scholenproject kon

gelukkig wel georganiseerd worden. Daarnaast hebben we gewerkt aan de oprichting van een klimaatfonds vanuit Doeksen voor duurzame burgerinitiatieven op Terschelling en Vlieland. Deze zal in 2022 officieel worden opgericht.

Landelijk zijn er ook doelstellingen die behaald moesten worden. Zo zijn de Transitievisie warmte en de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) vastgesteld door de Raad. Hierin staat beschreven wat onze doelstellingen zijn en welk tijdsplan er is om onze buurten te verduurzamen. Gezamenlijk met andere eilanden en gemeenten hebben we dit in goede samenwerking afgerond. In 2021 hebben we daarnaast ook op het thema duurzaamheid gewerkt aan een gezamenlijk Waddenprogramma. Dit zal in 2022 verder uitgewerkt worden.

Met de provincie wordt gesproken over de concrete voorbereiding en realisatie van een project voor Aquathermie. Hiermee kunnen grote bedrijven en wellicht ook woningen in Nieuw West in de toekomst van warm water worden voorzien voor een veel zuinigere energievoorziening. Op de lange termijn zijn ook voor Oud West en andere dorpen soortgelijke oplossingen denkbaar. Het onderzoek hiernaar wordt met steun van de provincie voortgezet.

Begin 2022 is een afzonderlijke programma-verantwoording over de uitvoering tot en met 2021 aan de Raad gestuurd en openbaar gemaakt. Hieruit blijkt dat de doelstelling om ten opzichte van 2016 in 2023 tenminste 15% CO₂ vermindering te realiseren ruimschoots is gehaald. In 2021 was al sprake van realisatie van maatregelen met een effect van 25% reductie. Wij vertrouwen dat de doelstelling om in 2030 tenminste 50% minder CO₂ te produceren zal worden gehaald. De uiteindelijke ambitie om als eiland maximaal zelfvoorzienend te zijn voor water, energie en grondstoffen kan versterkt worden doorgezet.

Voortgang uitvoering Havenfront Terschelling

Het jaar 2021 heeft met name in het teken gestaan van het opstellen van het Kaderplan Havenfront Terschelling. In haar vergadering van 15 december 2021 heeft de gemeenteraad het Kaderplan Havenfront Terschelling vastgesteld.

Samenvattend betekent dit dat de Startnotitie "Masterplan Havenfront Terschelling" en het Uitvoeringprogramma zijn vastgesteld door de Raad en dat deze de basis vormen voor het vervolg van het project "Havenfront Terschelling". De uitvoering is gericht op groot onderhoud, herinrichting van het plangebied en het nemen van klimaat-adaptieve maatregelen. Met de Startnotitie was gedefinieerd in welke richting gedacht moest worden. Na de definitiefase volgt de ontwerpfasen met richtinggevende ontwerpen. De richtinggevende ontwerpen zijn uitgewerkt in een Kaderplan dat de basis is voor verdere uitwerking van de definitieve planschetsen voor herinrichting van het Havenfront Terschelling in deelplannen. Het Kaderplan is nodig om als leidraad te dienen voor de verdere financiële uitwerking en voor de aanbesteding. Het Masterplan en het Uitvoeringsprogramma zijn daarvoor te globaal en te omvangrijk. Met het Kaderplan wordt het programma opgesplitst in verschillende deelprojecten en kan verdere uitwerking plaatsvinden.

In 2022 zal deze uitwerking in een nader vast te stellen projectstructuur plaatsvinden. Daarbij zal in eerste instantie alle aandacht uitgaan naar de situatie rond de Willem Barentszkade en de renovatie van de veerhaveninrichtingen. Uiteraard heeft Rijkswaterstaat daarbij het initiatief maar bij deze renovatie is het toekomstig projectteam intensief betrokken om vanuit gemeentelijk perspectief vinger aan de pols te houden en de gemeentelijke plannen hierop zoveel mogelijk te laten aansluiten.

Tonnenloods en CNL

De Tonnenloods blijft een uitdagend project. De complexiteit van de samenwerking met vele partijen, elk met verschillende belangen, vraagt zorgvuldige afstemming en kost tijd. De samenwerkingspartijen zijn Rijkswaterstaat (RWS), Staatsbosbeheer (SBB) en de gemeente

Terschelling. Het RijksVastgoedBedrijf (RVB) fungeert als verhuurder van het pand. Afgelopen jaar is de wettelijke procedure 'openbare bekendmaking tot het voornemen tot overeenkomst' met succes afgerond.

Voor de exploitatie van het beleef- en bezoekerscentrum zijn in 2021 Oerol en de VVV benaderd. Zij leggen de samenwerking vast via de op te richten Stichting Tonnenloods. De noodzakelijke bestemmingsplanwijziging is in uitvoering: de reactienota op de ingediende zienswijzen is in 2021 afgerond en kan begin 2022 in de raad vastgesteld worden.

In 2021 zijn tevens alle voorbereidingen getroffen om bij de eerste tender in 2022 subsidie aanvragen in te dienen bij Waddenfonds en provincie Fryslân. De afronding van de financiële verdeelsleutel tussen partijen is vooralsnog de start voor de uitvoeringsfase in 2022.

Dellewal

Het jaar 2021 heeft voor een groot deel in het teken gestaan van het opstellen van de "Deelnamevoorwaarden behorende bij de Ontwikkelcompetitie voormalig dancing Dellewal Terschelling" en het opstellen van een herziene grondexploitatie. De raad heeft hier op 16 februari 2022 mee ingestemd.

Op de Dellewal-locatie is een mogelijkheid tot de ontwikkeling van maximaal 13 appartementen voor permanente bewoning. De toekomstige bewoners moeten sociaal en/of economisch gebonden zijn aan Terschelling. Een andere belangrijke voorwaarde is dat de boekwaarde van de onderliggende grond met de ontwikkeling wordt terugverdiend.

Het college gaat de locatie niet zelf ontwikkelen maar laat dit doen door een ontwikkelaar. De selectie gebeurt via het uitschrijven van een prijsvraag. Voor de prijsvraag is een selectieleidraad opgesteld en zijn de uitgangspunten van de grondexploitatie herzien. De keuze voor een ontwerp zal zich richten op de fraaiste ruimtelijke inpassing en het niet aantasten van zichtlijnen en karakter van de baai.

Nu deze zaken door de raad zijn vastgesteld kan er worden gewerkt aan de verdere concretisering van het postzegelbestemmingsplan en kan daarna de prijsvraag concreet worden uitgeschreven. Wij verwachten in 2022 tot een definitieve overeenkomst met de gekozen ontwikkelaar te kunnen komen.

Oude campus

Begin 2020 kregen wij het bericht van de NHL dat dit instituut met de gemeente verder in overleg wilde over een mogelijke herbestemming van de gebouwen van de voormalige campus. Nadat WoonFriesland had aangegeven geen (tijdelijke) woningen te willen realiseren in het complex waren wij op dat moment net zover om tot een aanbieding van opstalrechten van het complex over te gaan via een openbare inschrijving.

Dit verzoek van de NHL is voor het college aanleiding geweest de verkoop via een openbare inschrijving tijdelijk stil te zetten en met de NHL in overleg te gaan. De NHL is voornemens in de gebouwen studenten van hun gehele hogeschool en van andere scholen en universiteit waar zij mee samenwerken onder te brengen en daar werkruimtes te creëren voor studie, onderzoek en ontwikkeling.

Inmiddels was ook het bestuur van de Stichting Zeevaartschoolbelangen/Schellinger Ree bezig met specifieke planvorming voor het gebouw op palen, waarbij dit gebouw dan in de toekomst zou kunnen dienen voor de adequate huisvesting van MSTC-studenten en voor huisvesting van personeel van maatschappelijke organisaties op het eiland, zoals gemeente, onderwijs en De Stilen.

In 2021 heeft het bestuur van de Stichting Schellinger Ree intensief overleg met ons gehad om te komen tot grootschalige renovatie van het gebouw op palen. Daarbij heeft de gemeente voortdurend aandacht gevraagd voor de aspecten duurzaamheid en uitstraling.

Eind 2021 is de casus van het gebouw op palen nog eens specifiek voorgelegd aan een externe deskundige om de investering en toekomstige exploitatie nog eens door te rekenen. Daarnaast heeft de NHL aangegeven haar plannen voor het voormalige hotel Victoria door te willen zetten en heeft de planvorming daarvoor verder opgepakt. De landelijke en lokale eisen en wensen van duurzaamheid en uitstraling resulteren wellicht in ver/nieuwbouw van gebouwen. Wij verwachten u nog voor de zomer van 2022 verder hierover te kunnen informeren waarbij ook duidelijk zal worden wat de rol en bijdrage van de gemeente daarin zullen zijn.

Project Herziening toeristenbelasting

De gemeente Terschelling heeft in het 'Eilandakkoord 2018-2022 Krachtig Terschelling' het voornemen opgenomen om een herziening van het heffen en innen van toeristenbelasting te realiseren. Daarbij is bij het uitwerken van deze omslag als uitgangspunt genomen dat sprake zal zijn van een omslag van heffen bij logiesverstrekkers naar een gepersonaliseerd systeem, waarbij bezoekers in principe zelf verantwoordelijk zijn voor het betalen van de toeristenbelasting.

In de afgelopen jaren is onderzocht hoe de omslag naar een systeem zoals dat in het Eilandakkoord is verwoord, plaats kan vinden. In de jaren 2020 en 2021 is wel aan het voorstel gewerkt maar door de Coronapandemie heeft het project wel vertraging opgelopen. Zo moest onder andere een bezoek aan Norderney om het daar fungerende systeem te gaan bekijken een aantal malen worden uitgesteld en uiteindelijk geannuleerd. Eind 2021 is de voortgang van het onderzoek in een fase gekomen waarbij concreet van de raad een besluit kan worden gevraagd om te komen tot de ontwikkeling met als doel invoering van een systeem van een gepersonaliseerd systeem van heffing en inning van de toeristenbelasting en over te gaan tot daadwerkelijke aanbesteding van de opdracht om een dergelijk systeem te realiseren. Doelstelling is om na een positief besluit van de gemeenteraad de realisatie van een gepersonaliseerd systeem in 2022 op te pakken en het systeem vervolgens daadwerkelijk in te voeren.

FUMO/WABO

De kosten voor de BRIKS-taken liepen elk jaar omhoog. Daarom is in 2020 een onderzoek gestart waar de BRIKS-taken het beste uitgevoerd zouden kunnen worden, bij de FUMO of in samenwerking met een andere gemeente of bij een commercieel bedrijf. Een van de conclusies in dit onderzoek is dat het op termijn voordeliger is om deze taken samen met een andere gemeente uit te voeren. Hierover zijn al in 2020 gesprekken met de gemeente Harlingen gestart. In 2021 is het besluit genomen om de taken gezamenlijk op te pakken met de gemeente Harlingen met ingang van 1 januari 2022.

Met de FUMO zijn in 2021 definitieve afspraken gemaakt voor een aanzienlijke beperking van de verschuldigde frictiekosten. Deze worden later afgerekend. Nadat de frictiekosten en de kosten van overgang zijn gedekt is te verwachten dat de onderliggende kosten voor de berekening van bouwleges aanmerkelijk lager uitvallen.

1.5 Financiële resultaten

1.5.1 Resultaat en voorstel bestemming van het resultaat van de jaarrekening

De gemeente Terschelling heeft over 2021 een positief resultaat behaald van € 481.000 alle bedragen af op € 1.000.

Resultaat jaarrekening 2021		
in €		
	Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	173.000
	Reeds bestemd resultaat (mutaties in reserves)	308.000
	Gerealiseerd resultaat	481.000
		481.831

Het reeds bestemde resultaat bestaat uit toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die bij de vaststelling van de begroting 2021 en gedurende het jaar via begrotingswijzigingen door de raad zijn goedgekeurd. Voor details met betrekking tot deze mutaties, verwijzen wij u naar hoofdstuk 2 Jaarrekening, onderdeel 2.4 Programmarekening en toelichting.

Onderstaande tabel geeft aan dat het jaarrekeningsaldo van de gemeente Terschelling een structureel evenwicht kent. Dit houdt in dat de structurele lasten gedekt kunnen worden door de structurele baten. Een toelichting op de incidentele baten en lasten wordt gegeven in hoofdstuk 1.5.7.

Structureel jaarrekeningsaldo				
in €		2019	2020	2021
	Saldo van baten en lasten	455.000	798.000	173.000
	Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-188.000	-264.000	308.000
	Begrotingssaldo na bestemming	267.000	534.000	481.000
	Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-132.000	-202.000	-68.000
	Structureel jaarrekeningsaldo	399.000	736.000	549.000

De compensatie vanuit het Rijk in verband met de coronacrisis wordt via de algemene uitkering in ons rekeningresultaat opgenomen en daarmee per saldo in de algemene reserve verwerkt. Daarmee worden alle baten en lasten als gevolg van de Coronacrisis op een consistente wijze in de algemene reserve verwerkt.

Opbouw weerstandscapaciteit		
in €		31-12-2021
	Stand algemene reserve	4.156.000
	Toevoeging aan de algemene reserve	481.000
	Beschikbare weerstandscapaciteit	4.637.000
	Minimale weerstandscapaciteit	3.498.000
	Overschot minimale weerstandscapaciteit per 1 januari 2022	1.139.000

Wanneer de reserve recreatie ook wordt meegenomen in deze berekening, dan ziet het er als volgt uit:

Opbouw weerstandscapaciteit		31-12-2021
in €		
	Stand algemene reserve	4.156.000
	Reserve recreatie	328.000
	Gerealiseerd resultaat 2021	481.000
	Beschikbare weerstandscapaciteit	4.965.000
	Minimale weerstandscapaciteit	3.498.000

1.5.2 Analyse resultaat jaarrekening

In het volgende overzicht geven wij u een cijfermatige analyse per programma van het resultaat.

Analyse van het rekeningresultaat					
in €	Saldo begroting exploitatie	Saldo begroting reserves	Totaal saldo begroting	Werkelijk rekening saldo (incl. mutaties reserves)	Afwijking (- = nadelig)
PROG 0 - Burger en ondersteuning	4.973.000	-1.000	4.972.000	5.221.000	249.000
PROG 1 - Veiligheid	-1.020.000	20.000	-1.000.000	-1.051.000	-51.000
PROG 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.682.000	113.000	-1.569.000	-1.460.000	109.000
PROG 3 - Economie	3.477.000	120.000	3.597.000	3.864.000	267.000
PROG 4 - Onderwijs	-515.000	-	-515.000	-486.000	29.000
PROG 5 - Sport, cultuur en recreatie	-1.486.000	22.000	-1.464.000	-1.401.000	63.000
PROG 6 - Sociaal domein	-3.209.000	-	-3.209.000	-3.036.500	172.500
PROG 7 - Volksgezondheid en milieu	-827.000	323.000	-504.000	-535.500	-31.500
PROG 8 - VHROSV	-1.154.000	276.000	-878.000	-532.000	346.000
	-1.443.000	873.000	-570.000	583.000	1.153.000

In het begrotingsjaar 2021 is de primitieve begroting twee keer aangepast middels een vastgestelde begrotingswijziging. Deze begrotingswijziging bracht het verwachte resultaat verder naar beneden naar € - 570.000. Hieronder is de opbouw van het begrotingssaldo schematisch weergegeven:

Opbouw van het begrotingssaldo				
in €		Saldo begroting exploitatie	Saldo begroting reserves	Totaal saldo begroting
	Primaire begroting	-256.000	-121.000	-377.000
	1-ste begrotingswijziging 2021	-1.036.000	994.000	-42.000
	2e begrotingswijziging 2021	-151.000	-	-151.000
	Begrotingssaldo 2020 per 19 november 2020	-1.443.000	873.000	-570.000

Het college constateert een verschuiving van een negatief resultaat in de begroting naar een positief resultaat in de jaarrekening. Door verdere optimalisatie van interne processen wil het college dit soort verschillen in de toekomst voorkomen.

In hoofdstuk 2.4. de programmarekening en toelichting wordt per programma en product een uitgebreidere toelichting gegeven van afwijkingen \geq € 25.000.

1.5.3 Mutaties in reserves

In de begroting voor het jaar 2021 is door de Raad vastgesteld welke dekkingen vanuit de reserves plaats vinden. In onderstaande tabel worden de werkelijke mutaties in de reserves weergegeven.

Mutaties in reserves		
in €		Begroot Realisatie
	Toevoeging reserves	-325.000 -963.000
	Onttrekking reserves	1.198.000 1.271.000
		873.000 308.000

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden altijd als incidentele baten en lasten beschouwd, tenzij het (onder voorwaarde) om financierings- en dekkingsreserves gaat of onttrekkingen uit de daartoe toereikende (bestemmings)reserves voor minimaal 3 jaar met als doel structurele kosten te dekken.

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen in de mutaties in reserves

Onderstaand worden de belangrijkste afwijkingen in de mutaties van de reserves toegelicht. De tabel met mutaties wordt weergegeven op de volgende pagina.

Reserve havenbedrijf

De werkelijke onttrekking uit de reserve havenbedrijf viel in werkelijkheid hoger uit dan begroot, omdat het negatieve resultaat van het havenbedrijf in 2021 hoger was dan verwacht. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door een lagere opbrengst havengelden als gevolg van de coronacrisis.

Reserve recreatie

In 2021 zou gestart worden met een SWOT-analyse van de Terschellinger winkelgebieden. Omdat deze analyse nog niet is uitgevoerd is deze onttrekking ook niet tot stand gekomen.

Reserve Exploitatie Behouden Huys

Museum het Behouden Huys heeft in 2021 eenmalig meer gelden uitgegeven dan er beschikbaar waren in het toegekende exploitatiebudget. Het tekort hierop wordt aangevuld door een onttrekking uit de exploitatiereserve van het Behouden Huys.

Reserve J.W. van Dierenfonds

In 2021 wordt enkel rente toegevoegd aan deze reserve, conform de nota reserves en voorzieningen.

Reserve budgetoverheveling

In 2021 wordt voorgesteld een bedrag van € 638.000 diverse niet-bestede budgetten over te hevelen naar 2022. In alle gevallen zijn de genoemde budgetten niet benut in 2021 en blijven door deze budgetoverheveling alsnog beschikbaar in 2022. De toevoeging aan de reserve wordt middels instemming met deze jaarrekening bekrachtigd.

Voorstel mutaties in reserves				
in € (toevoeging is -)	PROG	Begroot	Realisatie	Afwijking
Reserve haven				
Dotatie uit exploitatie	2	-324.000	-324.000	-
Bijdrage exploitatie	2	215.000	304.000	89.000
		-109.000	-20.000	89.000
Reserve recreatie				
Ontwikkeling winkelgebied	3	25.000	-	-25.000
		25.000	-	-25.000
Reserve Exploitatie Behouden Huys				
Aanvulling exploitatietekort	5	-	9.000	9.000
		-	9.000	9.000
Reserve Dr JW van Dierenfonds				
Rentetoevoeging	0	-1.000	-1.000	-
		-1.000	-1.000	-
Reserve budgetoverheveling				
Restant budget Masterplan 2021	2		-180.000	-180.000
Uitvoering project herziening toeristenbelasting	3		-64.000	-64.000
Duurzaamheid	7		-144.000	-144.000
Omgevingswet	8		-108.000	-108.000
Woonprogramma 135+	8		-142.000	-142.000
Onderzoek Trimbos instituut	1	20.000	20.000	-
Restant budget Masterplan 2020	2	222.000	222.000	-
Uitvoering project herziening toeristenbelasting	3	95.000	95.000	-
Project Tonnenloods	5	22.000	22.000	-
Overhevelen restant budget Duurzaamheid	7	323.000	323.000	-
Invoering omgevingswet	8	60.000	60.000	-
Woonprogramma 135+	8	216.000	216.000	-
		958.000	320.000	-638.000
Totaal mutaties reserves		873.000	308.000	-565.000

1.5.4 Ontwikkeling van de eigenvermogenspositie, bij het volgen van het voorstel van de resultaatbestemming

Eigen vermogenspositie				
In €		2019	2020	2021
	Algemene reserve	3.654.000	3.847.000	4.157.000
	Bestemmingsreserves	5.106.000	5.444.000	5.360.000
	Resultaat	267.000	534.000	481.000
	Totaal eigen vermogen	9.027.000	9.825.000	9.998.000
	Totaal vermogen	30.423.000	31.276.000	29.981.000
	Verhouding eigen vermogen / totaal vermogen	29,7%	31,4%	33,3%
	Minimale weerstandscapaciteit per 31 december	3.395.000	3.446.000	3.498.000

Ten aanzien van de eigen vermogenspositie willen wij een aantal specifieke risico's benoemen ten aanzien van een tweetal specifieke activa van onze gemeente:

- Dellewal
- Voormalige campusgebouwen

In de risicoparagraaf zullen wij hier verder op ingaan.

1.5.5 Begrotingsrechtmatigheid exploitatie

Begrotingsrechtmatigheid exploitatie					
In €	Begrote lasten exploitatie	Begrote lasten reserves	Totaal begrote lasten	Werkelijke lasten	Afwijking (- = nadelig)
PROG 0 - Burger en ondersteuning	-7.325.000	-1.000	-7.326.000	-7.355.000	-29.000
PROG 1 - Veiligheid	-1.059.000	-	-1.059.000	-1.111.000	-52.000
PROG 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	-2.577.000	-324.000	-2.901.000	-2.824.000	77.000
PROG 3 - Economie	-502.000	-	-502.000	-432.000	70.000
PROG 4 - Onderwijs	-4.141.000	-	-4.141.000	-4.512.000	-371.000
PROG 5 - Sport, cultuur en recreatie	-1.815.000	-	-1.815.000	-1.770.000	45.000
PROG 6 - Sociaal Domein	-3.664.500	-	-3.664.500	-3.515.500	149.000
PROG 7 - Volksgezondheid en milieu	-2.595.500	-	-2.595.500	-2.681.500	-86.000
PROG 8 - VHROSV	-1.920.000	-	-1.920.000	-1.911.000	9.000
	-25.599.000	-325.000	-25.924.000	-26.112.000	-188.000

Uitgaven die de begroting overschrijden of die gedaan zijn buiten de vastgestelde programma's zijn formeel gezien onrechtmatig. Op basis van het Besluit Accountantscontrole Decentrale overheden (BADO) behoeven dergelijk begrotingsoverschrijdingen door de accountant niet te worden meegenomen bij de oordeelsvorming inzake rechtmatigheid indien en voor zover deze overschrijdingen passen binnen het beleid van de Raad.

Hieronder wordt een korte toelichting van de overschrijdingen per programma gegeven. Het college is van mening dat de overschrijdingen passen binnen het beleid van de Gemeente Terschelling, zoals vastgesteld door de Raad. Bij goedkeuring van de jaarstukken door de Raad worden deze overschrijdingen dan alsnog rechtmatig.

Een uitgebreide toelichting op de afwijkingen per programma is terug te vinden in de programmarekening in hoofdstuk 2.4.

Programma 1 – Veiligheid

Het verschil dat is ontstaan op het product veiligheid wordt veroorzaakt door de extra kosten die gemaakt zijn in het kader van corona. Een nadere toelichting hierop is te vinden in paragraaf 2.3.9 Corona-crisis.

Programma 2 – Verkeer, vervoer en waterstaat

Het programma verkeer en vervoer laat een positief saldo zien, waarbij het grootste overschot is gerealiseerd op het product straatreiniging. Op dit product is € 71.000 niet besteed. Dit wordt veroorzaakt door het wegvallen van de overhead vanuit de sociale werkvoorziening. Verwacht werd dat deze kosten op een andere manier zouden terug komen, maar dit bleek niet zo te zijn. Bij de eerst volgende begrotingswijziging zal het budget worden gewijzigd. In deze jaarrekening valt het overschot vrij ten gunste van de algemene middelen.

Programma 3 – Economie

Er is budget overgebleven op het product inning toeristenbelasting en bevordering toerisme. Het niet bestede budget voor het project “Herziening inning toeristenbelasting” van € 64.000 wordt overgeheveld naar 2022 ten gunste van het project “Inning toeristenbelasting”.

Programma 4 – Onderwijs

De personeelslasten van het onderwijs zijn hoger uitgevallen dan begroot, deze extra lasten worden gedekt door extra opbrengsten van het rijk.

Programma 6 – Sociaal Domein

De lasten op het taakveld begeleide participatie zijn € 74.000 lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds lagere lasten op de uitvoering van de sociale werkvoorziening. Daarnaast zijn de kosten voor huishoudelijke hulp circa € 48.000 lager dan begroot. Dit is opvallend want het aantal indicaties voor huishoudelijke hulp is gedurende 2021 toegenomen. De toename van de kosten bleef echter uit door een lagere zorgconsumptie dan eerder aangenomen. Oorzaak hiervan is dat zorgaanbieders hebben aangegeven dat zij moeite hebben met het vinden van voldoende personeel op Terschelling.

Programma 7 – Volksgezondheid en milieu

De lasten op het taakveld afval zijn € 51.000 hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door dat er meer afval is aangeboden bij de milieustraat dan begroot.

1.5.6 Begrotingsrechtmatigheid investeringen

Begrotingsrechtmatigheid investeringen (boven € 50.000)					
In €	Krediet	Investering per 1-1-2021	Mutatie 2021	Totaal investering 31-12-2021	Realisatie 2021
Riolering:					
vGRP2021	150.000	-	-	-	nee
Kolkenzuiger	205.000	-	203.000	203.000	ja
Wegen:					
Aanpassen openbaar vervoer	151.000	-	-	-	nee
Verkeersveiligheid hoofdweg	300.000	-	-	-	nee
Gebouwen:					
Tonnenloods	1.000.000	-	-	-	nee
Grond Tonnenloods	485.000	-	-	-	nee
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed - gemeentehuis	150.000	-	-	-	nee
Verduurzaming gemeentelijke vastgoed - driemaster	50.000	-	-	-	nee
	2.491.000	-	203.000	203.000	

Riolering

De Kolkenzuiger is in 2021 geleverd en in gebruik genomen.

1.5.7 Incidentele baten en lasten

Artikel 189 van de Gemeentewet schrijft voor dat de raad erop toeziet dat de financiële huishouding structureel en reëel in evenwicht is. Daarmee wordt bedoeld dat in de begroting de structurele lasten gedekt moeten worden door de structurele baten. Om vast te kunnen stellen dat sprake is van structureel evenwicht is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welk deel structureel. In de onderstaande tabellen is aangegeven wat de incidentele baten en lasten in deze jaarrekening zijn.

Het onderscheid tussen incidenteel en structureel is niet altijd even duidelijk. Om meer duidelijkheid te geven heeft de commissie BBV een notitie opgesteld. De richtlijn is dat, als de tijdelijke baten en/of lasten zogenaamd "eindig" zijn, zij een incidenteel karakter hebben. Onttrekkingen en toevoegingen van en aan reserves kunnen altijd als incidenteel worden aangemerkt.

Het overzicht van baten en lasten dient niet alleen voor het horizontale toezicht door de raad, maar is voor de financiële toezichthouder, de provincie Fryslân, een belangrijk overzicht bij de bepaling of de gemeente in aanmerking komt voor het gewenste repressieve toezicht.

Specificatie incidentele baten			
In €		Taakveld	2021
	Enmalige vrijval voorziening verplichtingen voormalig bestuurders	0.1	75.000
	Onttrekkingen aan de reserves	0.10	1.271.000
	Vordering BCF	0.4	124.000
	Meeropbrengst toeristen- en forensenbelasting	3.4	222.000
	Verkoop gemeentelijke woning	8.3	315.000
	Corona gerelateerde baten (§ 9 Corona crisis)	diversen	248.000
	Totaal incidentele baten		1.932.000

Deze posten worden hieronder toegelicht.

Enmalige vrijval uit voorziening verplichtingen voormalig bestuurders

Naar aanleiding van een actualisatie van de actuariële berekeningen van de pensioenen van onze voormalige bestuurders bleek deze voorziening te hoop opgenomen te zijn. Er valt eenmalig een bedrag vrij van € 75.000.

Onttrekkingen aan de reserves

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden altijd als incidenteel beschouwd, tenzij het (onder voorwaarde) om financieringsreserves en dekkingsreserves gaat of onttrekkingen uit de daartoe toereikende (bestemmings)reserves voor minimaal 3 jaar met als doel structurele kosten te dekken.

Een uitgebreid overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, met toelichting, is terug te vinden in hoofdstuk 1.5.3.

Vordering BCF

In opdracht van het college heeft SpendLab Performance Improvement het project dubbele betalingen uitgevoerd. Naast het onderzoek naar dubbele c.q. onverschuldigde betalingen is tevens een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijk onterechte kostenverhogend geboekte BTW. Het uitgevoerde onderzoek heeft als resultaat dat voor een bedrag van € 124.000 met terugwerkende kracht een recht op compensatie van BTW kan worden verkregen. Deze is in de jaarrekening verwerkt als incidentele bate.

Meeropbrengst toeristen- en forensenbelasting

Afgelopen seizoen was het aanzienlijk drukker met toeristen op het eiland. Dit heeft geresulteerd in een meeropbrengst toeristen- en forensenbelasting. Deze meeropbrengst is eenmalig en heeft daarom een incidenteel karakter.

Verkoop gemeentelijke woning Westerdam 15

In 2021 is een gemeentelijke woning verkocht voor een bedrag van € 315.000. Deze verkoop levert een incidentele bate op in de jaarrekening.

Corona gerelateerde baten

Voor een uitgebreide toelichting op deze extra baten verwijzen wij u naar paragraaf 9 – Corona crisis. Deze baten kennen een incidenteel karakter.

Specificatie incidentele lasten		
In €	Taakveld	2021
Toevoegingen aan de reserves	0.10	-963.000
Project dubbele betalingen (SpendLab Performance)	0.4	-48.000
Implementatiekosten Omgevingswet	8.1	-93.000
Boekverlies gemeentelijk gebouw	8.3	-50.000
Kosten overgang pool Harlingen	8.3	-300.000
Uitvoeringsbudget Woonprogramma 135+	8.3	-321.000
Corona gerelateerde lasten (§ 9 Corona crisis)	diversen	-225.000
Totaal incidentele lasten		-2.000.000

Deze posten worden hieronder toegelicht.

Toevoegingen aan de reserves

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden altijd als incidenteel beschouwd, tenzij het (onder voorwaarde) om financieringsreserves en dekkingsreserves gaat of onttrekkingen uit de daartoe toereikende (bestemmings)reserves voor minimaal 3 jaar met als doel structurele kosten te dekken.

Een uitgebreid overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, met toelichting, is terug te vinden in hoofdstuk 1.5.3.

Project dubbele betalingen (SpendLab Performance)

In opdracht van het college heeft SpendLab Performance Improvement het project dubbele betalingen uitgevoerd. Naast het onderzoek naar dubbele c.q. onverschuldigde betalingen is tevens een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijk onterechte kostenverhogend geboekte BTW. De kosten voor dit onderzoek zijn eenmalig en worden daarom als incidenteel aangemerkt.

Implementatiekosten Omgevingswet

Per 1 januari 2023 treedt (naar verwachting) de omgevingswet in werking. Om als gemeente te voldoen aan de minimale eisen op datum van de inwerkingtreding van wet is er een implementatiebudget beschikbaar gesteld. De werkelijke lasten in 2021 hebben € 92.000 bedragen. Het overgebleven implementatiebudget zal worden overgeheveld naar 2022. Omdat het hier gaat om lasten die gemaakt worden ter voorbereiding op een nieuwe of gewijzigde taak worden deze als incidenteel aangemerkt.

Boekverlies verkoop gemeentelijk gebouw

De Vosserschool is verkocht in 2021 aan CVPO Terschelling. In het verleden is er in het vastgestelde bouwbudget rekening gehouden met € 50.000 sloopkosten. De gemeente Terschelling heeft bij de verkoop van de Vossersschool de sloopkosten verrekend met de boekwaarde. Op grond van afspraken met het bestuur van het CVPO Terschelling is dit

bedrag alsnog aan dit bestuur overgemaakt en zal dit bestuur dit bedrag dan ten goede laten komen aan de brede school, c.q. het onderwijs, de kinderen in de Brede School.

Kosten overgang pool Harlingen

In 2021 is het besluit genomen om de taken gezamenlijk op te pakken met de gemeente Harlingen met ingang van 1 januari 2022. Met de samenwerking met de gemeente Harlingen zijn eenmalige kosten gemoeid. Deze bestaan uit kosten voor het aanstellen van een kwartiermaker om te zorgen voor een goede overgang enerzijds en opzetten pool en anderzijds eventuele frictiekosten voor de opzegging bij de FUMO.

Uitvoeringsbudget Woonprogramma 135+

Aan het begin van deze collegeperiode heeft uw raad budgetten beschikbaar gesteld voor specifieke projecten. Een daarvan is het budget voor uitvoering van de Woonvisie. In de periode 2018 tot en met 2022 moeten er 135+ nieuwe woningen worden gerealiseerd op Terschelling. Voor de uitvoering hiervan was in 2021 een incidenteel budget beschikbaar van € 321.000.

Corona gerelateerde lasten

Voor een uitgebreide toelichting op deze extra lasten verwijzen wij u naar paragraaf 9 – Corona crisis. Deze lasten kennen een incidenteel karakter.

Hoofdstuk 2 – Jaarrekening

2.1 Balans

Balans per 31 december 2021 vóór voorgestelde resultaatsbestemming

Activa	31-12-2021		31-12-2020	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		18.554.000		19.466.000
Investeringen in:				
- een economisch nut	9.785.000		10.666.000	
- een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	3.787.000		4.007.000	
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.982.000		4.793.000	
Financiële vaste activa		846.000		872.000
Kapitaalvertrekkingen aan:				
- gemeenschappelijke regelingen	71.000		71.000	
Leningen aan:				
- woningbouwcorporaties	238.000		253.000	
Overige langlopende leningen u/g	440.000		451.000	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	97.000		97.000	
Totaal vaste activa		19.400.000		20.338.000
Vlottende activa				
Voorraden		5.437.000		5.437.000
Onderhanden werk, gronden in exploitatie	2.483.000		2.483.000	
Onderhanden werk, panden in exploitatie	2.949.000		2.949.000	
Gereed product en handelsgoederen	5.000		5.000	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		2.608.000		2.636.000
Vorderingen op openbare lichamen	1.902.000		1.897.000	
Overige vorderingen	706.000		739.000	
Liquide middelen		748.000		369.000
Bank- en girosaldi	748.000		369.000	
Overlopende activa		2.846.000		2.496.000
Totaal vlottende activa		11.639.000		10.938.000
Totaal generaal		31.039.000		31.276.000

Passiva	31-12-2021		31-12-2020	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		9.997.000		9.825.000
Algemene reserve	4.157.000		3.847.000	
Bestemmingsreserves:				
- bestemmingsreserves met een door de raad bepaalde bestemming	5.339.000		5.425.000	
- bestemmingsreserves met een door derden bepaalde bestemming	20.000		19.000	
Nog te bestemmen resultaat	481.000		534.000	
Vorzieningen		4.961.000		4.900.000
Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.621.000		1.758.000	
Onderhoudsvorzieningen	2.073.000		1.892.000	
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	1.267.000		1.250.000	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		11.533.000		12.489.000
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	11.533.000		12.489.000	
- overige binnenlandse sectoren	0		0	
Totaal vaste passiva		26.491.000		27.214.000
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		1.903.000		1.734.000
- Bank en girosaldi	1.000.000		1.078.000	
- Overige schulden	903.000		656.000	
Overlopende passiva		2.645.000		2.328.000
Totaal vlottende passiva		4.548.000		4.062.000
Totaal generaal		31.039.000		31.276.000

Het totaal van de niet uit de balans blijvende garantstellingen bedraagt per 31-12-2021 (zie bijlage 3) € 9.336.000

2.1.1 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten”.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Consolidatie

Met ingang van het jaar 2006 wordt zowel door het Openbaar Primair Onderwijs Terschelling als het Openbaar Voortgezet Onderwijs Terschelling, een separate jaarrekening opgesteld. Daar de gemeente Terschelling het bestuur vormt van beide vormen van onderwijs en deze derhalve een integraal onderdeel uitmaken van de gemeentelijke organisatie, worden de activa en passiva en de baten en lasten van het onderwijs, in de jaarrekening van de gemeente Terschelling geconsolideerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, in voorkomende gevallen verminderd met ontvangen subsidies of ten behoeve van bepaalde investeringen gevormde reserves. De jaarlijkse afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Voor een beperkt aantal oudere investeringen geldt een afschrijving volgens de annuïtaire afschrijvingsmethode.

De afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa zijn als volgt:

- gronden en terreinen	geen afschrijving
- woonruimten	tussen de 10 en 50 jaar
- bedrijfsgebouwen	tussen de 7 en 50 jaar
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken	tussen de 10 en 25 jaar
- vervoermiddelen	tussen de 5 en 20 jaar
- computers (automatisering)	tussen de 4 en 5 jaar
- machines, apparaten, installaties	tussen de 5 en 25 jaar
- overige materiële vaste activa	tussen de 5 en 30 jaar

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs. Bij de waardering van deelnemingen wordt rekening gehouden met waardedalingen, indien deze duurzaam zijn. De leningen aan deelnemingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De overige vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen of lagere (directe) opbrengstwaarde/marktwaarde onder aftrek van een eventuele voorziening wegens incurantheid. Deze voorziening wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De gronden welke geen onderdeel uitmaken van een te ontwikkelen plangebied zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs vermeerderd met de toe te rekenen kosten en

verminderd met de opbrengsten wegens verkoop en overige opbrengsten, dan wel tegen een lagere marktwaarde. De onderhanden zijnde werken worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs vermeerderd met de jaarlijkse lasten (rentebijbeschrijving, verwerving, bouwrijp maken e.d.) en verminderd met de jaarlijkse baten (verkopen, bijdragen e.d.). Indien de marktwaarde lager is, wordt gewaardeerd tegen deze lagere marktwaarde. Resultaten op grondexploitaties worden verantwoord naar rato van de voortgang van de exploitatie van een project en indien zekerheid bestaat omtrent het resultaat.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen wordt een splitsing aangebracht in de bestemmingsreserves. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de bestemmingsreserves met een door de gemeenteraad bepaalde bestemming en bestemmingsreserves die worden aangehouden in verband met verplichtingen ten aanzien van de bestemming die door derden is opgelegd. De eerste categorie kan door de gemeenteraad worden aangewend, de tweede categorie kent geen aanwendingsvrijheid van de gemeenteraad.

Voorzieningen

Per gevormde voorziening wordt het doel waarvoor de voorziening is gevormd uiteengezet. Met ingang van het jaar 2003 wordt een onderscheid gemaakt tussen onderhoudsvoorzieningen, voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en voorzieningen met een door derden bekleemde, specifieke aanwendingsrichting. De onderhoudsvoorzieningen voor gemeentelijke wegen en paden en de gemeentelijke gebouwen worden bepaald op basis van een meerjarig onderhoudsgemiddelde. Onderhoudslasten worden uit de voorzieningen onttrokken, terwijl jaarlijks een dotatie plaatsvindt aan de voorziening op basis van een meerjarig gemiddelde.

De overige voorzieningen worden bepaald op basis van de daadwerkelijke geschatte verplichtingen aan het einde van het boekjaar, waarbij de voorzieningen voor personele verplichtingen, zijn berekend op basis van actuariële uitgangspunten.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.1.2 Toelichting op de te onderscheiden posten op de balans per 31 december 2021

VASTE ACTIVA

Materiele vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2021 is als volgt:

Materiele vaste activa					
In €	Boekwaarde 1-1-2021	Vermeer- dering	Verminder- dering	Af- schrijvingen	Boekwaarde 31-12-2021
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.108.000	-	-	233.000	2.875.000
<i>Gronden en terreinen in erfpacht</i>	20.000	-	-	-	20.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken EN	2.116.000	-	-	162.000	1.954.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken MN	972.000	-	-	71.000	901.000
Gronden en terreinen	1.133.000	240.000	-	-	1.373.000
Woonruimten	509.000	-	-	15.000	494.000
Bedrijfsgebouwen	10.061.000	-	425.000	465.000	9.171.000
Vervoersmiddelen	15.000	23.000	-	7.000	31.000
Automatisering	8.000	-	-	4.000	4.000
Machines, apparaten en installaties	20.000	203.000	-	18.000	205.000
Overige materiële vaste activa	4.007.000	-	-	220.000	3.787.000
Overige materiële vaste activa onderwijs	605.000	108.000	-	99.000	614.000
Totaal	19.466.000	574.000	425.000	1.061.000	18.554.000

De belangrijkste investeringen per activa soort zijn:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken						
In €	Krediet	Boekwaarde 1-1-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Realisatie 2021	Verwachte realisatie
Perceel 1: Groot onderhoud haven	567.000	506.000	-	506.000	NEE	2022
De Kom: Nutsvoorzieningen	56.000	-	-	-	NEE	2022
Verkeersveiligheid hoofdweg	300.000	-	-	-	NEE	2022
Parkeren West	70.000	-	-	-	NEE	2022
Aanpassen openbaar vervoer	300.000	149.000	-	149.000	NEE	2022
Verduurzaamning gemeentelijk vastgoed - gemeentehuis	150.000	-	-	-	NEE	2022
Verduurzaamning gemeentelijk vastgoed - driemaster	50.000	-	-	-	NEE	2022

Bedrijfsgebouwen						
In €	Krediet	Boekwaarde 1-1-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Realisatie 2021	Verwachte realisatie
Tonnenloods	1.000.000	-	-	-	NEE	2022
Grond Tonnenloods	485.000	-	-	-	NEE	2022

Overige materiële vaste activa						
In €	Krediet	Boekwaarde 1-1-2021	Mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Realisatie 2021	Verwachte realisatie
vGPR 2021	150.000	-	-	-	NEE	2022
Kolkenzuiger	205.000	-	203.000	203.000	JA	

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen gelden:

- gronden en terreinen geen afschrijving
- woonruimten 30 jaar
- bedrijfsgebouwen 25 jaar

- grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20 jaar
- vervoermiddelen	6 jaar
- computers (automatisering)	5 jaar
- machines, apparaten, installaties	15 jaar
- overige materiële vaste activa	15 jaar

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa						
in €	Boekwaarde 1-1-2021	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2021	
Kapitaalverstrekkingen	71.000	0	0	0	71.000	
Leningen woningbouwvereniging	253.000	0	0	15.000	238.000	
Overige langlopende geldleningen w/g	451.000	0	0	11.000	440.000	
Overige uitzettingen langer dan 1 jaar	97.000	0	0	0	97.000	
Totaal	872.000	0	0	26.000	846.000	

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

Het verloop van de voorraden is in 2021 als volgt:

Voorraden					
in €		Boekwaarde 1-1-2021	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Boekwaarde 31-12-2021
	Onderhanden werk				
	<i>Gronden in exploitatie</i>				
	Dellewal	2.217.000			2.217.000
	KLU-locatie	266.000	0		266.000
	<i>Panden in exploitatie</i>				
	Campus	2.949.000	0		2.949.000
	Gereed product en handelsgoederen				
	Voorraad winkel CNL	5.000			5.000
		5.437.000	0	0	5.437.000

Dellewal en voormalige campus

Het college en de raad zijn van mening dat onze eigen vermogenspositie de financiële risico's die uit beide complexen kunnen voortvloeien niet kan opvangen. Het college en de raad zijn zich ervan bewust dat het realiseren van de nu in de balans opgenomen boekwaarde van het complex Dellewal en de Campusgebouwen noodzakelijk is om onze eigen vermogenspositie op het door uw raad geformuleerde minimale niveau te handhaven. Verliezen die eventueel zouden kunnen ontstaan uit hoofde van de hiervoor genoemde risico's kunnen op dit moment niet ten laste van het eigen vermogen worden opgevangen zonder de financiële positie van onze gemeente te ondergraven, hetgeen we ons als zelfstandige gemeente niet kunnen veroorloven.

KLU-locatie

De verwachting is dat deze locatie in 2022 kan worden verkocht, tegen minimaal de boekwaarde, aan Woon Friesland.

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
In €	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>		
BTW	-35.000	63.000
BCF	1.742.000	1.448.000
Debiteuren	195.000	386.000
Totaal vorderingen op openbare lichamen	1.902.000	1.897.000
<i>Overige vorderingen</i>		
Algemene debiteuren	295.000	432.000
Af: voorziening voor dubieus	-39.000	-39.000
Subtotaal	256.000	393.000
Belastingdebiteuren	962.000	903.000
Ontvangsten onderweg	-226.000	-231.000
Af: voorziening dubieus	-17.000	-17.000
Subtotaal	719.000	655.000
Af te dragen loonheffing december	-288.000	-275.000
Overige vorderingen (niet gespecificeerd)	25.000	-34.000
Totaal overige vorderingen	712.000	739.000
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.614.000	2.636.000

Een ouderdomsanalyse van de debiteuren is per ultimo 2021 als volgt te geven:

Ouderdomsanalyse debiteuren per 31-12-2021					
in €	Aantal dagen openstaand				Totaal
	$x = < 30$	$30 < x > 60$	$60 < x > 90$	$x = > 90$	
Algemene debiteuren en openbare lichamen	347.000	-	26.000	117.000	490.000
Belastingdebiteuren	690.000	-	-	272.000	962.000
	1.037.000	-	26.000	389.000	1.452.000

Medio maart 2022 is het openstaande saldo van de algemene debiteuren en openbare lichamen gedaald naar € 237.000 en het saldo van de belastingdebiteuren naar € 352.000. Het saldo van de belastingdebiteuren is relatief hoog door de bijzondere betalingsregeling in verband met de coronacrisis.

Liquide middelen

Liquide middelen			
In €		Balans	Balans
		31-12-2021	31-12-2020
	ABN-AMRO	7.000	9.000
	BNG	273.000	-
	Rabobank	118.000	76.000
	Kas	7.000	6.000
	Liquide middelen onderwijs	343.000	278.000
	Totaal liquide middelen	748.000	369.000

Overlopende activa

Overlopende activa			
In €		Balans	Balans
		31-12-2021	31-12-2020
	Te ontvangen van Ministerie inzake SoZaWe	84.000	125.000
	Nog te vorderen toeristenbelasting	2.310.000	1.889.000
	Nog te vorderen precariobelasting	30.000	30.000
	BCF correctie Sozawe	124.000	0
	Te vorderen bedragen onderwijs	51.000	60.000
	Overige overlopende activa	247.000	392.000
	Totaal overlopende activa	2.846.000	2.496.000

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van baten en lasten (resultaat). Hieronder zijn deze categorieën nader gespecificeerd:

Eigen vermogen		
in €	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
A - Algemene reserve	4.157.000	3.847.000
B - Bestemmingsreserves	5.359.000	5.444.000
Saldo van de rekening van baten en lasten	481.000	534.000
Totaal eigen vermogen	9.997.000	9.825.000

Voor een totaaloverzicht van de reserves en voorzieningen gedurende het jaar 2021, verwijzen wij u naar bijlage 1 Reserves en voorzieningen bij deze jaarrekening.

A - Algemene reserve	
in €	
Stand per 1 januari 2021	3.847.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Resultaatbestemming 2020	310.000
Subtotaal	4.157.000
<i>Verminderings:</i>	
Resultaatbestemming 2020	
Stand per 31 december 2021	4.157.000

De algemene reserve wordt beschouwd als de belangrijkste component van het financiële weerstandsvermogen. Het minimale weerstandsvermogen per 31 december 2021 is € 3.446.000, dit is het geblokkeerde deel van de algemene reserve en dient als bufferfunctie voor het opvangen van financiële tegenvallers.

B1 - Reserve recreatie	
in €	
Stand per 1 januari 2021	328.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Resultaatbestemming 2020	
Subtotaal	328.000
<i>Verminderings:</i>	
Stand per 31 december 2021	328.000

Deze reserve wordt gevormd door meevallende opbrengsten toeristenbelasting. Alleen eenmalige kosten ten behoeve van het toeristisch product worden ten laste van de reserve gebracht. Een specificatie van de opbrengsten en de verdeling van de toeristenbelasting vindt u in bijlage 4 "opbrengst en verdeling toeristenbelasting" van deze jaarrekening.

B2 - Reserve exploitatie 't Behouden Huys	
in €	
Stand per 1 januari 2021	61.000
<i>Verminderings:</i>	
Exploitatieresultaat 2021	-10.000
Stand per 31 december 2021	51.000

In 2021 is het werkbudget overschreden, deze overschrijding wordt gedekt vanuit de reserve exploitatie 't Behouden Huys.

B3 - Reserve havenbedrijf	
in €	
Stand per 1 januari 2021	4.078.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Jaarlijkse dotatie (volgens begroting)	324.000
Subtotaal	4.402.000
<i>Verminderingen:</i>	
Dekking exploitatie havenbedrijf	-304.000
Stand per 31 december 2021	4.098.000

Bij de overdracht van de havenexploitatie van het Rijk naar de gemeente heeft de gemeente een afkoopsom ontvangen voor toekomstige negatieve exploitatiekosten en onderhoudskosten. Deze afkoopsom is gestort in de reserve havenbedrijf. De totale lasten welke gemoeid zijn met de haven moeten uiteindelijk deel uit gaan maken van de gemeentelijke exploitatie. In 2021 is dit evenwicht nagenoeg bereikt. De reserve wordt in eerste instantie gebruikt als overbrugging van de tijd die nodig is om tot dat moment te komen. Daarna dient de reserve om schommelingen in de exploitatie op te vangen en een buffer te vormen voor grootschalige, niet voorziene, onderhoudslasten.

B4 - Reserve Volkshuisvesting	
in €	
Stand per 1 januari 2021	-
<i>Vermeerderingen:</i>	
Resultaat 2020 Grondexploitatie West Aleta fase 4	224.000
Stand per 31 december 2021	224.000

In 2020 is de grondexploitatie West Aleta 4 met een positief resultaat afgesloten. Deze gelden zijn opgenomen in de reserve Volkshuisvesting en zullen voor dit doel worden ingezet.

B5 - Reserve budgetoverheveling	
in €	
Stand per 1 januari 2021	958.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Masterplan haven	180.000
Inning toeristenbelasting	64.000
Duurzaamheid	144.000
Omgevingswet	108.000
Woonprogramma 135+	142.000
Subtotaal	1.596.000
<i>Verminderingen:</i>	
Besteding overgehevelde middelen van 2020	-958.000
Stand per 31 december 2021	638.000

Deze reserve is bedoeld om middelen die in 2021 niet besteed zijn en die voldoen aan de criteria voor budgetoverheveling mee te nemen naar 2022. In 2022 staan hier uitgaven tegenover met een vastgelegde bestedingsverplichting.

B6 - Reserve Dr. J.W. van Dierenfonds	
in €	
Stand per 1 januari 2021	19.000
<i>Verminderings:</i>	
Aankoop Schilderij	
<i>Vermeerderings:</i>	
Bespaarde rente over eigen financieringsmiddelen	1.000
Stand per 31 december 2021	20.000

Deze reserve is bedoeld voor specifieke aankopen voor het museum 't Behouden Huys. Aan de reserve wordt jaarlijks 5% rente toegevoegd.

Voorzieningen

Voorzieningen		
in €	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
C - Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.621.000	1.758.000
D - Onderhoudsvoorzieningen	2.073.000	1.890.000
E - Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	1.267.000	1.250.000
Totaal voorzieningen	4.961.000	4.898.000

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Zij bevatten voorziene lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang min of meer onzeker is. Voorzieningen kunnen ook betrekking hebben op verplichtingen van bepaalde kosten die in de tijd onregelmatig gespreid zijn.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

C1 - Voorziening verlof- en spaaruren personeel	
in €	
Stand per 1 januari 2021	20.000
<i>Verminderings:</i>	
Vrijval spaaruren	-
Stand per 31 december 2021	20.000

Enkele medewerkers hebben rechten opgebouwd om spaaruren op een bepaald moment om te zetten in verlof. De rechten worden in de balans opgenomen in deze voorziening. De opgebouwde rechten worden jaarlijks aangepast aan de loonontwikkeling. Een aantal jaren geleden zijn er met medewerkers afspraken gemaakt omtrent het overschot aan verlofuren. Een aantal medewerkers heeft er voor gekozen om dit verlof op te nemen bij het einde van het dienstverband. Deze lasten worden vanaf 2014 eveneens in de balans opgenomen in deze voorziening.

C2 - Voorziening verplichtingen voormalige bestuurders	
in €	
Stand per 1 januari 2021	1.560.000
<i>Vermeerderings:</i>	
Dotatie op basis van actuariële berekening	
Subtotaal	1.560.000
<i>Verminderings:</i>	
vrijval op basis van actuariële berekening	-75.000
Betalingen aan voormalige bestuurders	-53.000
Stand per 31 december 2021	1.432.000

Bestuurders bouwen tijdens hun ambtsperiode wachtgeldrechten en pensioenrechten op. Indien bestuurders op enig moment niet opnieuw worden benoemd of tussentijds hun functie neerleggen, kan aanspraak worden gemaakt op wachtgeld. Gewezen bestuurders hebben vanaf het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen. Daar sprake kan zijn van een aanzienlijke financiële verplichting jegens wethouders en hun partners, is besloten deze verplichtingen op te nemen in een voorziening. Voor aftredende bestuurders worden de rechten in de voorziening opgenomen op het moment van aftreden.

De voorziening verplichting voormalig bestuurders wordt jaarlijks aangepast aan de dan bekende rechten. De voorziening wordt actuariëel berekend, rekening houdend met een wettelijke rekenrente van 0,528% en actuele sterftetafels.

C3 - Voorziening afkoopsommen graven	
in €	
Stand per 1 januari 2021	178.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Ontvangen afkoopsommen voor langdurig onderhoud	17.000
Subtotaal	195.000
<i>Verminderingen:</i>	
Vrijval ten gunste van de exploitatie	-26.000
Stand per 31 december 2021	169.000

Deze voorziening wordt gevormd in verband met de verplichtingen die de gemeente heeft in verband met het periodiek onderhoud aan graven op de begraafplaats van West-Terschelling. De van nabestaanden ontvangen afkoopsommen voor het onderhoud worden aan de voorziening toegevoegd. De lasten van onderhoud worden op de voorziening in mindering gebracht.

Onderhoudsvoorzieningen

D1 - Onderhoudsvoorziening riolering	
in €	
Stand per 1 januari 2021	862.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Saldo product riolering	130.000
Stand per 31 december 2021	992.000

D2 - Onderhoudsvoorziening wegen en paden	
in €	
Stand per 1 januari 2021	480.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Dotatie op basis van het beheersplan	465.000
Subtotaal	945.000
<i>Verminderingen:</i>	
Onttrekking in verband met uitgevoerd onderhoud	-503.000
Stand per 31 december 2021	442.000

D3 - Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen	
in €	
Stand per 1 januari 2021	550.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Dotatie op basis van het beheerplan	230.000
Subtotaal	780.000
<i>Verminderingen:</i>	
Onttrekking in verband met uitgevoerd onderhoud	-141.000
Stand per 31 december 2021	639.000

De onderhoudsvoorzieningen voor gemeentelijke riolering, wegen en paden en de gemeentelijke gebouwen worden bepaald op basis van een meerjarig onderhoudsgemiddelde. Onderhoudslasten worden uit de voorzieningen onttrokken, terwijl jaarlijks een dotatie plaatsvindt aan de voorziening op basis van het betreffende beheersplan.

Door derden bekleemde middelen

E1 - Voorziening onderwijs	
in €	
Stand per 1 januari 2021	1.250.000
<i>Verminderingen:</i>	
Mutatie in de voorziening volgens de jaarrekening 2021	17.000
Stand per 31 december 2021	1.267.000

De voorziening onderwijs wordt gevormd door het verschil tussen de door het Rijk betaalde vergoedingen aan de gemeente Terschelling voor het openbaar onderwijs en de daaruit betaalde lasten. De gemeente fungeert hierin als bevoegd gezag. Door de invoering van de landelijke lumpsum financiering van het openbaar onderwijs heeft het openbaar onderwijs een zelfstandige jaarrekening opgesteld waarvan de activa en passiva alsmede de baten en lasten in de gemeentelijke jaarrekening worden geconsolideerd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Langlopende schulden					
in €		Boekwaarde	Opgenomen	Aflossingen	Boekwaarde
		1-1-2021	lening		31-12-2020
	Binnenlandse banken	12.489.000	2.500.000	3.456.000	11.533.000
	Totaal	12.489.000	2.500.000	3.456.000	11.533.000

Bijlage 2 Langlopende geldleningen geeft een gedetailleerd overzicht van de mutaties in de geldleningen.

Ter financiering van de Campus werd in het verleden een kortlopende kasgeld lening aangetrokken. In verband met het overschrijden van het kasgeldlimiet is in 2020 besloten om de lening om te zetten naar een langlopende lening van 1 jaar en 10 dagen. Door dat er

ontwikkelingen zijn gaande dat de campus zal worden verpacht (voor minimaal 20 jaar) aan de NHL is hierop vooruitlopend de geldlening van 2,5 miljoen, die in juli 2021 volledig moest worden afgelost, omgezet in een lening van 2,5 miljoen voor 20 jaar.

De rentelast op de geldleningen bedroeg over 2021 € 180.000.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar.

Liquide middelen		
In €	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Kasgeldlening	1.000.000	1.000.000
Totaal liquide middelen	1.000.000	1.000.000

Overige schulden		
In €	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Crediteuren overheid	97.000	65.000
Crediteuren overig	554.000	389.000
Crediteuren onderwijs	252.000	202.000
Totaal overige schulden	903.000	656.000

Overlopende passiva		
In €	balans 31-12-2021	Balans 31-12-2020
Transitorische rente geldleningen	83.000	194.000
Groenfonds Noordermiede en bedrijventerrein	316.000	327.000
Duurzaamheidssubsidie zwembad	-	300.000
Ministerie Sociale Zaken	69.000	69.000
FUMO te verwachten afrekening dienstverlening/frictie	244.000	50.000
Vooruitontvangen huur Passantenhaven	392.000	407.000
Storting depot Passantenhaven incl. rente	88.000	105.000
Te verrekenen met de Passantenhaven	104.000	175.000
Belastingdienst	50.000	50.000
Specifieke uitkering Sport	-	116.000
Te betalen vennootschapsbelasting	52.000	52.000
Terug te betalen TOZO	178.000	84.000
Nog uit te betalen SPUKIJZ 2020/2021	113.000	-
Reservering compensatie doelgroepwoningen	100.000	-
Afrekening balansposten SoZaWe	369.000	-
Overige overlopende passiva	487.000	399.000
Totaal overlopende passiva	2.645.000	2.328.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente heeft waarborgen verstrekt tot een bedrag van € 9.336.000 voor nog uitstaande geldleningen van andere instellingen. In bijlage 3 Gewaarborgde geldleningen wordt een specificatie gegeven van dit bedrag naar de aard van deze gewaarborgde geldleningen. Het risico om voor deze waarborgen te worden aangesproken is overigens zeer gering omdat de leningen grotendeels voorafgaand zijn geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

Erfpachtverplichtingen

De gemeente heeft jaarlijkse verplichtingen tot het betalen van erfpachten voor een bedrag van € 18.000.

2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening (Programmarekening)

2.2.1 Programmarekening Lasten

Programmarekening over het jaar 2021						
Lasten	Rekening 2021		Begroting 2021		Rekening 2020	
Lokale heffingen		151.000		192.000		96.000
Onroerende zaakbelasting	81.000		57.000		59.000	
Toeristenbelasting	70.000		135.000		37.000	
Forensenbelasting					0	
Precariobelasting					0	
Kostendeckende activiteiten		44.500		-109.500		1.739.000
Riolering	768.500		748.500		808.000	
Afval	-724.000		-858.000		931.000	
Programma's		24.953.500		25.516.500		20.504.000
0: Bestuur en ondersteuning	7.313.000		7.268.000		6.738.000	
1: Veiligheid	1.111.000		1.059.000		929.000	
2: Verkeer, vervoer en waterstaat	2.320.000		2.577.000		1.799.000	
3: Economie	298.000		367.000		225.000	
4: Onderwijs	4.512.000		4.141.000		4.190.000	
5: Sport, cultuur en recreatie	1.770.000		1.815.000		1.613.000	
6: Sociaal domein	3.515.500		3.664.500		3.336.000	
7: Volksgezondheid en milieu	2.493.000		2.705.000		523.000	
8: VHROSV	1.621.000		1.920.000		1.151.000	
Subtotaal		25.149.000		25.599.000		22.339.000
Mutaties in de reserves		963.000		325.000		1.370.000
Stortingen	963.000		325.000		1.370.000	
Saldo		26.112.000		25.924.000		23.709.000
Vennootschapsbelasting		0		0		0
Nog te bestemmen resultaat		481.000		0		534.000
Totaal		26.593.000		25.924.000		24.243.000

2.2.2 Programmarekening Baten

Programmarekening over het jaar 2021						
Baten	Rekening 2021		Begroting 2021		Rekening 2020	
Belastingen		6.457.000		6.257.000		5.353.000
Onroerende zaakbelasting	2.186.000		2.183.000		2.093.000	
Toeristenbelasting	3.397.000		3.248.000		2.472.000	
Forensenbelasting	804.000		731.000		741.000	
Precariobelasting	70.000		95.000		47.000	
Kostendeckende activiteiten		1.679.000		1.706.000		1.646.000
Riolering	849.000		860.000		846.000	
Afval	830.000		846.000		800.000	
Algemene uitkering		9.584.000		9.525.000		9.704.000
Programma's		7.602.000		6.668.000		6.434.000
0: Bestuur en ondersteuning	634.000		495.000		358.000	
1: Veiligheid	40.000		39.000		55.000	
2: Verkeer, vervoer en waterstaat	838.000		895.000		333.000	
3: Economie	0		0		0	
4: Onderwijs	4.026.000		3.626.000		3.735.000	
5: Sport, cultuur en recreatie	338.000		329.000		334.000	
6: Sociaal domein	479.000		455.000		419.000	
7: Volksgezondheid en milieu	144.000		63.000		147.000	
8: VHROSV	1.103.000		766.000		1.053.000	
Subtotaal		25.322.000		24.156.000		23.137.000
Mutaties in de reserves		1.271.000		1.198.000		1.106.000
Onttrekkingen	1.271.000		1.198.000		1.106.000	
Saldo		26.593.000		25.354.000		24.243.000
Nog te bestemmen resultaat		0		570.000		0
Totaal		26.593.000		25.924.000		24.243.000

2.3 Paragrafen

2.3.1 Paragraaf 1 – Lokale heffingen

Inleiding

Voor de uitvoering van gemeentelijke taken heeft de gemeente middelen nodig om de hiermee gepaard gaande kosten te dekken. Het innen van lokale heffingen behoort tot één van de mogelijkheden om deze middelen te verschaffen. In deze paragraaf volgt een overzicht van de lokale heffingen die in onze gemeente worden geheven. Verder worden de ontwikkelingen van de onroerendezaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing weergegeven.

Heffingen kunnen worden onderverdeeld in belastingen en retributies. In onze gemeente worden de volgende heffingen opgelegd:

Lokale heffingen				
in €	Begrote inkomsten	Werkelijke inkomsten	Verschil in €	Verschil in %
<i>Onroerende + roerende zaakbelasting</i>				
- eigendom woningen	1.158.000	1.249.000	91.000	8%
- eigendom niet-woningen	625.000	576.000	-49.000	-8%
- gebruiker niet-woningen	400.000	361.000	-39.000	-10%
<i>Afvalstoffenheffing</i>	830.000	846.000	16.000	2%
<i>Rioolheffing</i>	860.000	849.000	-11.000	-1%
<i>Precariobelasting</i>	95.000	70.000	-25.000	-26%
<i>Toeristenbelasting</i>	3.248.000	3.397.000	149.000	5%
<i>Forensenbelasting</i>	731.000	804.000	73.000	10%
<i>Havengelden</i>	260.000	198.000	-62.000	-24%
<i>Grafrechten</i>	7.000	27.000	20.000	286%
<i>Leges burgerlijke stand en burgerzaken</i>	120.000	89.000	-31.000	-26%
<i>Leges bouwvergunningen en welstand</i>	456.000	611.000	155.000	34%
Totaal	8.790.000	9.077.000	287.000	3%

Uitgangspunt bij de lokale heffingen afvalstoffenheffing, rioolheffing, grafrechten en leges is dat deze kostendekkend moeten zijn, een gemeente mag hier geen winst op maken. Voor gemeentelijke belastingen geldt dat niet. Vanuit dat oogpunt worden in de komende jaren verschillende leges en heffingen opnieuw bekeken. Hiervoor is het programma kostendekkendheid.nl aangeschaft. Hiermee kan snel worden gekeken of de begrote en werkelijk geïnde leges en heffingen kostendekkend zijn.

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De grondslag voor de heffing van OZB in 2021 is de WOZ-waarde met peildatum 1 januari 2020. De feitelijke opbrengst over het belastingjaar 2021 is per saldo € 3.000 hoger dan geraamd. De reden hiervan is dat de WOZ-waarde altijd iets hoger wordt vastgesteld dan vooraf geschat.

Tarieven Onroerende zaakbelasting (OZB)			
In %		2020	2021
	Eigendom Woningen	0,1030%	0,1010%
	Eigendom Niet-Woningen	0,2980%	0,2900%
	Gebruiker Niet-Woningen	0,2170%	0,2080%

Rioolheffing

Sinds de introductie van de Wet gemeentelijke watertaken op 1 januari 2008 dient de gemeente niet alleen zorg te dragen voor stedelijk afvalwater, maar ook voor regenwater en grondwater. Om deze taken goed uit te voeren worden er kosten gemaakt. Deze kosten worden via de rioolheffing verhaald op gebruikers van woningen en niet-woningen.

Het tarief voor de rioolheffing wordt gebaseerd op het vastgestelde verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). In 2019 is het vGRP voor 2019-2023 vastgesteld. Het tarief voor de rioolheffing is al een aantal jaar gelijk. De werkelijke opbrengst voor het belastingjaar 2021 valt € 11.000 (1,28%) lager uit dan geraamd.

Tarieven Rioolheffing			
In €		2020	2021
	Tarief Rioolheffing	176	176

De inkomsten uit rioolheffing mogen de kosten die gemoeid zijn met deze taken niet overschrijden. In onderstaande tabel is de kostendekkendheid van de rioolheffing te zien. Het dekkingspercentage van 96% geeft bijvoorbeeld aan dat de kosten voor 96% gedekt worden door de ontvangen heffingen. Het tekort hoeft niet te worden gedekt door tariefsverhogingen maar wordt gedekt vanuit de voorziening. Op deze manier is de kostendekkendheid van riolering altijd 100%.

Voor een overzicht van de opbouw van deze voorziening verwijzen wij u naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Kostendekkendheid Rioolheffing			
In €	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Verskil
<i>Lasten taakveld 7.2 (incl. toerekeningen)</i>	-513.500	-534.000	-20.500
Saldo exploitatielasten taakveld 7.2 Riolering	-513.500	-534.000	-20.500
<i>Toe te rekenen kosten</i>			
Toerekening overhead	-235.000	-235.000	-
BTW	-108.000	-80.000	28.000
Saldo exploitatielasten taakveld 7.2 Riolering	-856.500	-849.000	7.500
Opbrengst heffingen	860.000	849.000	-11.000
Saldo Riolering	3.500	-	-3.500
Dekkingspercentage	100%	100%	

Afvalstoffenheffing

Het huishoudelijk afval wordt door de gemeente ingezameld, afgevoerd en verwerkt. Met ingang van 2012 heeft de gemeente deze taken ondergebracht bij Omrin.

Omrin is een samenwerkingsverband op het gebied van afvalinzameling van alle gemeenten in Friesland. Om deze samenwerking te kunnen bekostigen wordt er afvalstoffenheffing geheven per huishoudelijke aansluiting.

Het tarief afvalstoffenheffing wordt jaarlijks geïndexeerd en opnieuw vastgesteld. In 2021 was de werkelijke opbrengst afvalstoffenheffing € 16.000 hoger dan geraamd. Dit komt door een hoger aantal aansluitingen.

Tarieven Afvalstoffenheffing		
In €	2020	2021
Tarief afvalstoffenheffing	207	211

Net als bij riolering mogen de inkomsten uit afvalstoffenheffing de kosten die gemoeid zijn met de inzameling en verwerking van afval niet overschrijden. Daarom wordt de werkelijke kostendeckendheid voor het product afval berekend.

In onderstaande tabel is te zien dat de werkelijke kostendeckendheid voor het product afval, voor 2021, uitkomt op 97%. Het verschil met de begroting wordt veroorzaakt door het feit dat de werkelijke lasten in 2021 gemiddeld iets hoger lagen dan begroot. Deze hogere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door de exploitatie van de Milieustraat. Ook dit jaar is er weer meer afval aangeboden bij de milieustraat, waardoor de eindafrekening hoger uitviel. Naast hogere lasten waren er ook iets hogere baten vanuit de heffingen en de vergoedingen voor ingezameld afval via Nedvang. Per saldo komt de kostendeckendheid hierdoor iets lager uit dan begroot (99%).

Kostendeckendheid Afvalstoffenheffing			
In €	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Vershil
<i>Lasten taakveld 7.3</i>			
Afvalinzameling	-471.000	-477.000	-6.000
Afvalverwerking	-335.000	-348.000	-13.000
Milieustraat	-85.000	-120.000	-35.000
Overslagstation	-3.000	-	3.000
<i>Baten taakveld 7.3</i>			
Afvalverwerking	60.000	78.000	18.000
Huuropbrengsten	11.000	11.000	-
Saldo exploitatielasten taakveld 7.3 Afval	-823.000	-856.000	-33.000
Toerekening overhead	-19.000	-19.000	-
Saldo exploitatielasten taakveld 7.3 incl. overhead	-842.000	-875.000	-33.000
Opbrengst heffingen	830.000	846.000	16.000

Saldo Afval	-12.000	-29.000	-17.000
-------------	---------	---------	---------

Dekkingspercentage	99%	97%	-2%
--------------------	-----	-----	-----

Lastendruk gemeente Terschelling

De gemiddelde woonlasten in een gemeente bestaan uit OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

In de onderstaande tabel is de lastendruk van de gemeente Terschelling over de afgelopen twee jaar weergegeven. Zoals te zien is stijgt de lastendruk ieder jaar als gevolg van de inflatie. De gemiddelde stijging van de lastendruk is 1%.

Lastendruk			
In €		2020	2021
	Gemiddelde WOZ-waarde	331.000	340.000
	OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	341	343
	Rioolheffing voor gezin	176	176
	Afvalstoffenheffing voor gezin	207	211
	Gemiddelde woonlasten Gemeente Terschelling	724	730

Het centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) brengt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten uit. Voor een vergelijking van de lokale lasten van de gemeente Terschelling met andere gemeenten verwijzen we naar www.coelo.nl.

Precariobelasting

De gemeente Terschelling heft precariobelasting als vergoeding voor het gebruik van openbare grond. De precariobelasting wordt specifiek geheven voor het plaatsen van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Door de coronacrisis is in maart 2020 besloten dat er geen precariobelasting geheven wordt over de periode dat bedrijven die hiervoor in aanmerking kwamen verplicht gesloten moesten blijven. Dit besluit is verlengd voor het jaar 2021. De opbrengst precariobelasting over het belastingjaar 2021 valt daarom lager uit dan begroot.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een belasting die wordt geheven waarvan de opbrengst ten goede komt van het toeristisch product. Toeristenbelasting wordt geheven van degene die tegen vergoeding gelegenheid tot nachtverblijf biedt en voor de eerste dag via een opslag op het bootkaartje.

De gemeente Terschelling heft een vast tarief per persoon per nacht welk jaarlijks stijgt met de inflatiecorrectie van dat jaar. Voor 2021 bedroeg de toeristenbelasting € 1,78 per nacht.

Tarieven Toeristenbelasting			
In €		2020	2021
	Tarief Toeristenbelasting	1,74	1,78

De aanslagen voor de toeristenbelasting 2021 worden pas in het jaar 2022 opgelegd. De reden hiervoor is dat de verblijfsverstreckers pas na afloop van het jaar hun aangifte toeristenbelasting kunnen indienen.

Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden op het eiland. De forensenbelasting voor het belastingjaar 2021 is vastgesteld op € 246,82 per slaapplek met een maximum van € 1.234,10 per verblijf. De werkelijke opbrengsten in 2021 zijn € 73.000 hoger dan de raming.

Havengelden

Havengeld is een vorm van leges, waarbij als uitgangspunt geldt dat tegenover een dienst die door de gemeente wordt verricht een vergoeding wordt geheven. De gemeente Terschelling int havengelden van de schepen die aanleggen in onze haven en daar 1 of meer dagen verblijven. Deze gelden worden gebruikt voor het 'draaiend' houden van onze haven.

Bij het innen van de havengelden wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende soorten schepen:

- Pleziervaart
- Visserij
- Vrachtschip
- Passagiersschip
- Overige schepen

Iedere soort heeft zijn eigen tarief, welke zijn terug te vinden in de verordening havengelden 2021.

De werkelijke opbrengsten havengelden 2021 vallen € 62.000 lager uit dan de raming. De reden hiervan zijn de beperkende maatregelen van de coronacrisis. Een groot deel van de inkomsten uit de haven wordt gehaald uit inkomsten van de Bruine vloot die ons eiland aandoet. Deze schepen vervoeren voornamelijk grotere groepen. Door de coronacrisis en de bijbehorende regels was het voor de Bruine vloot niet of nauwelijks mogelijk om hun diensten aan te bieden aan gasten. Een deel van de vloot heeft het eiland daarom minder frequent bezocht, of zelfs helemaal niet. Wanneer er toch schepen kwamen dan betaalden zij wel havengeld, maar vielen ook de inkomsten uit bijvoorbeeld toeristenbelasting grotendeels weg.

Grafrechten

De gemeente Terschelling int grafrechten bij degene die een graf gebruiken van de gemeente. De opbrengsten van de grafrechten worden gebruikt voor het onderhouden van de gemeentelijke begraafplaatsen. De werkelijke opbrengst grafrechten 2021 bedroeg € 27.000. Hiervan is een bedrag van € 17.000 gestort in de voorziening. Dit gedeelte betreft de rechten die zijn vooruitbetaald voor 10 of 20 jaar. Ieder jaar valt een gedeelte vrij om de kosten van het onderhoud gemeentelijke begraafplaatsen te dekken. De overige opbrengsten komen voort uit het begraven van personen of het overschrijven van rechten. Deze opbrengsten vallen voor 2021 € 3.000 hoger uit dan geraamd.

Leges burgerlijke stand en burgerzaken

Leges zijn vergoedingen die gemeenten vragen als tegenprestatie voor verrichte handelingen of taken. De opbrengsten uit de heffing van leges worden gebruikt om de kwaliteit van de verrichte handelingen en taken te waarborgen en om de personeels-, huisvesting- en materieelkosten te dekken. De hoogte van de leges voor 2021 is terug te vinden in de tarieventabel behorend bij de legesverordening 2021.

Het totaal van de ontvangen leges voor de burgerlijke stand (huwelijken en partnerschappen) en burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen e.d.) is € 33.000 lager dan begroot. Hoewel de geldigheid van paspoorten niet veranderd is gedurende de coronacrisis, werd toch geconstateerd dat er gedurende de lockdown minder aanvragen voor paspoorten waren omdat mensen niet op vakantie konden.

Leges bouwvergunningen en welstand

Net zoals de leges voor de burgerlijke stand en burgerzaken zijn bouwleges vergoedingen die gemeenten ontvangen. Ook deze opbrengsten worden gebruikt om de kwaliteit van de verrichte handelingen en taken te waarborgen en om de personeels-, huisvesting- en materieelkosten te dekken. De hoogte van de bouwleges is de afgelopen jaren achtergebleven bij de kosten die gemaakt worden voor de verlening van bouw- en welstandsvergunningen. De werkelijke opbrengst van de bouwleges valt in het belastingjaar 2021 € 155.000 (34%) hoger uit dan geraamd. Deze extra opbrengst wordt niet veroorzaakt door leges die in rekening zijn gebracht voor een specifiek groot project, maar komen voort uit reguliere aanvragen.

Met deze meeropbrengst is het verschil tussen kosten van de verlening van bouw- en welstandsvergunningen en de opbrengst van de bouwleges vervallen. Dit is te zien in onderstaande tabel.

Vergunningverlening en WABO-leges				
in €		2019	2020	2021
	Kosten dienstverlening FUMO (BRIKS-taken)	-609.000	-521.000	-613.000
	Inkomsten Bouwleges	262.000	565.000	611.000
	Saldo	-347.000	44.000	-2.000

** In 2020 waren er eenmalig extra opbrengsten van € 110.000 voor de uitvoering van een groot project, waarvan de werkzaamheden voornamelijk in 2019 hadden plaatsgevonden*

Kwijtschelding

Gemeenten kunnen in Nederland zelf bepalen welke gemeentelijke belastingen onder het kwijtscheldingsbeleid vallen. Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente Terschelling kent de volgende uitgangspunten:

- Het kwijtscheldingspercentage voor de inkomensnorm is vastgesteld op 100% van de bijstandsnorm;
- Kwijtschelding kan uitsluitend worden verleend voor:
 - OZB woningen (na afschaffing van het gebruikersdeel komt dit nog maar zelden voor)
 - Rioolheffing
 - Afvalstoffenheffing

Sinds het jaar 2019 is het veel makkelijker geworden voor belastingplichtigen om kwijtschelding aan te vragen. Door de samenwerking met het Noordelijk Belastingkantoor kunnen belastingplichtigen digitaal hun kwijtschelding indienen. Het Noordelijk Belastingkantoor beoordeelt deze aanvraag en stuurt de uitkomst door naar de gemeente Terschelling. Wanneer het besluit tot kwijtschelding positief is, krijgt de belastingplichtige ook kwijtschelding voor de bovengenoemde belastingen van de gemeente Terschelling. In 2021 zijn er 9 aanslagen in aanmerking gekomen voor automatische kwijtschelding.

Via de reguliere weg zijn er in 2021 zijn 11 verzoeken ingediend tot kwijtschelding. Hiervan zijn 3 verzoeken ingewilligd en 8 verzoeken afgewezen. In totaal werd er voor een bedrag van € 7.000 kwijtgescholden.

2.3.2 Paragraaf 2 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Op grond van het BBV bevat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een vaste set van financiële kengetallen. Deze kengetallen moeten inzichtelijk maken hoeveel (financiële) ruimte de gemeente heeft om extra structurele en incidentele lasten op te vangen. De financiële kengetallen kunnen door de gemeenteraad en externe toezichthouders betrokken worden bij de beoordeling en vergelijking van de financiële positie.

Naast de vaste set van kengetallen bevat deze paragraaf ook inzicht in de mogelijke risico's die de gemeente loopt en de invloed van deze risico's op de financiële positie. Om de risico's te beperken, heeft de gemeente een beleid voor risicomangement. Als beleidskaders voor dit risicomangement gelden de financiële verordening (art. 212 Gemeentewet), de nota van reserves en voorzieningen en deze paragraaf die zowel in de begroting als in de jaarrekening is opgenomen. In dit onderdeel wordt ook de weerstandscapaciteit beschreven en de ratio weerstandsvermogen bepaald.

Gekwantificeerde risico's

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief (financieel) gevolg voor de organisatie. De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn te ondervangen. Reguliere risico's - risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn - kunnen worden opgevangen door het afsluiten van verzekeringen of door het vormen van voorzieningen. Voorbeelden van risico's die opgevangen worden door het weerstandsvermogen zijn ondernemersrisico's (of bedrijfsrisico's) en hangen vooral samen met grondexploitatie, gebiedsuitbreiding, publiek - private samenwerking (PPS), sociale structuur (bij neergaande conjunctuur), de algemene uitkering en open-einde regelingen.

Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld waarmee de per eind 2020 beschikbare buffers kunnen worden geconfronteerd. Met onderstaande lijst is geprobeerd het risicoprofiel voor de gemeente Terschelling in kaart te brengen.

Voor de beoordeling van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet, met de bijbehorende 'gekwantificeerde kans', hanteren we de volgende vijf klassen:

Klassen risico's		
Klasse	Kans	Financiële impact
1	Zeër klein (0 - 20%)	5%
2	Klein (21 - 40%)	25%
3	Gemiddeld (41 - 60%)	50%
4	Groot (61 - 80%)	75%
5	Zeër groot (81 - 100%)	95%

Voorbeeld:

Stel: de gemeente voert een onderhoudsproject uit van € 1 miljoen. Het financiële risico wordt bepaald op € 250.000 (het bedrag dat het budget kan worden overschreden). De kans dat dit risico zich voordoet wordt geschat op gemiddeld (klasse 3). De bijbehorende financiële impact bedraagt dan op grond van de bovenstaande tabel 50%. De benodigde incidentele weerstandscapaciteit voor dit project wordt dan berekend op € 125.000.

Hieronder worden de naar onze mening bekende risico's uitgewerkt en wordt een recapitulatie gegeven van het totaal.

Voor de hierna geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's is een rapporteringsondergrens voor het maximale financiële risico gehanteerd van € 250.000 of lager indien er bijzondere omstandigheden zijn. Maximale financiële risico's onder de € 250.000 worden in principe niet gepresenteerd.

Kosten sociaal domein

Een van de grootste risico's voor onze gemeente zijn de kosten in het sociaal domein. Het open eind karakter van de zorg voor jeugd en Wmo speelt hier een grote rol in. Daarnaast worden deze kosten ook sterk beïnvloed door demografische factoren.

Een stijging van het aantal ouderen in de gemeente kan hierdoor een stijgend effect hebben op de kosten van Wmo. Bij het onderdeel Jeugd spelen andere factoren. De informatiestroom op dit gebied is tot nu toe niet optimaal geweest, waardoor niet alle kosten tijdig inzichtelijk waren. Hierdoor kan het zijn dat de gemeente ieder jaar weer met andere kosten geconfronteerd wordt omdat de zorgbehoefte onder de jeugd niet duidelijk in beeld is. Wel zit hier een verbeterende lijn in en wordt verwacht dat hier steeds meer grip op komt.

Tot eind 2019 had de gemeente Terschelling een reserve Sociaal Domein waaruit deze onvoorziene extra uitgaven gedekt konden worden. Deze reserve is per ultimo 2019 gedaald naar 0 en eventuele onvoorziene uitgaven moeten nu worden gedekt vanuit de andere beschikbare buffers en dus vanuit het weerstandsvermogen.

Campus (Maritiem Instituut)

In 2017 heeft de gemeente de gebouwen van de voormalige campus teruggekocht voor een waarde van 2,9 miljoen. De verwachting is dat deze gebouwen, gezien de huidige marktomstandigheden, herontwikkeld kunnen worden waarbij de actuele boekwaarde kan worden terugverdiend. Hiermee wordt het bijbehorende risico ingeschat op zeer klein.

Complex voormalige dancing Dellewal

De huidige boekwaarde van deze grond is 2,2 miljoen. Afgelopen jaar is ingestemd met het voornemen tot het bouwen van 13 appartementen. Door verkoop van deze appartementen kan het complex naar verwachting tegen de huidige boekwaarde worden verkocht en is de verwachting dat geen afboeking hoeft plaats te vinden. Toch bestaat er een zeer klein risico dat de plannen anders lopen; hiermee is in het risicoprofiel rekening gehouden.

Gewaarborgde leningen

De gemeente staat garant voor een aantal leningen, onder andere voor de leningen die door de woningcorporatie via het WSW (waarborgfonds sociale woningbouw) zijn aangetrokken en rechtstreekse leningen aan WoonFriesland. In totaal gaat het om een bedrag van 9,86 miljoen euro. De kans dat een beroep wordt gedaan op deze garantstellingen is zeer klein, maar in theorie wel aanwezig.

Onderhoud kapitaalgoederen

Door het ontbreken van een vastgesteld beheerplan voor het groenonderhoud en een aflopend plan voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen kunnen de financiële risico's die dit met zich mee brengt op dit moment niet goed worden ingeschat. Er is een voorziening onderhoud gebouwen opgenomen in de balans, maar er is niet direct bekend of deze voorziening toereikend is voor de toekomstige kosten.

Daarnaast kunnen extreme weersomstandigheden zorgen voor een zwaardere belasting van de kapitaalgoederen. Dit geldt zeker op Terschelling. Hierdoor is er een risico op ongepland onderhoud. Verzekeringen tegen extreme weersomstandigheden zijn ook niet altijd mogelijk. Deze kosten worden bij calamiteiten voor een gedeelte gedekt uit de beschikbare voorzieningen, maar er blijft een kans dat deze niet toereikend zijn. Dit risico wordt echter geschat op klein.

De consequenties van bestaande en nieuwe bestemmingsplannen

Het opstellen van ruimtelijke plannen wordt steeds complexer door de nieuwe wet- en regelgeving. Ook in de komende jaren gaat er veel veranderen met de invoering van de nieuwe Omgevingswet. In het verleden is al gebleken dat Terschelling veel verschillende bestemmingsplannen kent met allemaal hun eigen karakter. Dit maakt het risico groter dat bij wijzigingen in bestemmingsplannen ingewikkelde juridische procedures moeten worden gevolgd die vaak tijd- en geldrovend zijn. Dit risico wordt door ons vooralsnog ingeschat op klein maar de ervaring is wel dat deze procedures wel sterk toenemen.

Terugloop toerisme

De gemeente Terschelling is voor een groot deel van haar inkomsten afhankelijk van de toeristenbelasting. Mocht de aanloop van toeristen om welke reden dan ook plotseling teruglopen dan heeft dit grote gevolgen voor de financiële positie. Een dergelijke situatie deed zich voor in 2020, toen Nederland in een lockdown ging vanwege het coronavirus. Een gedeelte van de accommodaties moest sluiten en ook de veerdiensten voeren minder. Dit heeft ervoor gezorgd dat er minder toeristenbelasting binnen kwam. In deze situatie werd er compensatie geboden vanuit het Rijk en blijkt de werkelijke financiële schade gelukkig mee te vallen. Ook in de toekomst is niet uit te sluiten dat het toerisme nog eens terugloopt door onverwachte gebeurtenissen, al achten wij de kans hierop klein en gaan wij ervan uit dat ook dan het Rijk ons dan financieel zal ondersteunen.

Verstreckte geldleningen

De gemeente Terschelling heeft een viertal leningen verstrekt. De verstrekte leningen brengen als risico met zich mee dat deze, door eventuele financiële problemen bij de lenende partij, niet volledig kunnen worden afgelost. De kans dat hier een beroep op wordt gedaan is zeer klein omdat de leningen worden gedekt door onderliggende hypothecaire rechten maar is wel aanwezig.

Masterplan haven

Op 23 september 2020 is het uitvoeringsplan Havenfront Terschelling vastgesteld door de gemeenteraad. Binnen het uitvoeringsplan zijn een aantal initiatieven en projecten gepland. De totale kosten van het plan worden voorlopig geraamd op € 20,7 miljoen. Deze kosten zullen gedeeltelijk worden gedekt door investeringen door de gemeente, maar om de totale financiering rond te krijgen wordt ook gekeken naar cofinanciering vanuit andere overheden. Door de omvang brengt het project risico's met zich mee. Deze risico's liggen voornamelijk op het gebied van aanbesteding en uitvoering van de werkzaamheden en de kans dat deze zich voordoen wordt ingeschat op gemiddeld. Als financieel risico is het grootste project binnen het Masterplan aangehouden, dat een omvang kent van € 6,3 miljoen. Door een adequaat projectmanagement achten wij het verantwoord het risico op klein in te schatten.

Niet-gekwantificeerde risico's

De niet-gekwantificeerde risico's hebben eveneens een (negatief) effect op de bedrijfsvoering en/of de financiële positie van de gemeente Terschelling. Het effect hiervan is echter niet meetbaar te maken in euro's. Hieronder is een aantal risico's en onzekerheden benoemd, zowel eenmalig, structureel, groot, klein, etc. De volgorde van presentatie geeft geen indicatie van prioriteit of rangorde.

Rijksbeleid

Het beleid van het Rijk is van grote invloed op de gemeentelijke organisatie. Bezuinigingen, decentralisatie van taken, herijking van het gemeentefonds zijn actuele onderwerpen die tot onzekerheden in het (financieel) beleid leiden. Het beleid van het Rijk wordt nauwkeurig gevolgd door de organisatie, zodat er een goede inschatting gemaakt kan worden van eventuele gevolgen.

Kosten juridische bijstand bij gegronde verklaarde bezwaren

Burgers hebben de mogelijkheid om bij de indiening van bezwaarschriften tegelijk te verzoeken de kosten van juridische bijstand te vergoeden. De gemeente is verplicht deze kosten te vergoeden als een bezwaarschrift gegronde wordt verklaard en vaststaat dat het besluit waartegen de bezwaren zich richten, onrechtmatig is genomen. Het is vooraf niet in te schatten hoeveel hiervan gebruik zal worden gemaakt.

Automatisering/ICT

Alle afdelingen binnen de gemeente Terschelling zijn voor een groot gedeelte afhankelijk van automatisering en ICT. In de toekomst zal dit alleen maar groeien. Om deze reden is het van belang dat systemen up-to-date blijven, adequaat beveiligd zijn en uitval moet zo nodig opgevangen kunnen worden. De gemeente Terschelling heeft het beheer van onze ICT omgeving ondergebracht bij het shared service centrum Leeuwarden (SSC). De kwaliteitsafspraken en -eisen over onze ICT omgeving zijn opgenomen in een jaarlijks af te sluiten servicelevel agreement (SLA) en onderliggende afspraken en overeenkomsten. De navolging van deze afspraken en overeenkomsten wordt gezamenlijk in Waddenverband gedaan, waardoor dit risico ook beperkt wordt.

Algemene risico's verbonden aan het subsidiëren van stichtingen en instellingen

De gemeente Terschelling verstrekt jaarlijks vele subsidies. Deze variëren van enkele euro's tot aan tonnen. Met behulp van deze subsidies kunnen stichtingen en instellingen voorzieningen voor burgers in stand houden. Veelal heeft de gemeente hierbij ook het belang dat deze voorzieningen van een bepaald niveau zijn. Naarmate de tijd verstrijkt zal het steeds moeilijker worden om deze voorzieningen met de beschikbare middelen goed op peil te houden.

Ziekteverzuim

Op 1 januari 2004 is de Wet verlenging loondoorbetalingverplichting bij ziekte (WVLBZ) in werking getreden. Als gevolg van deze wet is de loondoorbetalingperiode verlengd van één naar twee jaar. Het totale loon over deze periode mag niet meer bedragen dan 170% van het laatstverdiende loon. In de CAO gemeenten is bepaald dat een zieke medewerker gedurende de eerste zes maanden recht heeft op 100% doorbetaling. In de zevende tot en met de twaalfde maand 90% en in het tweede ziektejaar 75%. Na deze 24 maanden moet bij voortdurende arbeidsongeschiktheid tot aan het einde van het dienstverband 70% van het loon worden doorbetaald. De wachttijd voor een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) – voorheen WAO – is voor volledig arbeidsongeschikten verlengd naar twee jaar. Voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten, die op of na 1 juli 2007 ziek zijn geworden, geldt sinds 1 juli 2008 nog een "derde ziektejaar". Dit risico proberen wij als gemeente zoveel mogelijk te beperken door onder andere het stimuleren van een gezonde leefstijl en het aanbieden van preventief medisch onderzoek (periodiek). Om dit risico financieel op te kunnen vangen is er in de begroting een bedrag opgenomen voor de lasten voor eventuele vervanging bij ziekte maar in extreme situaties kunnen de werkelijke kosten de geraamde budgetten overstijgen.

WW en bovenwettelijke WW

Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodrager voor de Werkloosheidswet (WW). De gemeente is ingeval van ontslag eigen risicodrager als het aankomt op WW en WW gerelateerde uitkeringen, ook wel bovenwettelijke en nawettelijke werkloosheidsuitkeringen genoemd. Ook is de gemeente eigenrisicodrager in geval van ziekte en re-integratie van medewerkers. In het bedrijfsleven, waar premie betaald wordt aan het UWV, vangt het UWV dergelijke lasten op. Bij de overheid factureert het UWV (of een andere uitvoerende instantie voor het bovenwettelijke deel bij ontslag) aan de werkgever de maandelijkse kosten van de uitkering van de werknemer. Voor een overheidswerkgever of onderwijsinstelling kunnen dus aanzienlijke financiële kosten gepaard gaan met een ontslag- of ziekte-traject dat recht geeft op een werkloosheids- of ziekte-uitkering.

Verbonden partijen

De gemeente Terschelling neemt deel in een aantal verbonden partijen (zie paragraaf 6). Deze partijen voeren veelal gemeentelijke taken uit in opdracht van de gemeente Terschelling. Deelname aan deze verbonden partijen brengt een aantal risico's mee voor gemeenten. Voorbeelden van risico's zijn:

- Financiële tekorten bij verbonden partijen;
- Taken, doelstellingen en prestaties worden niet gerealiseerd;
- Er zijn onvoldoende sturingsmogelijkheden door de organisatievorm (verschil in inzicht door de verschillende deelnemers)

Mochten deze risico's zich voordoen dan worden deze in de paragraaf verbonden partijen benoemd en eventueel toegelicht. Duidelijke afspraken en frequente rapportering met en door de verbonden partijen kan bijdragen aan het verkleinen van dit risico.

Benodigde weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is de totale financiële impact van alle gekwantificeerde risico's weergegeven. Deze financiële impact is nagenoeg gelijk aan de door de raad eerder gestelde minimale weerstandscapaciteit zoals wij die al een aantal jaren hanteren.

Benodigde weerstandscapaciteit			
Risico	Max financieel risico	Kans	Financiële impact
Kosten sociaal domein	€ 250.000	Gemiddeld	€ 125.000
Campus (Martiem Instituut)	€ 2.900.000	Zeer klein	€ 145.000
Complex voormalig dancing Dellewal	€ 2.200.000	Zeer klein	€ 110.000
Gewaarborgde leningen	€ 9.800.000	Zeer klein	€ 490.000
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 1.000.000	Klein	€ 250.000
Bestemmingsplannen	€ 500.000	Zeer klein	€ 25.000
Terugloop toerisme	€ 4.000.000	Klein	€ 1.000.000
Verstrekke geldleningen	€ 450.000	Zeer klein	€ 23.000
Masterplan haven	€ 6.300.000	Klein	€ 1.575.000
Totaal	€ 27.400.000	n.v.t.	€ 3.743.000

Wij verwachten dat de gestelde weerstandscapaciteit voldoende is om de hierboven geschetste risico's te kunnen ondervangen indien deze zich voordoen.

Ratio weerstandsvermogen

$$\text{Ratio weerstandsvermogen 2021} = \frac{\text{beschikbaar} = 9.997.000}{\text{benodigd} = 3.446.000} = 2,90$$

Het waarderingscijfer voor een ratio hoger of gelijk aan 2,0 is A en betekent uitstekend.

In onderstaande tabellen is de weerstandscapaciteit nader uitgewerkt.

Weerstandscapaciteit			
in €		2020	2021
	Algemene reserve	3.847.000	4.157.000
	Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	3.395.000	3.446.000
	Saldo overschot	452.000	711.000

Uit de tabel valt af te lezen dat de gemeente Terschelling eind 2021 aan de door de raad geformuleerde weerstandsnorm voldoet. Wanneer de reserve recreatie wordt meegenomen in de berekening ziet het plaatje er echter als volgt uit:

Weerstandcapaciteit inclusief reserve recreatie			
in €		2020	2021
	Algemene reserve	3.847.000	4.157.000
	Reserve recreatie	328.000	328.000
	Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	3.395.000	3.446.000
	Saldo overschot	780.000	1.039.000

In de volgende tabel is te zien dat de ratio weerstandsvermogen uitstekend blijft.

Ratio weerstandsvermogen			
		2020	2021
	Beschikbare weerstandscapaciteit (totaal reserves)	9.825.000	9.997.000
	Benodigde weerstandscapaciteit	3.395.000	3.446.000
	Ratio weerstandsvermogen	2,89	2,90

Financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen samengevat weergegeven. De kengetallen in dit overzicht zijn beoordeeld aan de hand van de in het "GTK 2020 Gemeenten" opgenomen signaleringswaarden. Hieronder zal de berekening en beoordeling per kengetal worden toegelicht.

Overzicht kengetallen				
Kengetal		Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
		2020	2021	2021
	Netto schuldquote	41%	58%	34%
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	45%	62%	37%
	Solvabiliteitsratio	31%	28%	32%
	Kengetal grondexploitatie	10%	10%	9%
	Structurele exploitatieruimte	3%	0%	2%
	Belastingcapaciteit	91%	94%	94%

Netto schuldquote

Netto schuldquote				
Hoe lager, hoe beter 		2020	Begroting 2021	2021
	Vaste schulden +	12.489.000	8.829.000	11.533.000
	Netto vlottende schulden +	1.734.000	-	1.903.000
	Overlopende passiva +	2.328.000	5.937.000	2.645.000
	Financiële vaste activa -	872.000	887.000	846.000
	Uitzettingen met looptijd korter dan 1 jaar -	2.636.000	-	2.608.000
	Liquide middelen -	369.000	-	748.000
	Overlopende activa -	2.496.000	-	2.846.000
	Saldo =	10.178.000	13.879.000	9.033.000
	Totaal baten /	24.709.000	23.866.000	26.593.000
	Netto schuldquote per 31 december	41%	58%	34%

De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. De signaleringswaarden vanuit het provinciaal toezicht zijn:

- Schuldquote onder de 90%: Minst risicovol
- Schuldquote tussen de 90% en 130%: Neutraal
- Schuldquote boven de 130%: Meest risicovol

De gemeente Terschelling heeft volgens deze cijfers dus ruim voldoende investeringsruimte.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen				
Hoe lager, hoe beter 		Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
	Vaste schulden	12.489.000	8.829.000	11.533.000
	Netto vlottende schulden	1.734.000	-	1.903.000
	Overlopende passiva	2.328.000	5.937.000	2.645.000
	Financiële vaste activa	-	-	-
	Uitzettingen met looptijd korter dan 1 jaar	2.636.000	-	2.608.000
	Liquide middelen	369.000	-	748.000
	Overlopende activa	2.496.000	-	2.846.000
	Saldo	11.050.000	14.766.000	9.879.000
	Totaal baten	24.709.000	23.866.000	26.593.000
	Netto schuldquote	45%	62%	37%

De genoemde criteria bij de netto schuldquote gelden ook voor dit kengetal.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio				
Hoe hoger, hoe beter 		Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
	Eigen vermogen	9.825.000	7.369.000	9.996.000
	Totaal vermogen	31.276.000	26.094.000	31.039.000
		31%	28%	32%

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen:

De signaleringswaarden vanuit het provinciaal toezicht zijn:

- Solvabiliteitsratio van 50% en hoger: Minst risicovol
- Solvabiliteitsratio tussen de 20% en 50%: Neutraal
- Solvabiliteitsratio van kleiner dan 20%: Meest risicovol

De solvabiliteitsratio van de gemeente Terschelling kan worden bestempeld als neutraal. Dit houdt in dat er risico's aanwezig zijn.

Hierbij moet wel worden opgemerkt dat in het totale vermogen een tweetal complexen zijn opgenomen die het totale vermogen sterk beïnvloeden, te weten het complex Dellewal en het complex en het complex Oude campus. De totale boekwaarde van beide complexen is circa € 5,2 mln. Indien deze complexen worden verkocht, ontstaat een geheel ander beeld van de solvabiliteitsratio.

Grondexploitaties

De boekwaarde van de voorraden gronden moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

Grondexploitatie			
Hoe lager, hoe beter 	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
NIEG (Niet In Exploitatie Genomen gronden)	-	-	-
In Exploitatie Genomen gronden	2.483.000	2.483.000	2.483.000
Totaal baten	24.709.000	23.866.000	26.593.000
	10%	10%	9%

De signaleringswaarden vanuit het provinciaal toezicht zijn:

- Grondexploitatie onder de 20%: Minst risicovol
- Grondexploitatie tussen de 20% en 35%: Neutraal
- Grondexploitatie boven de 35%: Meest risicovol

De grondexploitaties van de gemeente Terschelling kunnen derhalve als niet-risicovol worden aangemerkt.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Structurele exploitatieruimte			
Hoe hoger, hoe beter 	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Totaal structurele lasten	-21.869.000	-23.402.000	-24.112.000
Totaal structurele baten	22.605.000	23.507.000	24.661.000
Structurele toevoeging aan reserves	0	0	0
Structurele onttrekking aan reserves	0	0	0
Saldo	736.000	105.000	549.000

De gemeente Terschelling scoort met deze ratio in het jaar 2021 voldoende.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit			
Hoe lager, hoe beter 	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	341	363	343
Rioolheffing voor gezin	176	176	176
Afvalstoffenheffing voor gezin	207	211	211
Eventuele heffingskorting	-	-	-
Totale woonlasten voor gezin	706	750	730
Landelijk gem. woonlasten meerpersoons huishouden	773	795	773
	91%	94%	94%

Dit kengetal laat de belastingdruk in de gemeente Terschelling ten opzichte van de landelijke belastingdruk zien.

De signaleringswaarden vanuit het provinciaal toezicht zijn:

- Belastingcapaciteit onder de 95%: Minst risicovol
- Belastingcapaciteit tussen de 95% en 105%: Neutraal
- Belastingcapaciteit boven de 105%: Meest risicovol

De belastingcapaciteit van de gemeente Terschelling kan voor 2021 als minst risicovol worden weergegeven. In de tabel is te zien dat de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden onder het landelijk gemiddelde zitten.

2.3.3 Paragraaf 3 – Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Terschelling heeft de openbare ruimte en gebouwen in beheer en onderhoud. Voor veel activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig, bijvoorbeeld openbare verlichting, straatmeubilair, openbaar groen, wegen, riolering, haven en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn mede bepalend voor het voorzieningen niveau.

Openbaar groen

Het onderhoud van de groenvoorziening is vastgelegd in een groenonderhoudsplan. De hoeveelheid groen per inwoner in beheer van de gemeente Terschelling bedraagt 43 m² per inwoner. In september 2015 heeft de Raad het groenbeleidsplan vastgesteld. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen de hoofdgroenstructuur, wijkgroenstructuur, buurtgroen en bijzondere objecten (de groene parels). In 2021 is door personeelstekort niet gewerkt aan een actualisatie van het groenbeleidsplan en een daaruit volgend groenbeheersplan. Afgelopen jaar is wel gestart met het in kaart brengen van de huidige areaal en beheergegevens en met het inrichten van het nieuwe beheersysteem Brutis.

Hieronder volgt een financieel overzicht van het saldo per kostenplaats van het taakveld openbaar groen:

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie						
naar kostenplaats in €	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking	per inwoner	2020	
Eiland Griend	-2.000	-1.000	1.000	-0	-1.000	
Beheer en onderhoud openbaar groen	-157.000	-194.000	-37.000	-40	-112.000	
	-159.000	-195.000	-36.000	-40	-113.000	

Het groenonderhoud is deels in eigen beheer uitgevoerd en deels als opdracht extern weggezet. Er is dit jaar € 37.000 meer uitgegeven aan groenonderhoud dan begroot was. De meerkosten zijn het gevolg van meerkosten van extern personeel voor de uitvoering van het onderhoud.

Beheer en onderhoud wegen

De gemeente Terschelling bezit ongeveer 600.000 m² aan verhardingen. We zijn verplicht om deze verhardingen als een goed rentmeester te beheren. Het wegenbeheerplan voor de komende jaren is in 2020 geactualiseerd en in 2021 vastgesteld. De lasten zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

In 2021 heeft er onderhoud plaatsgevonden aan diverse Terschellinger wegen. Korte opsomming van de werken:

- Onderhoud Hoofdweg Hoorn-Oosterend
- Doorgroei stenen Landerummerheide
- Voetpad VMBO
- Diverse klein straatwerk onderhoud
- Diverse klein asfalt onderhoud

Naast uitvoerende werkzaamheden is er druk gewerkt aan een aantal projecten in de voorbereidingsfase, onderzoeken en adviezen in 2021, namelijk:

- Verbeteren verkeersveiligheid kruisingen Hoofdweg, ontwerp en bestek voorbereiding
- Verkeerskundige adviezen diverse plekken
- Onderzoek parkeer problematiek west
- Onderzoek hoofdweg Lies

- Voorbereiden herinrichting Zwarteweg/Groene strand incl. bodemonderzoeken

In de begroting van 2021 is extra ruimte opgenomen voor het in kaart brengen van het noodzakelijke onderhoud aan polderwegen en paden. Door coronabeperkingen bij de gemeente, onderbezetting en het bijkomende advieswerk bij de pilot van het 1^e deel onderhoud van het polderfietspad heeft dit proces vertraging opgelopen.

Hieronder volgt een overzicht van de realisatie op het product verkeer en vervoer:

Taakveld 2.1 onderdeel Beheer en onderhoud wegen					
naar kostenplaats in €	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking	per inwoner	2020
Onderhoud wegen, straten en pleinen	-740.000	-727.000	13.000	-148	-681.000
Onttrekking voorziening wegen, straten en pleinen	465.000	503.000	38.000	103	463.000
Dotatie voorziening wegen, straten en pleinen	-465.000	-465.000	-	-95	-386.000
Totaal beheer onderhoud wegen, straten en pleinen	-740.000	-689.000	51.000	-141	-604.000

In 2021 heeft een onttrekking uit de voorziening plaatsgevonden, omdat er onderhoud is uitgevoerd aan de wegen. De opbouw van de voorziening ziet er nu als volgt uit:

Onderhoudsvoorziening wegen en paden	
in €	
Stand per 1 januari 2021	481.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Dotatie op basis van het beheersplan	465.000
Subtotaal	946.000
<i>Verminderingen:</i>	
Onttrekking in verband met uitgevoerd onderhoud	-503.000
Stand per 31 december 2021	443.000

Riolering

De gemeente draagt zorg voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater, het opvangen van hemelwater en het voorkomen van overlast van grondwater als de burger het zelf niet kan. Deze zorgplicht is afkomstig uit diverse wetten en zijn vertaald naar concrete maatregelen in het uitgebreid gemeentelijke rioleringsplan (vGRP). In augustus 2019 is het rioleringsbeheerplan 2019 – 2023 opgesteld waarin de gemeente invulling geeft aan deze zorgplicht.

In 2021 zijn er diverse werken met betrekking tot riolering gedaan, namelijk:

- Aanschaf en ingebruikname kolkenzuiger
- Voorbereidende werkzaamheden Torenstraat
- Onderzoeken Torenstraat
- Voorbereidende werkzaamheden Zwarteweg
- Herberekening kostendekking GRP
- Capaciteit berekening West Terschelling ter voorbereiding op de werkzaamheden Willem Barentsz kade.
- Diverse herstelwerkzaamheden
- Put plaatsen Grientebos & Oosterend
- Rioolinspectie diverse plekken t.b.v. werkzaamheden wegen
- Aanschaf beheerprogramma Brutis
- Verzamelen van areaal en beheergegevens voor vullen beheerprogramma

Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor het planmatig reinigen en inspectie van het gehele rioolnetwerk.

Hieronder volgt een overzicht van de realisatie op het product riolering:

Taakveld 7.2 Riolering					
naar kostenplaats in €	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking	per inwoner	2020
Beheer en onderhoud riolering	-748.500	-639.000	109.500	-130	-545.000
Dotatie voorziening riolering	-	-130.000	-130.000	-27	-242.000
Heffing rioolbelasting	860.000	849.000	11.000	173	846.000
Totaal volgens beheerplan riolering	111.500	80.000	-9.500	16	59.000

Voor het product riolering is ook een onderhoudsvoorziening beschikbaar. Hieronder volgt een overzicht van de stand van deze voorziening per 31-12-2021.

Onderhoudsvoorziening riolering	
in €	
Stand per 1 januari 2021	863.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Saldo product riolering (excl. BTW)	103.000
Stand per 31 december 2021	966.000

Gebouwen

Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het MOP (meerjarenonderhoudsplan). Het meerjarenonderhoudsplan is opgenomen in het gebouwenbeheerplan 2016 – 2020 en de voorziening is aangepast bij de vaststelling van het beleid 'Toekomstbestendig vastgoed' in 2017. Er wordt gewerkt met een 25-jaars gemiddelde van het uit te voeren onderhoud voor de gebouwen die behoren tot de basisvoorziening.

In 2021 is in en aan de gemeentelijke gebouwen regulier onderhoud uitgevoerd en zijn op basis van klachten diverse storingen opgelost. Een groot deel van deze klachten is opgepakt door de eigen uitvoerende dienst.

Daarnaast zijn er periodieke inspecties en onderhoud aan gebouwen en installaties uitgevoerd op basis van lopende onderhoudscontracten.

Er is een start gemaakt met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs op Terschelling. Eind 2021 is de opdracht voor het opstellen van het IHP aanbesteed bij ABC-Nova.

De planvorming voor de verduurzaming van het gemeentekantoor en de Driemaster is afgerond en de aanbesteding voorbereid. Daarnaast is de planvorming voor het groot onderhoud aan de voormalig reddingsbootschuur en de strandvonderijschuur opgestart.

De woning aan de Schoolstraat is dit jaar vrijgekomen, het noodzakelijke groot onderhoud aan de dakconstructie, elektra en installaties is uitgevoerd. Het gebouw op palen is na leegstand weer bedrijfsklaar gemaakt en in gebruik gegeven bij Woon Friesland/NHL.

Op de volgende pagina volgt een overzicht van de onderhoudsvoorziening gebouwen:

Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen	
in €	
Stand per 1 januari 2021	551.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Dotatie op basis van het beheerplan	230.000
Subtotaal	781.000
<i>Verminderingen:</i>	
Ambtswoning	-2.000
Gemeentehuis	-46.000
Gemeentewerf	-8.000
CNL	-3.000
't Behouden Huys	-5.000
Gemeentewoningen	-55.000
Gemeentegebouwen	-1.000
Havenkantoor	-6.000
de Driemaster	-3.000
Gymnastiekgebouw West	-6.000
Gymnastiekgebouw Hoor	-5.000
Dorpshuis de Stoek	-2.000
Stand per 31 december 2021	639.000

Haven

Op 1 januari 2006 is de haven in eigendom en beheer overgenomen van het Rijk. De overdrachten van het Rijk naar de gemeente zijn begin 2020 definitief geregeld. Er is het afgelopen jaar voortvarend gewerkt aan het uitvoerings- programma Havenfront Terschelling, welke op 23 september 2020 is vastgesteld door de gemeenteraad. Dit programma is een integrale weerslag van alle plan- en workshopsresultaten van de afgelopen 2 jaar. Hierin zijn de disciplines havenlogistiek, nautica, hydraulica, verkeer, ecologie, economie, hoogwaterveiligheid, stedenbouw en landschapsarchitectuur bij elkaar gebracht.

Het boekjaar 2021 heeft zich voor het project "Havenfront Terschelling" voornamelijk gericht op de voorbereiding van het naar uitvoering brengen van de werkzaamheden. Het Masterplan is vertaald in een kaderplan dat in deelbare onderdelen op de markt gebracht kan worden ter aanbesteding. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de huidige staat van kades en steigers en zijn voorbereidende werkzaamheden verricht gericht op de aanstaande aanbestedingstrajecten. De projectinrichting is heroverwogen en gewijzigd ingericht ten behoeve van het prioriteren van de deelprojecten en het in uitvoering kunnen brengen van de werkzaamheden.

Tot de realisatie van alle plannen genoemd in het uitvoeringsprogramma Havenfront Terschelling wordt de exploitatie van de haven op de huidige manier voortgezet. Hieronder volgt een financieel overzicht van de exploitatie van de haven:

Taakveld 2.4 onderdeel beheer binnenhavens					
naar kostenplaats in €	Begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking	per inwoner	2020
Beheer binnenhavens	-246.000	-304.000	-58.000	-62	-324.000
Onderhoud onroerende zaken	-5.000	-6.000	-1.000	-1	-6.000
Onttrekking voorziening onderhoud gebouwen	5.000	6.000	1.000	1	6.000
Dotatie voorziening onderhoud gebouwen	-21.000	-21.000	-	-4	-71.000
Totaal beheer binnenhavens	-267.000	-325.000	-58.000	-66	-395.000

In 2021 was er een exploitatietekort van € 304.000 op de haven. Dit bedrag wordt gedekt door een onttrekking uit de reserve havenbedrijf. Daarnaast zijn er onttrekkingen en toevoegingen geweest aan de voorziening onderhoud gebouwen in het kader van het Havenkantoor. Deze vallen buiten de havenexploitatie, maar worden gedekt vanuit de reguliere exploitatie.

Het verloop van de Reserve havenbedrijf was in 2021 als volgt:

Reserve havenbedrijf	
in €	
Stand per januari 2021	4.078.000
<i>Vermeerderingen:</i>	
Jaarlijkse dotatie	324.000
Subtotaal	4.402.000
<i>Verminderingen:</i>	
Dekking exploitatie havenbedrijf	-304.000
Stand per 31 december 2020	4.098.000

Naast de onttrekking van € 304.000 uit de reserve, is er ook een jaarlijkse dotatie geweest aan deze reserve, de "rentetoevoeging". De jaarlijkse dotatie voor 2021 is € 324.000. Dit heeft tot gevolg dat de reserve havenbedrijf per saldo in omvang is gestegen.

2.3.4 Paragraaf 4 – Financiering

Inleiding

Financiering betreft de wijze waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen belegt. Treasury is het proces dat er op is gericht de financiering- en het kasstroommanagement (cashflow) te optimaliseren en te waarborgen dat voldaan wordt aan de verplichtingen richting schuldeisers. De uitvoering van treasury vindt plaats conform het door de raad vastgestelde treasurystatuut van 16 januari 2016. Deze financieringsparagraaf is samen met het treasurystatuut een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen en beheersen van de financieringsfunctie.

Wet FIDO

De Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) geeft verplichte richtlijnen voor de bewaking en beheersing van renterisico's:

- Kasgeldlimiet: hoeveel geld mag de gemeente lenen voor een periode van maximaal één jaar
- Renterisiconorm: hoeveel geld mag de gemeente maximaal lenen voor een periode langer dan één jaar
- Schatkistbankieren: het verplicht onderbrengen van overtollige geldmiddelen bij het Rijk
- Financieringspositie.

Onder renterisico wordt verstaan de mate waarin het saldo van rentelasten en -baten verandert door wijzigingen in het rentepercentage voor zowel de korte als voor de lange financiering. Het is de bedoeling grote fluctuaties in de rentelasten, die mogelijk consequenties hebben voor de financiële positie, te vermijden.

Kasgeldlimiet

Juist voor korte financiering (tijdelijke liquiditeitstekorten voor lopende uitgaven opvangen) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn. Fluctuaties in de korte rente hebben direct een relatief grote impact op de rentelasten. Door middel van de kasgeldlimiet wordt een grens gesteld aan de mogelijkheid om lopende uitgaven kort te financieren, en daarmee wordt dan het risico beperkt. De kasgeldlimiet wordt bepaald op basis van een door het Rijk vastgesteld percentage (8,5%) van het begrotingstotaal.

Kasgeldlimiet 2020: 2,0 miljoen

Kasgeldlimiet 2021: 2,2 miljoen

Kasgeldlimiet en opgenomen kasgeld			
In €		2021	2020
	Kasgeldlimiet (8,5% van € 26.000.000)	2.210.000	1.785.000
	Opgenomen kasgeld	1.000.000	1.000.000
	Overschrijding limiet	-1.210.000	-785.000

Renterisiconorm

Lange financiering vormt een integraal onderdeel van het lange termijn investeringsbeleid. Renterisico's zijn van te voren in te schatten en daarmee goed beheersbaar. Dit kan worden bereikt door informatie over rente en leningen actueel en transparant te krijgen. Verder is het van groot belang om een spreiding van looptijden in de lening portefeuille te realiseren. Het renterisico uit hoofde van renteherzieningen en herfinancieringen van leningen wordt dan in voldoende mate beperkt.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de samenstelling, grootte en rentegevoeligheid van de opgenomen geldleningen.

Leningportefeuille 2021	
in €	2021
	Stand per 1 januari -12.489.000
	Reguliere aflossingen 3.456.000
	<i>Nieuwe leningen:</i>
	Reguliere opname -2.500.000
	Wegens rente aanpassingen -
	Wegens herfinanciering -
	Stand per 31 december -11.533.000
	Rentelast 144.000
	Gemiddelde rentevoet 1,20%

De lening portefeuille bestaat uit een 9-tal leningen die allen een verschillende rentevaste periode hebben.

In het volgende overzicht worden de risico's van renteherzieningen en herfinanciering van leningen afgezet tegen de risiconorm van de vaste schuld. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisiconorm in beginsel niet overschrijden.

Door het Rijk is een renterisiconorm van 20% (van het begrotingstotaal) vastgesteld. Dat wil zeggen dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Hoe meer de looptijd van schuld gespreid wordt, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

Uit het onderstaande overzicht blijkt dat de gemeente Terschelling ruim binnen de renterisiconorm blijft.

Renterisiconorm	
in €	2021
	1. Begrotingstotaal (incl. mutaties reserves) 26.593.000
	2. Wettelijk percentage 20%
	3. Renterisiconorm (1 x 2) 5.318.600
	4. Renteherziening -
	5. Aflossing 3.456.000
	6. Renterisico (4 + 5) 3.456.000
	7. Ruimte vs. Norm (3 - 6) 1.862.600

Schatkistbankieren

In 2014 is het verplichte schatkistbankieren ingevoerd voor decentrale overheden. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden (liquide middelen) worden aangehouden in de Nederlandse schatkist.

Over deze tegoeden wordt een rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Het drempelbedrag voor schatkistbankieren ligt voor onze gemeente op 0,75% van het begrotingstotaal, met een drempelbedrag van € 250.000.

Deelname aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden samen). Schatkistbankieren vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Dit vertaalt zich in een lagere staatsschuld.

Uitmo 2021 is er geen bedrag in schatkistbankieren uitgezet.

Financieringspositie

Bij de berekening van de financieringspositie wordt de boekwaarde van de vaste activa en voorraad gronden afgezet tegen de beschikbare financieringsmiddelen (reserves, voorzieningen en langlopende leningen).

Bij een financieringsoverschot zet de gemeente middelen weg, bij een financieringstekort heeft de gemeente onvoldoende eigen financieringsmiddelen waardoor de gemeente geld moet aantrekken bij de Bank Nederlandse Gemeenten. In de begroting 2021 wordt hiervoor een rentepercentage gehanteerd van 0%. In onderstaande tabel wordt het jaarlijks financieringstekort of -overschot berekend.

Financieringspositie 2021			
In €		31-12-2021	1-1-2021
	<i>Te financieren</i>		
	Lopende en voorgenomen investeringen	18.554.000	19.466.000
	Bouwgronden en panden in exploitatie	5.347.000	5.347.000
	Totale boekwaarde	23.901.000	24.813.000
	<i>Financieringsmiddelen</i>		
	Stand van de reserves	9.997.000	9.825.000
	Saldo jaarrekening	481.000	534.000
	Stand van de voorzieningen	4.961.000	4.900.000
	Stand lang vreemd vermogen	11.533.000	12.489.000
	Totaal vermogen	26.972.000	27.748.000
	Financieringsoverschot (+) of -tekort (-)	3.071.000	2.935.000

2.3.5 Paragraaf 5 – Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie, niet alleen de ambtelijke organisatie, maar ook de 'bestuurlijke' organisatie. De burger verwacht van de gemeente dat de gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden en dat de gemeente een betrouwbare partner voor de burgers is en transparant is. Deze verwachtingen zijn tevens criteria voor de bedrijfsvoering.

Met bedrijfsvoering worden alle ondersteunende activiteiten bedoeld die nodig zijn om de inzet in de programma's mogelijk te maken. De bedrijfsvoering bestaat o.a. uit de producten (onderdelen) gemeentehuis en -werf, automatisering, personeel en organisatie, beheer gemeentelijke eigendommen, vastgoedregistratie en administratie en ondersteuning. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De verdeling van de loonkosten over de verschillende organisatieonderdelen is opgenomen in paragraaf 2.3.8 personele lasten.

De bedrijfsvoering staat voor stevige opgaven. De wet- en regelgeving vergt een constante aanpassing van onze werkzaamheden, zoals:

- vernieuwing BBV
- kwaliteitseisen van de omgevingsvergunningen
- toezicht en de handhaving
- de regels rond persoonsregistratie
- verstrekking van paspoorten
- schaalvergroting

Om te kunnen voldoen aan deze constante aanpassingen moet de gemeente haar aansturende bevoegdheden goed organiseren, dat betekent regievoering. De mate waarin die regie kan worden opgepakt en hoe dat precies moet is een complex vraagstuk.

Organisatieontwikkeling

Werving medewerkers

Krapte op de arbeidsmarkt. Dat is wel de sleutelzin waar 2021 mee is afgesloten en waar 2022 mee start. De gemeente Terschelling wil een klantgerichte, compacte, flexibele, regievoerende gemeentelijke organisatie zijn. Dat betekent ook dat er mensen binnen de organisatie werken die dit kunnen realiseren en dit verder ontwikkelen op alle werkvelden die binnen de gemeente voorkomen. Om op elk moment, nu en in de toekomst, te kunnen beschikken over in kwalitatief (prestatie, houding, kennen en kunnen) en kwantitatief (aantallen) opzicht optimale personeelsbezetting is in 2018 een Strategische Personeelsplan (SPP) opgesteld. In dat plan is een prognose gemaakt van de personele ontwikkeling over een periode van ca. 10-15 jaar. Alleen al de uitstroom op basis van leeftijd is in deze periode 60%. Trends die daarnaast ook nog van invloed zijn op mobiliteit van medewerkers, zijn bijvoorbeeld: de economische onzekerheden, schaalvergroting, decentralisaties, complexere processen, toenemende krapte op de arbeidsmarkt, ontgroening, vergrijzing en zelfbewustere medewerkers en klanten. In 2021 is gebleken dat de prognose een versnelling heeft ondergaan waardoor nu al zichtbaar is dat het aantrekken van geschikt (te maken) personeel geen sinecure is. En op dit moment is alleen nog maar het topje van de ijsberg zichtbaar.

Salarisontwikkeling en arbeidsvoorwaarden

Om toch de juiste mensen op de juiste plek te krijgen moeten alle HRM instrumenten in elkaar grijpen, wordt er met een toekomstgerichte blik naar de medewerkers en de organisatie gekeken en wordt er vroegtijdig ingespeeld op alle mogelijke ontwikkelingen op het personele vlak. En daar ligt een grote uitdaging! Want net zoals iedere andere werkgever vist de gemeente Terschelling in een vijver die door de vergrijzing steeds leger wordt. En

ondanks de Coronacrisis is hier niet veel verandering in ontstaan. Gekwalificeerd personeel werven en behouden is een flinke opgave. De gemeente Terschelling beschikt, ook in vergelijking met andere gemeenten, over uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden. Het salarisgebouw is echter een vast gegeven. En met name bij de mobiliteit onder het jongere personeel is meer geld verdienen toch een arbeidsvoorwaarde waarbij de gemeente Terschelling snel het onderspit delft. Dat maakt het gras bij de burens snel groener. En behalve de reguliere verhogingen van het salaris conform de cao is hier geen perspectief in te vinden.

Onboarding en Corona

Uiteraard heeft de coronacrisis ook niet meegeholpen om medewerkers die in 2020-2021 gestart zijn zich snel thuis te laten voelen. Het ingezette onboardingbeleid¹ heeft in deze periode dus nog niet zijn vruchten af kunnen werpen. Aan de andere kant heeft de Corona-pandemie ook laten zien dat medewerkers flexibel zijn, dat de Arbo-technische kant van thuiswerken goed geregeld is voor medewerkers en dat op het vlak van ICT in 1,5 jaar tijd grote stappen gezet zijn waardoor er relatief weinig vertraging is ontstaan en de gewenste dienstverlening op peil is gebleven. Ook het werken op afstand is in praktijk zeer goed gegaan wat maakt dat het eenvoudiger wordt medewerkers aan te trekken die op grotere afstand wonen en toch niet hoeven te verhuizen naar Terschelling. In 2022 zal steviger ingezet worden op het coachen van en verbinden aan de organisatie van nieuwe medewerkers. Uiteraard moeten de leidinggevenden en/of medewerkers die nieuwe medewerkers coachen hier ook de tijd voor krijgen. Hier is een extra formatieve impuls voor nodig die zich in 2022 formatief en financieel vertaald zal worden.

Aandacht voor cultuur

Daarom is en wordt er op het vlak van organisatieontwikkeling blijvend geïnvesteerd in een organisatie met medewerkers die verandering en vernieuwing omarmen, integraal en zakelijk werken als vanzelfsprekend ervaren en experts zijn in het werken in een politieke en vraaggestuurde organisatie. De directie leidt deze organisatieontwikkeling op het vlak van houding en gedrag zelf. De externe hulp hierbij bestaat uit coaching, advies en begeleiding.

Inzet van extra handen

Onder organisatieontwikkeling wordt eveneens begrepen de inzet van personeel van derden. Een organisatie is in beweging en moet flexibel zijn om slagvaardig en daadkrachtig te kunnen opereren. Daarnaast is een feit dat de inzet van inhuur van derden noodzakelijk is als een vacature meerdere keren via diverse kanalen vergeefs uitgezet is. Afgelopen jaar is dit meerdere keren voorgekomen.

Voordat tot inhuur wordt overgegaan, wordt afgewogen of eigen personeel ingezet kan worden door middel van:

- overwerk, tijdelijke urenuitbreiding
- taakroulatie
- uitbreiding via tijdelijk dienstverband/tijdelijke urenuitbreiding
- regionale samenwerkingsvormen (andere eilanden/samenwerkingsverbanden)
- opleidingen/trainee

Als dit niet tot de mogelijkheden behoort, dan wordt een oplossing gezocht in het inhuren van personeel van derden. Personeel van derden kan worden ingehuurd voor nog niet ingevulde vacatures, ter vervanging van langdurig zieken of vanuit het oogpunt van strategische organisatieontwikkeling. Deze kosten worden enerzijds gedekt uit beschikbare vacatureruimte, anderzijds is er een budget beschikbaar voor inhuur ter dekking van de kosten bij vervanging bij ziekte, knelpunten of de inzet van werkervaringsplaatsen.

¹ Onboarding bestaat uit alle activiteiten die ertoe leiden dat medewerkers vertrouwd raken met hun functie en de organisatiecultuur.

Europese aanbesteding inhuur

Met betrekking tot inhuur en/of payroll ziet de gemeente Terschelling zich, evenals andere gemeenten in Nederland, voor problemen gesteld. Vaak is het kunnen vinden van één kandidaat al lastig en het kan voorkomen dat daardoor meerdere kandidaten van een bureau aangetrokken worden. Daarbij is de afspraak dat medewerkers die ingehuurd worden dezelfde arbeidsvoorwaarden geboden krijgen als medewerkers die een rechtstreekse arbeidsovereenkomst hebben.

In 2021 is een project gestart voor een Europese aanbesteding van de inhuur van derden, gesplitst op payroll en tijdelijke inzet op klussen. Aanleiding hiervoor is dat er anders geen sprake is van rechtmatigheid. Begin 2022 zal de aanbesteding de markt op gaan.

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op gemeente Terschelling van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Op grond van deze wet vallen voor gemeenten de griffier en de directeur/gemeentesecretaris onder het begrip topfunctionaris ongeacht de hoogte van de bezoldiging. Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor de gemeente Terschelling is € 206.000.

In de wet is een publicatieplicht opgenomen. In de jaarrekening moet een overzicht zijn opgenomen van de bezoldiging van de topfunctionarissen op naam en functie. Daarnaast geldt een publicatieplicht voor functionarissen met een bezoldiging boven de wettelijke norm. Uit het onderstaande overzicht blijkt dat de wettelijke normering niet wordt overschreden.

Bezoldiging topfunctionarissen 2020

bedragen x € 1	H.M. de Jong	J. Hofman	
Functiegegevens	Secretaris/directeur	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,1	0,89	
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.703,-	€ 51.181,-	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.789,-	€ 10.192,-	
<i>Subtotaal</i>	€ 114.492,-	€ 61.373,-	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000,-	€ 178.890,-	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	
Totale bezoldiging	€ 114.492,-	€ 61.373,-	

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	

Bezoldiging topfunctionarissen 2021

bedragen x € 1	H.M. de Jong	J. Hofman	
Functiegegevens	Secretaris/directeur	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,1	0,89	
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 99.337,-	€ 60.789,-	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.611,-	€ 13.502,-	
<i>Subtotaal</i>	€ 118.948,-	€ 74.291,-	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 206.000,-	€ 183.340,-	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	
Totale bezoldiging	€ 118.948,-	€ 74.291,-	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	

2.3.6 Paragraaf 6 – Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen omschreven. De definitie van een verbonden partij is volgens het BBV:

“Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente bestuurlijk en financieel belang heeft”

Bestuurlijk belang wil zeggen dat de gemeente zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur of uit hoofde van stemrecht, heeft bij de verbonden partij. Het financieel belang bestaat hoofdzakelijk uit het beschikbaar stellen van middelen, welke in het geval van faillissement van de partij verloren gaan. Daarnaast kan het ook zo zijn dat de gemeente aansprakelijk is wanneer de verbonden partij haar verplichtingen niet kan nakomen.

De gemeente Terschelling wil als eilandgemeenschap over de eigen toekomst gaan. Met het oog op behoud van de gemeentelijke zelfstandigheid moet de gemeente in ieder geval financieel gezond zijn, publiekstaken adequaat uitvoeren en een goede basisdienstverlening in stand houden. Samen met de Waddeneilanden wil de gemeente aan duurzame oplossingen werken, waarbij ook nadrukkelijk andere gemeenten en organisaties in beeld zijn. Verbonden partijen zijn de andere organisaties die in beeld zijn om aan goede oplossingen te werken.

De gemeente Terschelling kent acht publiekrechtelijke verbonden partijen en negen privaatrechtelijke verbonden partijen. Hieronder wordt per verbonden partij kort het doel, de bijdrage aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en de eventuele relevante ontwikkelingen beschreven. Aan het eind van de paragraaf is een tabel opgenomen met de (minimale) financiële gegevens. Deze financiële gegevens bestaan zoveel mogelijk uit de gepubliceerde verwachte cijfers over 2020. In enkele gevallen kon er door het ontbreken van de cijfers niets worden ingevuld. Op deze plaatsen zijn de cijfers over het jaar 2019 ingevuld.

Overzicht verbonden partijen	
	Bestuurlijk vertegenwoordiger
Publiekrechtelijk verbonden partijen, de gemeenschappelijke regeling	
Sociale Dienst Noard West Fryslân	wethouder J. Hoekstra
Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	wethouder J. Hoekstra
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	wethouder S. Haringa
Veiligheidsregio Fryslân	burgemeester C.M. van de Pol
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	burgemeester C.M. van de Pol
"Welstandszorg Hûs en Hiem"	wethouder S. Haringa
Privaatrechtelijk verbonden partijen	
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)	burgemeester C.M. van de Pol
N.V. Fryslân Miljeu Noardwest	burgemeester C.M. van de Pol
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	burgemeester C.M. van de Pol
Stichting Openbare Verlichting Fryslân	wethouder S. Haringa
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	burgemeester C.M. van de Pol
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	burgemeester C.M. van de Pol
Vereniging van Friese Gemeenten, tevens afdeling van de VNG	burgemeester C.M. van de Pol
Stichting Passantenhaven Terschelling	wethouder J. Hoekstra
Stichting Beheer Schoolgebouwen Terschelling	adj-dir W.R.H. van Schoonhoven

Publiekrechtelijke verbonden partijen

Dienst Sociale zaken en Werkgelegenheid NoardWest Fryslân

De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân voert voor de gemeente Terschelling de taken uit op het gebied van sociale zekerheid, maatschappelijke zorg en gesubsidieerde arbeid.

Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Noardwest Fryslân

Gedurende 2020 is de Dienst omgevormd naar een bedrijfsorganisatie welke per 1 januari 2021 een feit is. De formele sturing en besluitvorming over beleid in het sociaal domein verschuift van het bestuur van de Dienst naar de colleges en raden van de gemeenten. Medewerkers van de Dienst en gemeenten hebben in project Omvorming hard gewerkt om de overgang op 1 januari 2021 zo soepel mogelijk te laten verlopen. De dienstverlening van de Dienst aan inwoners, gemeenten, gebiedsteams en overige partners blijft hetzelfde. Er veranderen wel een aantal bestuurlijke zaken:

- Besluiten over beleid en begroting voor het sociaal domein worden niet meer door het bestuur van de Dienst, maar door de colleges en raden van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke genomen. Daarom zijn er in 2021 geen openbare bestuursvergaderingen van de Dienst meer.
- Begroting en bestedingen Wmo en Jeugdwet zijn in 2021 onderdeel van gemeentelijke begrotingen van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke. Ook een deel van het armoedebeleid valt onder gemeentelijke verantwoordelijkheid. Vanaf 1 januari 2022 zal dit worden teruggedraaid naar de oude situatie.

Centrumregeling Sociaal Domein Friesland

De centrumregeling sociaal domein Friesland doet de professionele inkoop en beleidsvoorbereiding van een aantal taken op het gebied van WMO, Jeugdwet en participatiewet voor de gezamenlijke Friese gemeenten. Door middel van deze regeling kunnen deze taken doelmatig en hoogwaardig georganiseerd worden. Er is geen financieel belang van de gemeente Terschelling in deze regeling.

Gemeenschappelijke regeling Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)

De gemeenschappelijke regeling FUMO is opgezet met als doel een goede uitvoering van de uitbestede taken op het gebied van milieu- en omgevingswet. Het financieel belang van de gemeente Terschelling in deze gemeenschappelijke regeling is fors en dit geldt dan ook als een risico. Op dit moment is de gemeente Terschelling de enige gemeente die haar BRIKS-taken bij de FUMO heeft ondergebracht. De kosten voor de uitvoering van deze taken zijn in de afgelopen jaren flink toegenomen. Op dit moment wordt de uitbesteding van de BRIKS-taken aan de FUMO geëvalueerd.

In het eerste kwartaal van 2021 is bureau Seinstra&Partners ingeschakeld om ondersteuning te bieden in het verder vormgeven van de toekomstige uitvoering van BRIKS-taken. Onder hun deskundige begeleiding wordt gezocht naar de beste oplossing voor de BRIKS-taken, zelf doen, een poolmodel met de gemeente Harlingen inrichten of bij de FUMO blijven. De discussie rond de frictiekosten nadert de eindstreep tijdens het AB van de FUMO op 1 april 2021.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslan

De Veiligheidsregio Fryslân behartigt de belangen van de volgende terreinen:

- publieke gezondheidszorg

- brandweezorg
- geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
- rampenbestrijding en crisisbeheersing

Hierbij wordt de multidisciplinaire samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing bevorderd. Daarnaast wordt er een gemeenschappelijke meldkamer beheert en in stand gehouden.

De burgemeester van de gemeente Terschelling neemt hierbij deel in het algemeen bestuur van de regio. Het bestuurlijk belang bestaat uit het waarborgen van de (brand- en gezondheid) veiligheid en een adequate rampen organisatie.

Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden

De gemeenschappelijke regeling de Waddeneilanden is er om de gemeenschappelijke belangen van de Waddeneilanden te behartigen. Gemeenschappelijke

standpunten van de deelnemende gemeenten kunnen hiermee sterker worden uitgedragen zodat er meer invloed uitgeoefend kan worden op instanties en andere overheden.

Daarnaast worden taken gezamenlijk opgepakt waardoor er kostenefficiëntie ontstaat en een gemeenschappelijk beleidskader. Het algemeen bestuur van de GR de Waddeneilanden bestaat in 2020 uit de colleges van alle deelnemende gemeenten.

Gemeenschappelijke regeling “Welstandszorg Hûs en Hiem”

Deze gemeenschappelijke regeling behartigt de belangen op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân. Het financiële belang van deze regeling is afhankelijk van de werkzaamheden/opdrachten die in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd. De kosten worden hierbij doorbelast aan de aanvragers van vergunningen.

Gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Friesland (OLAF)

De gemeenschappelijke regeling “OLAF” zorgde er tot 1995 voor dat milieu en reinigingstaken verantwoord werden uitgevoerd. Op dit moment is de gemeenschappelijke regeling “slapende”. De rechten, plichten en activiteiten van “OLAF” zijn in 1995 overgegaan naar Afvalsturing Friesland NV.

Privaatrechtelijke verbonden partijen

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin) en N.V. Fryslân Miljeu Noardwest

Omrin is inzamelaar en verwerker van afval. Zij dragen zorg voor het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijk kosten. Het bestuurlijk belang bestaat uit een stemrecht naar rato van het aandelenbezit. Het aandelenbezit van de gemeente Terschelling bedraagt 1,5%.

N.V. Gemeenschappelijke regeling Kredietbank Friesland

De Kredietbank Friesland maakt het mogelijk dat er financiële dienstverlening kan worden verleend aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen. Het stemrecht in deze verbonden partij wordt bepaald naar rato van de kapitaalverstrekking.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG staat de gemeenten bij met de vervulling van hun bestuurstaken. De VNG helpt haar leden met het maken van afspraken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector en overeenkomsten inzake arbeidsvoorwaarden van personeel in de sector gemeenten aan te gaan met werknemersorganisaties. Daarnaast behartigt zij de belangen van haar leden die samenhangen met de uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken. De leden van de VNG hebben een stemrecht naar een veelvoud van 1000 inwoners per gemeente.

Vereniging van Friese Gemeenten, tevens afdeling van de VNG

De Vereniging van Friese Gemeenten (VFG) is de vereniging van de Friese gemeenten, waarbinnen gemeentebestuurders en raadsleden elkaar ontmoeten en kennis delen. De VFG is op landelijk niveau voor de VNG een provinciale partner in het delen van kennis, het ophalen van vragen en het afstemmen van standpunten. De VFG speelt daarom ook een actieve rol als het gaat om signaleren en doorgeven van relevante kennis voor de leden.

Stichting Openbare Verlichting Fryslân

De Stichting Openbare Verlichting Fryslân draagt zorg voor het in stand houden en onderhouden van de openbare verlichting op het eiland. Daarnaast koopt de stichting collectief energie in via een samenwerkingsverband.

Stichting passantenhaven Terschelling

Stichting passantenhaven Terschelling beheert en exploiteert de passantenhaven aan de Dellewal op Terschelling. De stichting zorgt ervoor dat alle benodigde voorzieningen optimaal zijn zodat de veiligheid kan worden gegarandeerd voor de gebruikers van de passantenhaven. Samen met de watersportvereniging "Het Wakend Oog" zorgt de gemeente ervoor dat de stichting haar taken kan blijven voortzetten. Wethouder Hoekstra maakt deel uit van het bestuur van deze stichting.

Stichting beheer Schoolgebouwen

Deze stichting beheert de "Brede school" op West-Terschelling. Het bestuur wordt gevormd door een directielid van de gemeente en de directieleden van beide schoolbesturen.

Financiële gegevens verbonden partijen

Financiële gegevens verbonden partijen											
Verbonden partij	Indeling risico	Aandeel gemeente Terschelling	Eigen vermogen 31-12-2019	Eigen vermogen 31-12-2020	Vreemd vermogen 31-12-2019	Vreemd vermogen 31-12-2020	Resultaat 2018	Begroot Resultaat 2019	Begroot Resultaat 2020	Bijdrage 2019	Bijdrage 2020
<i>* in € 1.000</i>											
Publiekrechtelijke verbonden partijen											
Sociale dienst Noard West Fryslân	Hoog		655	655	5.121	5.072	-	-	-	2.199	2.335
Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	Hoog		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Fryske Utfjeringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	Hoog		527	854	3.100	3.100	448	-	-167	661	693
Veiligheidsregio Fryslân	Gemiddeld		4.093	3.558	66.522	68.347	1.874	-	-	700	735
Gemeenschappelijke regeling Fryslân-West	Gemiddeld		4.538	n.n.b.	-	n.n.b.	-	-	-	198	n.n.b.
Gemeenschappelijke regeling de Waddeneilanden	Gemiddeld						-	-	-	205.995	194.018
"Welstandsorg Hûs en Hiem"	Gemiddeld		322*	324*	120*	82*	2	7	-	afhankelijk van opdrachten	
Privaatrechtelijke verbonden partijen											
N.V. Afsalsturing Friesland (Omrin)	Gemiddeld	1,5%	8.414*	8.286*	16.234*	17.225*	2.027	6.536		naar rato	
B.V. Fryslân Miljeu Noardwest	Gemiddeld	2%	3.814*	3.564*	8.100*	8.514*	389	139	n.n.b.	naar rato	
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland	Laag		2.392**	2.371**	35.692**	42.801**					
Stichting Openbare Verlichting Fryslân	Laag		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	8	8
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	0,006%	4.991.000*	4.887.000*	132.518.000*	144.802.000*	337.000	163.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	Laag		61.975*	64.627*	76.374*	86.221*	-879	-1.710	n.n.b.	10	10
Vereniging van Friese Gemeenten (afdeling VNG)	Laag		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2	2
Stichting Passantenhaven Terschelling	Laag		3487**	3468**	65**	244**	11155**	n.n.b.	n.n.b.	-	-
Stichting Beheer Schoolgebouwen Terschelling	Laag		n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	25	25

* Meest recente cijfers zijn van 2018/2019

** Meest recente cijfers zijn van 2017/2018

2.3.7 Paragraaf 7 – Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf worden de bouwgrondexploitaties beschreven.

Grondexploitaties zijn een middel om uitvoering te geven aan andere gemeentelijke beleidsdoeleinden zoals bijvoorbeeld doelen op het gebied van wonen, werken, welzijn, infrastructuur, recreatie, milieu en landschapsontwikkeling. Deze doelen kan de gemeente onder meer bereiken door aankoop, exploitatie en uitgifte van gronden of het verlenen van medewerking aan ontwikkeling van plannen door private personen, bedrijven en instellingen. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- het bereiken van maatschappelijke en bestuurlijke doelstellingen,
- winst en risico,
- praktische uitvoerbaarheid.

Reserves

Grondbeleid gaat gepaard met mogelijk grote financiële kansen en risico's. De gemeente heeft geen afzonderlijke reserve grondexploitatie, als bekend is dat op een complex een negatief resultaat te verwachten is, dan wordt overeenkomstig de financiële voorschriften een voorziening gevormd om het tekort af te dekken.

De gemeente Terschelling kent in het algemeen een relatief bescheiden grondexploitatie. De kosten welke aan de grondexploitatie worden toegerekend zijn vrijwel uitsluitend externe kosten.

Het overzicht van de lopende grondexploitaties is per 31 december 2021 als volgt:

Grondexploitaties		Boek- waarde 1-1-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boek- waarde 31-12-2021	Nog te betalen	Nog te ontvangen
Dellewal	i.e.	2.217.000	-	-	2.217.000	-	-
KLU locatie	i.e.	266.000	-	-	266.000	-	-
Totaal		2.483.000	-	-	2.483.000	-	-

i.e.: in exploitatie

Locatie Dellewal

In december 2017 heeft de gemeenteraad een besluit genomen waarbij wordt ingezet op het maken van een bestemmingsplan voor het gebied waarin de bouw van 13 appartementen mogelijk wordt gemaakt. Daarnaast heeft de raad de wens uitgesproken om de grond van de dancing-locatie die niet voor de ontwikkeling van dit plan nodig is, over te dragen aan de Stichting Natuurherstel Baai Dellewal.

Vervolgens is in de raadsvergadering van 27 mei 2020 besloten om in plaats van een ontwerpbestemmingsplan het voorontwerp bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan Dellewal e.o. aan te passen en na vaststelling te gebruiken als toetsingskader voor initiatieven op Dellewal en De Tiger.

Naar aanleiding van dit besluit zijn beleidsregels opgesteld die aangeven hoe het college een aanvraag voor een omgevingsvergunning beoordeelt, waarbij moet worden afgeweken van de regels uit het geldende bestemmingsplan voor Dellewal en de beheersverordening voor de Tiger. De beleidsregels zijn ook van toepassing op de Duinappartementen Dellewal.

Begin 2022 heeft de raad kennis kunnen nemen van de voortgang van de plannen en de deelnamevoorwaarden van de ontwikkelcompetitie en de herziene grondexploitatie vastgesteld.

In 2022 zal dit verder een vervolg krijgen in het uitzetten van de ontwikkelcompetitie bij geïnteresseerden.

Het college gaat er nog steeds vanuit dat de geactiveerde kosten via verkoop van de grond worden terugverdiend, waardoor het verwachte resultaat op deze grondexploitatie nihil is.

KLU Locatie

Het bestemmingsplan voor deze locatie is vastgesteld in 2020 en in 2022 zal WoonFriesland deze locatie overnemen voor woningbouw. Het verwachte resultaat op deze grondexploitatie is nihil.

2.3.8 Paragraaf 8 – Personele lasten

Het BBV schrijft het volgende voor inzake het opnemen van overhead:

In de programma's moeten alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces. De kosten moeten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken en activiteiten. Activiteiten die onder de overhead vallen, zijn grofweg in te delen in: ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën) en ondersteunende personen op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat).

In de tabel is opgenomen op welke wijze de personeelskosten zijn verdeeld over de verschillende programma's.

2021						
Team		Totaal loonbegroting	Uitputting 2021	Verschil	Programma	Taakveld
	Raadsleden totaal	-180.000	-179.000	1.000	0	0.1
	B&W totaal	-274.000	-272.000	2.000	0	0.1
	Babs totaal	-9.000	-21.000	-12.000	0	0.2
	Loondifferentiatie	-40.000	3.000	43.000	0	0.4
	Staf totaal	-1.035.000	-1.061.000	-26.000	0	0.4
	Directie totaal	-246.000	-248.000	-2.000	0	0.4
	Griffie totaal	-98.000	-166.000	-68.000	0	0.1
	Teamleiders totaal	-265.000	-333.000	-68.000	0	0.4
	Ondersteuning totaal	-381.000	-419.000	-38.000	0	0.4
	Beleid totaal	-720.000	-651.000	69.000	0	0.4
	Publiek totaal	-638.000	-723.000	-85.000	0	0.4
	Eilandteam totaal	-256.000	-244.000	12.000	6	6.1
	Techniek totaal	-274.000	-410.000	-136.000	0	0.4
	Buitendienst totaal	-554.000	-455.000	99.000	0	0.4
	Techniek riolering totaal	-235.000	-235.000	-	7	7.2
	Techniek afval totaal	-19.000	-19.000	-	7	7.3
	Haven totaal	-169.000	-205.000	-36.000	2	2.4
	Behouden Huys totaal	-194.000	-239.000	-45.000	5	5.4
	CNL totaal	-146.000	-125.000	21.000	5	5.4
	Overig totaal	-51.000	-79.000	-28.000	0	0.4
	Reservering ziekte en WW-rechten	-142.000	-	142.000	0	0.4
	Detachering	-	80.000	80.000		
	Totaal	-5.926.000	-6.001.000	-75.000		

De gemeente Terschelling is een kleine organisatie. Dit leidt ertoe dat de directie en de teamleiders, die volgens de richtlijnen van het BBV moeten worden aangemerkt als overhead, naast hun managementtaken ook voor een deel hun tijd besteden aan directe taken en projecten binnen de organisatie. Wij schatten, op basis van de ervaring van de afgelopen jaren, de verhouding tussen managementtaken en directe- en projecttaken in op circa 50%/50%.

De bate van € 80.000 heeft betrekking op detachering van intern personeel.

In de tabel is te zien dat er in 2021 een tekort is op de loonbegroting. Dit tekort kan als volgt worden verklaard:

Zoals omschreven in de paragraaf bedrijfsvoering was er ook in 2021 al sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Dit maakt het in bepaalde gevallen erg moeilijk om een functie in te vullen. Om de taken uit te kunnen blijven voeren is op verschillende teams ingezet op de inhuur van extern personeel. Deze inhuur is vaak duurder dan wanneer een persoon rechtstreeks in dienst komt bij de gemeente. Dit zorgt ervoor dat diverse budgetten worden overschreden.

De overschrijding op de totale loonbegroting is beperkt gebleven tot € 75.000 (1,3% van de totale loonbegroting).

2.3.9 Paragraaf 9 – Corona-crisis

Het afgelopen jaar werd, evenals het jaar 2020, gedomineerd door de coronacrisis. Deze crisis had grote maatschappelijk en economische gevolgen, ook voor de lasten en baten van de gemeente Terschelling.

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de effecten die de coronacrisis heeft gehad op de begrote baten en lasten. Daarbij hebben wij een onderscheid gemaakt in:

- Specifieke (extra) kosten per taakveld;
- Niet (of minder) gerealiseerde baten per taakveld;
- Extra inkomsten van het Rijk (compensatie vanuit de Rijksoverheid) via de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Uw raad is hierover reeds eerder via een tweetal specifieke rapportages geïnformeerd, vandaar dat wij ons in deze paragraaf beperken tot de samenvattende tabellen.

Specifieke corona-kosten per taakveld

Specifieke corona-kosten per taakveld		2021
In €		
	Taakveld 0.4 - Overhead	1.000
	Taakveld 1.2 - Openbare orde en veiligheid	200.000
	Taakveld 2.1 - Verkeer en vervoer	1.000
	Taakveld 2.4 - Economische havens en waterwegen	7.000
	Taakveld 4.2 - Onderwijshuisvesting	5.000
	Taakveld 5.3 - Cultuur	2.000
	Taakveld 7.1 - Volksgezondheid	9.000
	Totaal	225.000

Niet gerealiseerde baten per taakveld

Niet gerealiseerde baten per taakveld		2021
In €		
	Taakveld 0.64 - precariobelasting	25.000
	Taakveld 2.4 - Havengelden	62.000
	Totaal	87.000

Extra inkomsten van het Rijk in 2020

Extra inkomsten van het Rijk in 2021		2021
In €		
	Derde corona compensatiepakket	90.000
	Vierde corona compensatiepakket	56.000
	Vijfde corona compensatiepakket	62.000
	Zesde corona compensatiepakket	22.000
	Specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	18.000
	Extra inkomsten van het Rijk 2021	248.000

Totaal effect corona op de jaarcijfers 2020

Totaal		2021
	Totaal meerkosten per taakveld	-225.000
	Totaal niet gerealiseerde baten per taakveld	-87.000
	Totaal extra inkomsten	248.000
	Saldo	-64.000

Aandacht voor Elkaar, corona

In 2021 is onder de noemer Aandacht voor Elkaar gewerkt aan het opvangen van de gevolgen van de coronacrisis voor de inwoners. Aandachtspunten waren onder meer het ondersteunen van het eilander sociale, culturele en maatschappelijke leven. In oktober 2021 zou een Uitmarkt plaatsvinden, om de herstart van het verenigingsleven te stimuleren. Helaas kon dit door de coronasituatie nog niet doorgaan, de plannen en het gereserveerde budget schuiven door naar 2022. In 2021 zijn twee subsidieregelingen geopend voor sociale en culturele vrijwilligersorganisaties: Frisse Start en Coronafonds. In totaal is hier een bedrag van € 25.000 voor gereserveerd. De regeling Coronafonds, bedoeld om financieel nadeel door coronamaatregelen te compenseren, is per 1 maart 2022 geëindigd. De regeling Frisse Start loopt nog tot half 2022.

TONK-regeling 2021

De TONK-regeling is een tijdelijke financiële ondersteuning voor mensen die door de coronamaatregelen een inkomsterugval van meer dan 30% hebben. TONK staat voor Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten. De regeling biedt een tegemoetkoming voor privé woonlasten. Inwoners die aan de voorwaarden voldoen konden een tegemoetkoming uit de TONK-regeling aanvragen voor de periode van 1 januari 2021 tot 1 oktober 2021. De regeling is volledig digitaal uitgevoerd door de Dienst. Dit heeft geleid tot een snellere doorlooptijd en duidelijkheid naar de inwoners. Als we kijken naar omringende gemeenten zijn er in Noordwest Fryslân verhoudingsgewijs een hoog aantal aanvragen ontvangen en toegekend. De vereenvoudigde voorwaarden, digitale aanvraagprocedure en een goede, brede communicatieaanpak hebben hieraan bijgedragen.

Voor Terschelling zijn er in totaal 11 toekenningen geweest voor de bijzondere bijstand TONK. Inclusief uitvoering waren de lasten hiervoor € 37.400. Hier tegenover staat een bate van het Rijk van € 36.879.

TOZO-regeling 2021

Voor de Tozo-3, Tozo-4 en Tozo-5 regeling worden voorschotten verstrekt aan de gemeenten. De voorschotten voor 2021 voor de gemeente Terschelling bedragen € 460.705. De werkelijke uitgaven TOZO 2021 bedragen € 544.987, inclusief uitvoeringslasten. Voor het tekort van € 84.282 is een vordering op het Rijk opgenomen.

2.4 Programmarekening en toelichting

2.4.0 Programma 0 – Bestuur en ondersteuning

Ontwikkelingen in 2021

Burgerzaken

De gemeente wil open en bereikbaar zijn voor inwoners, ondernemers en organisaties. Dat betekent een goede bereikbaarheid garanderen via de telefoon, e-mail en website en de balie. Daarnaast zijn er bij de gemeente specifieke loketten voor ondernemers, zorg en duurzaamheid ingericht. Ondanks de beperkingen door COVID-19 is het gelukt om alle bestaande kanalen te laten draaien en ook de klanten zo goed mogelijk te bedienen.

In 2021 is ingezet op verbetering van de uitvoering van de bestaande loketten, ook is er een start gemaakt met een onderzoek naar de algemene publieke dienstverlening. Het nieuwe zaakstelsel wordt steeds meer specifiek ingericht, waardoor het meer inzichtelijk wordt hoe het met de werkvoorraad gaat.

De verschillende loketten zijn ook online prima benaderbaar geweest met uitzondering van het Pingloket. Dat is in 2021 weer opgepakt in fysieke vorm, nu vanuit de bibliotheek in Midsland.

Financiële verantwoording programma 0

Per saldo is er op programma 0 een positief resultaat behaald van € 249.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 25.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
0.1 BESTUUR	Baten	7.000	14.000	95.000	81.000
	Lasten	-919.000	-909.000	-934.000	-25.000
		-912.000	-895.000	-839.000	56.000
0.2 BURGERZAKEN	Baten	112.000	150.000	118.000	-32.000
	Lasten	-44.000	-108.000	-90.000	18.000
		68.000	42.000	28.000	-14.000
0.4 OVERHEAD	Baten	104.000	173.000	257.000	84.000
	Lasten	-5.946.000	-6.538.000	-6.501.000	37.000
		-5.842.000	-6.365.000	-6.244.000	121.000
0.5 TREASURY	Baten	21.000	13.000	51.000	38.000
	Lasten	249.000	400.000	360.000	-40.000
		270.000	413.000	411.000	-2.000
0.61 OZB WONINGEN	Baten	1.146.000	1.173.000	1.262.000	89.000
	Lasten	-65.000	-72.000	-94.000	-22.000
		1.081.000	1.101.000	1.168.000	67.000
0.62 OZB NIET-WONINGEN	Baten	953.000	1.025.000	937.000	-88.000
	Lasten	-	-	-	-
		953.000	1.025.000	937.000	-88.000
0.64 OVERIGE BELASTINGEN	Baten	47.000	95.000	70.000	-25.000
	Lasten	-	-	-	-
		47.000	95.000	70.000	-25.000
0.7 ALGEMENE UITKERING	Baten	9.704.000	9.525.000	9.584.000	59.000
	Lasten	-	-	-	-
		9.704.000	9.525.000	9.584.000	59.000
0.8 OVERIGE BATEN EN LASTEN	Baten	108.000	130.000	100.000	-30.000
	Lasten	-24.000	-	-87.000	-87.000
		84.000	130.000	13.000	-117.000
0.11 ONVOORZIEN	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-48.000	-98.000	-48.000	50.000
		-48.000	-98.000	-48.000	50.000
TOTAAL PROGRAMMA 0 VOOR RESULTAATBESTEMMING		5.405.000	4.973.000	5.080.000	107.000
0.10 MUTATIES RESERVES	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-1.000	-1.000	-1.000	-
		-1.000	-1.000	-1.000	-
TOTAAL PROGRAMMA 0 NA RESULTAATBESTEMMING		5.404.000	4.972.000	5.079.000	107.000

L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	12.202.000	12.298.000	12.474.000	176.000
Lasten	-6.798.000	-7.326.000	-7.395.000	-69.000
	5.404.000	4.972.000	5.079.000	107.000

Taakveld 0.1 Bestuur

Het voordeel op taakveld 0.1 wordt veroorzaakt door een eenmalige vrijval van € 75.000 uit de voorziening verplichtingen voormalig bestuurders. Ieder jaar wordt een actuariële berekening uitgevoerd om te kijken of deze voorziening nog voldoende middelen bevat om te kunnen voldoen aan toekomstige verplichtingen. Door een verandering in de rente bleek dat de voorziening te hoog opgenomen was en kon een bedrag van € 75.000 vrijvallen in de exploitatie. Daarnaast werden er op de post griffiefunctie iets meer kosten gemaakt dan begroot waardoor er op dit taakveld per saldo een voordeel € 56.000 ontstaat.

Taakveld 0.4 Overhead

Op het taakveld is een voordeel ontstaan van € 121.000. Dit voordeel ontstaat door enerzijds een voordeel in de WKR kosten van € 45.000 veroorzaakt door lagere reis- en verblijfkosten. Ook is er afgelopen jaar een onderzoek geweest naar dubbele en onverschuldigde betalingen over de periode van 2016-2020. Bij dit onderzoek is tevens gekeken naar de BTW. Hierbij is geconstateerd dat de gemeente nog een bedrag van € 124.000 kan terugvorderen uit het BCF. Minus de kosten (€ 48.000) van dit onderzoek levert dit een extra incidenteel voordeel op van € 76.000.

Taakveld 0.61 & 0.62 OZB Woningen en Niet-woningen

In 2021 is er een meeropbrengst OZB van € 89.000 gerealiseerd voor de OZB Woningen en lagere opbrengst van € 88.000 voor de OZB Niet-woningen. Een verklaring hiervoor is dat er in 2021 een verrekening is geweest voor een specifiek OZB-object over de afgelopen 3 jaar, dit heeft geleid tot een meeropbrengst op de post OZB-woningen en een lagere opbrengst op de post OZB Niet-woningen. Dit is een effect van +/- € 50.000. Het verschil van de overige € 30.000 zit in verschillende, incidentele, meer- en minderopbrengsten op zowel OZB Woningen als Niet-Woningen.

Taakveld 0.64 overige belastingen

Door de coronacrisis is in maart 2020 besloten dat er geen precariobelasting geheven wordt over de periode dat bedrijven die hiervoor in aanmerking kwamen verplicht gesloten moesten blijven. Dit besluit is verlengd voor het jaar 2021. De opbrengst precariobelasting over het belastingjaar 2021 valt daarom € 25.000 lager uit dan begroot.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering

Door een aantal veranderingen in de algemene uitkering naar aanleiding van de decembercirculaire vallen de inkomsten uit de algemene uitkering iets hoger uit dan begroot. Omdat deze wijzigingen niet meer verwerkt konden worden in een begrotingswijziging, ontstaat er een positief verschil op dit taakveld.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Vanaf 2021 wordt de BTW die wordt gerekend over de ICT kosten van Leeuwarden (via de Wadden) niet meer meegenomen in het BTW compensatiefonds, maar in de reguliere BTW. Deze werkwijze is afgestemd met de belastingdienst. Per abuis is het budget in 2021 hier niet op aangepast, waardoor een onderschrijding van € 100.000 is ontstaan. Het budget zal in de eerstvolgende begrotingswijziging worden verlaagd.

Taakveld 0.11 Onvoorzien

Het positieve verschil wordt veroorzaakt door de vrijval van het gereserveerde bedrag voor loon- en prijscompensatie. Dit bedrag wordt elk jaar gereserveerd in de begroting en valt in 2021 vrij ten gunste van de algemene middelen.

Beleidsindicatoren

Indicatoren Bestuur en Ondersteuning	2021	2020
Formatie (in fte per 1.000 inwoners)	16	16
Bezetting (in fte per 1.000 inwoners)	14	15
Apparaatskosten (in € per inwoner)	-1.302	-1.192
Externe inhuur (als percentage van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	30%	26%
Overhead (in % van totale lasten)	29%	26%

Indicatoren baten secretarieleges	2021	2020	2019
Paspoorten < 18 jaar	67	27	62
Paspoorten ≥ 18 jaar	107	107	220
ID-kaarten < 18 jaar	125	77	95
ID-kaarten ≥ 18 jaar	70	74	131
Rijbewijzen	466	518	623
Eigen verklaringen	55	63	92
Strandvergunningen	932	932	774
Uittreksel burgerlijke stand	50	52	56
Huwelijken	56	48	77
	1.928	1.898	2.130

2.4.1 Programma 1 – Veiligheid

Ontwikkelingen in 2021

Veiligheid

Ook het jaar 2021 heeft voor het team Openbare Orde en Veiligheid voor het grootste deel in het licht gestaan van de Corona-pandemie. Doordat de maatregelen die het Kabinet gedurende het jaar afkondigde regelmatig wijzigden, was het voor het team hard werken om inwoners, ondernemers en toeristen voortdurend voor te lichten over de maatregelen. Daarnaast is veel aandacht besteed aan mogelijke besmettingen op jeugdcampings en de inzet voor de jeugd omdat de horeca in de zomer om 12 uur gesloten moest zijn. Dit leidde tot situaties waarin anders dan in andere jaren meer begeleiding van de jeugd nodig was richting natuurgebieden en het strand. Een expliciete rol rond Corona had het team OOV in de organisatie van de verschillende vaccinatierondes op het eiland en het mede-organiseren van Testen voor Toegang. Bij beide zaken is intensief samengewerkt met de Veiligheidsregio/GGD en de andere eilanden om voor de Waddeneilanden een specifieke maatwerkoplossing mogelijk te maken.

Daarnaast is geprobeerd om naast de specifieke taken rond Corona ook de meer reguliere taken rond OOV verder vorm te geven zoals het meewerken aan projecten rond ondermijning, het begeleiden van de strandbewaking en regulier overleg met politie, ambulancezorg en brandweer.

Financiële verantwoording programma 1

Per saldo is er op programma 1 een negatief resultaat behaald van € 51.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 25.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 1 VEILIGHEID					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
1.1 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-549.000	-601.000	-638.000	-37.000
		-549.000	-601.000	-638.000	-37.000
1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	Baten	55.000	39.000	40.000	1.000
	Lasten	-380.000	-458.000	-473.000	-15.000
		-325.000	-419.000	-433.000	-14.000
TOTAAL PROG 1 VOOR RESULTAATBESTEMMING		-874.000	-1.020.000	-1.071.000	-51.000
0.10 MUTATIES RESERVES	Baten	19.000	20.000	20.000	-
	Lasten	-20.000	-	-	-
		-1.000	20.000	20.000	-
TOTAAL PROG 1 NA RESULTAATBESTEMMING		-875.000	-1.000.000	-1.051.000	-51.000

L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	74.000	59.000	60.000	1.000
Lasten	-949.000	-1.059.000	-1.111.000	-52.000
	-875.000	-1.000.000	-1.051.000	-51.000

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Het verschil dat is ontstaan op de verschillende taakvelden wordt met name veroorzaakt door de extra kosten die gemaakt zijn in het kader van corona. Een nadere toelichting hierop is te vinden in paragraaf 2.3.9 Corona-crisis.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Veiligheid	2020 Terschelling	2020 Nederland
Verwijzingen Halt (per 1.000 jongeren)	0	11
Winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	0	2
Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	3,1	4,5
Diefstallen uit woning (per 1.000 inwoners)	0	1,8
Vernielingen en beschadigingen (in openbare ruimte, per 1.000 inwoners)	4,1	6,2

2.4.2 Programma 2 – Verkeer, vervoer en waterstaat

Ontwikkelingen in 2021

Project Havenfront Terschelling

Het boekjaar 2021 heeft zich voor het project “Havenfront Terschelling” voornamelijk gericht op de voorbereiding van het naar uitvoering brengen van de werkzaamheden. Het Masterplan is vertaald in een kaderplan dat in deelbare onderdelen op de markt gebracht kan worden ter aanbesteding. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de huidige staat van kades en steigers en zijn voorbereidende werkzaamheden verricht gericht op de aanstaande aanbestedingstrajecten. De projectinrichting is heroverwogen en gewijzigd ingericht ten behoeve van het prioriteren van de deelprojecten en het in uitvoering kunnen brengen van de werkzaamheden.

Onderhoud wegen en haven

Voor een uitgebreide toelichting op de werkzaamheden die hebben plaatsgevonden in de haven en aan de wegen, verwijzen wij u naar paragraaf 2.3.3 - onderhoud kapitaalgoederen.

Financiële verantwoording programma 2

Per saldo is er op programma 2 een positief resultaat behaald van € 109.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 25.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
2.1 VERKEER EN VERVOER	Baten	31.000	515.000	535.000	20.000
	Lasten	-824.000	-1.515.000	-1.414.000	101.000
		-793.000	-1.000.000	-879.000	121.000
2.3 RECREATIEVE HAVENS	Baten	80.000	108.000	91.000	-17.000
	Lasten	-67.000	-78.000	-88.000	-10.000
		13.000	30.000	3.000	-27.000
2.4 ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	Baten	222.000	272.000	212.000	-60.000
	Lasten	-908.000	-984.000	-818.000	166.000
		-686.000	-712.000	-606.000	106.000
TOTAAL PROG 2 VOOR RESULTAATBESTEMMING		-1.466.000	-1.682.000	-1.482.000	200.000
0.10 MUTATIES RESERVES	Baten	531.000	437.000	526.000	89.000
	Lasten	-633.000	-324.000	-504.000	-180.000
		-102.000	113.000	22.000	-91.000
TOTAAL PROG 2 NA RESULTAATBESTEMMING		-1.568.000	-1.569.000	-1.460.000	109.000

B/L	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	864.000	1.332.000	1.364.000	32.000
Lasten	-2.432.000	-2.901.000	-2.824.000	77.000
Totaal	-1.568.000	-1.569.000	-1.460.000	109.000

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Het taakveld verkeer en vervoer laat een positief saldo zien van € 121.000. Dit saldo is ontstaan door verschillende overschotten binnen het taakveld. Het grootste overschot zit op het product straatreiniging. Op dit product is € 71.000 niet besteed. Dit wordt veroorzaakt door het wegvallen van de overhead vanuit de sociale werkvoorziening. Verwacht werd dat

deze kosten op een andere manier zouden terug komen, maar dit bleek niet zo te zijn. Bij de eerst volgende begrotingswijziging zal het budget worden gewijzigd. In deze jaarrekening valt het overschot vrij ten gunste van de algemene middelen.

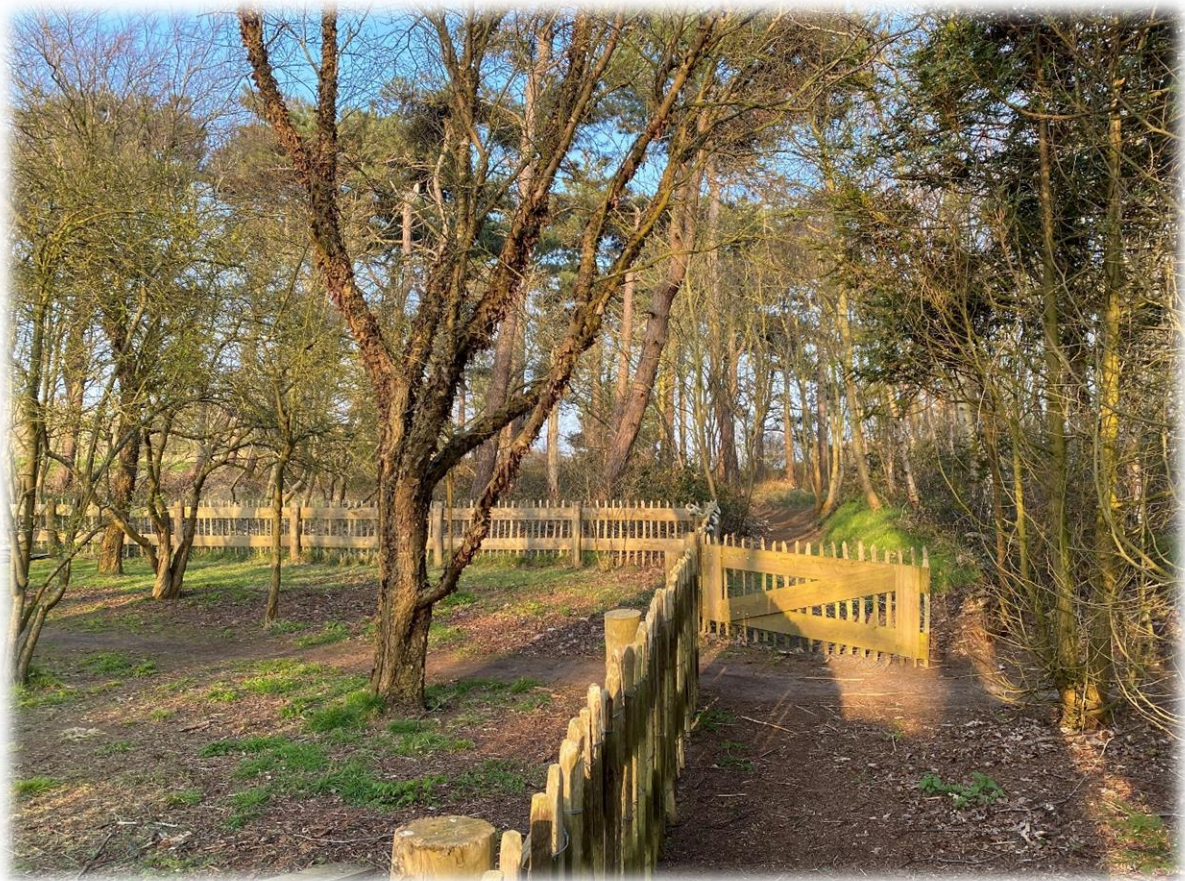
De overige € 50.000 is verdeeld over de andere producten binnen dit taakveld. Het gaat hier om kleine afwijkingen door lagere lasten.

Taakveld 2.3 Recreatieve havens

Het verschil van € 27.000 wordt veroorzaakt door enerzijds lagere huuropbrengsten en anderzijds hogere lasten vanuit de Passantenhaven. De huur, welke wordt geïnd bij de Passantenhaven, wordt bepaald aan de hand van in het verleden gedane investeringen welke nog moeten worden afbetaald. In 2021 is een nieuwe investering opgevoerd waarvoor kosten worden doorberekend. De opbrengsten hieruit zijn hoger ingeschat dan werkelijk bleek. De huur is dus per abuis te hoog opgenomen en wordt in de komende begrotingen herzien. De hogere lasten komen voort uit eenmalige kleine onderhoudsposten welke voor rekening zijn van de gemeente.

Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen

Het positieve resultaat op taakveld 2.4 wordt veroorzaakt door de overgebleven budgetten binnen het project Masterplan haven. Dit budget wordt overgeheveld naar 2022.

2.4.3 Programma 3 – Economie

Ontwikkelingen in 2021

Project inning toeristenbelasting

De gemeente Terschelling heeft in het 'Eilandakkoord 2018-2022 Krachtig Terschelling' het voornemen opgenomen om een herziening van het heffen en innen van toeristenbelasting te realiseren. Daarbij is bij het uitwerken van deze omslag als uitgangspunt genomen dat sprake zal zijn van een omslag van heffen bij logiesverstrekkers naar een gepersonaliseerd systeem, waarbij bezoekers in principe zelf verantwoordelijk zijn voor het betalen van de toeristenbelasting. In de afgelopen jaren is onderzocht hoe de omslag naar een systeem zoals dat in het Eilandakkoord is verwoord, plaats kan vinden. In het vervolg wordt hier nader op in gegaan. In de jaren 2020 en 2021 is wel aan het voorstel gewerkt maar door de Coronapandemie heeft het project wel vertraging opgelopen. Zo moest onder andere een bezoek aan Norderney om het daar fungerende systeem te gaan bekijken een aantal malen worden uitgesteld en uiteindelijk geannuleerd. Eind 2021 is de voortgang van het onderzoek in een fase gekomen waarbij concreet van de raad een besluit kan worden gevraagd om te komen tot de ontwikkeling met als doel invoering van een systeem van een gepersonaliseerd systeem van heffing en inning van de toeristenbelasting en over te gaan tot daadwerkelijke aanbesteding van de opdracht om een dergelijk systeem te realiseren. Doelstelling is om na een positief besluit van de gemeenteraad de realisatie van een gepersonaliseerd systeem in 2022 op te pakken en het systeem vervolgens daadwerkelijk in te voeren.

Evenementenvisie

In het Eilandakkoord is afgesproken dat er een evenementenvisie komt voor de gemeente Terschelling. In 2020 is er een plan van aanpak opgesteld en in 2021 is de visie tot stand gekomen. Om deze visie te ontwikkelen is er in 2021 een bureau aangetrokken voor de uitvoering hiervan. De gemeenteraad heeft hier extra budget voor vrijgemaakt in februari 2021. Het bureau heeft met alle stakeholders gesproken en een enquête onder de inwoners en organisatoren gehouden. Daaruit is een rapportage gekomen, welke is gebruikt voor het schrijven van de definitieve evenementenvisie. Deze visie is in december door de gemeenteraad vastgesteld.

In 2022 zal verder worden gegaan met het ontwikkelen van een toetsingskader. De hoofdvraag hierin zal zijn: "hoe toets je aanvragen aan de evenementenvisie?".

Ondernemersfonds

Na evaluatie door het bestuur van het Ondernemersfonds heeft de raad in december 2021 ingestemd met verlenging van de overeenkomst met het Ondernemersfonds, voor een periode van vier jaar met stilzwijgende verlenging. Op dit moment vindt overleg over de uitwerking hiervan in een nieuw convenant plaats.

Gastenonderzoek

in 2021 is gestart met de voorbereiding voor een nieuwe ronde van het gastenonderzoek, dat zal starten op 1 april 2022. Het project wordt door de vier Friese Waddeneilanden gezamenlijk uitgevoerd.

Financiële verantwoording programma 3

Per saldo is er op programma 3 een positief resultaat behaald van € 267.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 25.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 3 ECONOMIE					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-	-1.000	-	1.000
		-	-1.000	-	1.000
3.4 PROMOTIE EN BELASTINGEN	Baten	3.213.000	3.979.000	4.201.000	222.000
	Lasten	-262.000	-501.000	-368.000	133.000
		2.951.000	3.478.000	3.833.000	355.000
TOTAAL PROG 3 VOOR RESULTAATBESTEMMING		2.951.000	3.477.000	3.833.000	356.000
0.10 MUTATIES RESERVES	Baten	155.000	120.000	95.000	-25.000
	Lasten	-95.000	-	-64.000	-64.000
		60.000	120.000	31.000	-89.000
TOTAAL PROG 3 NA RESULTAATBESTEMMING		3.011.000	3.597.000	3.864.000	267.000

L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	3.368.000	4.099.000	4.296.000	197.000
Lasten	-357.000	-502.000	-432.000	70.000
Totaal	3.011.000	3.597.000	3.864.000	267.000

3.4 Promotie en belastingen

In 2021 is er een meeropbrengst toeristen- en forensenbelasting gerealiseerd van € 222.000. Voorgesteld wordt om de meeropbrengst toeristenbelasting bij de resultaatsbestemming toe te voegen aan de reserve recreatie. De meeropbrengst forensenbelasting zal ten goede komen van de algemene middelen.

Naast de meeropbrengst toeristen- en forensenbelasting is er budget overgebleven op het product inning toeristenbelasting en bevordering toerisme. Het niet bestede budget inning toeristenbelasting van € 64.000 wordt overgeheveld naar 2022 ten gunste van het project "Inning toeristenbelasting".

De onderbesteding op bevordering toerisme wordt veroorzaakt door het niet uitvoeren van diverse incidentele projecten, waaronder de ontwikkeling van het winkelgebied. Hiervoor was een budget geraamd van € 25.000, welke onttrokken zou worden uit de reserve recreatie. Het budget is niet besteed en deze onttrekking heeft derhalve ook niet plaatsgevonden.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Economie	2020 Terschelling	2020 Nederland
Functiemenging (in %)	54%	53%
Vestigingen (van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	196,0	135,2

2.4.4 Programma 4 – Onderwijs

Ontwikkelingen in 2021

Integraal huisvestingsplan onderwijs.

Vanaf 1997 is de gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen voor Primair en Voortgezet Onderwijs. De gemeente Terschelling is voornemens om samen met de schoolbesturen een nieuw toekomstbestendig Integraal Huisvestingsplan onderwijs op te laten stellen. Doel is om gezamenlijk tot een IHP te komen voor de onderwijsvoorzieningen voor het Primair en Voortgezet Onderwijs. Het IHP zal gaan fungeren als koersdocument voor benodigde investeringen op de langere termijn (2040), met een concreet uitvoeringsplan voor de korte termijn, 4 jaar. Het IHP moet de gemeente en schoolbesturen in staat stellen om de komende jaren proactief, integraal en planmatig te gaan investeren in de onderwijshuisvesting. Het IHP kan naast het formele toetsingskader in de verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs, dienen als juridisch kader voor investeringsbeslissingen op het gebied van de huisvesting van scholen. Eind 2021 is onder begeleiding van ABC Nova gestart met het ontwikkeltraject. ABC Nova is geselecteerd via een onderhandse aanbestedingsprocedure.

Toekomstbestendig onderwijs

Afgelopen jaar is ingezet op een verdergaande samenwerking tussen OOT en CVPOT. Een breed gedragen visie is een voorwaarde voor het vorm geven van toekomstbestendig onderwijs op Terschelling. Onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een Integraal Huisvestingsplan onderwijshuisvesting.

ABC Nova heeft de opdracht gekregen voor het ontwikkelen van een Integraal Huisvestingsplan onderwijshuisvesting in samenwerking met onderwijspartners en gemeente. Visieontwikkeling maakt integraal onderdeel uit van dit traject. Het IHP wordt medio 2022 opgeleverd.

Leerlingenvervoer

Net als voorgaande jaren hebben we in 2021 ingezet op continuering van de bekostiging van het leerlingenvervoer. In 2021 is een nieuwe verordening Bekostiging leerlingenvervoer gemeente Terschelling 2022 vastgesteld. Hierin is de bekostiging van leerlingenvervoer voor het reguliere po en vo, het Praktijkonderwijs (incl. de Plusklas) en het speciaal onderwijs geregeld. Aanvullend is de lokale vergoedingsregeling voor 3, 4 en 5 HAVO en 3, 4, 5, en 6 VWO opgenomen.

Een leven lang ondernemen en ontwikkelen

Vanuit de samenwerkingsdriehoek Ondernemers-Onderwijs en Overheid (de drie O's) is afgelopen jaar ingezet op de doorontwikkeling van MBO opleidingstrajecten. De trajecten zijn gericht op behoud van personeel en instroom van nieuw personeel. In navolging van de MBO-koksopleidingen zijn in juni 2021 13 kandidaten gestart met een BBL-opleiding Verzorgende. De opleiding is een samenwerking tussen De Stilen (Noorderbreedte), Thuiszorg Het Friese Land, Wadzorg en De Quadrantgroep Vlieland. Om een woonprobleem aan de voorkant te tackelen richtte de werving zich op inwoners van Terschelling en Vlieland. Voor MBO Groenopleidingen zijn de eerste verkennende gesprekken met lokale ondernemers (Vlieland en Terschelling) gevoerd. Dit krijgt een vervolg in 2022. Deze activiteiten sluiten aan op het speerpunt (een leven lang) Ondernemen en ontwikkelen van het Programma de Wadden.

Financiële verantwoording programma 4

Per saldo is er op programma 4 een positief resultaat behaald van € 29.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 25.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
4.1 OPENBAAR BASISONDERWIJS	Baten	1.868.000	1.735.000	1.887.000	152.000
	Lasten	-1.868.000	-1.737.000	-1.887.000	-150.000
		-	-2.000	-	2.000
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING	Baten	112.000	76.000	114.000	38.000
	Lasten	-441.000	-345.000	-399.000	-54.000
		-329.000	-269.000	-285.000	-16.000
4.3 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	Baten	1.755.000	1.815.000	2.025.000	210.000
	Lasten	-1.881.000	-2.059.000	-2.226.000	-167.000
		-126.000	-244.000	-201.000	43.000
TOTAAL PROG 4 VOOR RESULTAATBESTEMMING		-455.000	-515.000	-486.000	29.000
0.10 MUTATIES RESERVES	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-	-	-	-
		-	-	-	-
TOTAAL PROG 4 NA RESULTAATBESTEMMING		-455.000	-515.000	-486.000	29.000

L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	3.735.000	3.626.000	4.026.000	400.000
Lasten	-4.190.000	-4.141.000	-4.512.000	-371.000
Totaal	-455.000	-515.000	-486.000	29.000

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De onderschrijving op dit taakveld wordt met name veroorzaakt door een onderbesteding op de budgetten tegemoetkoming uitwonende studenten en de subsidie voor kinderopvang en peuterspeelzaal.

Tegemoetkoming uitwonende studenten

Het aantal aanvragen voor een tegemoetkoming uitwonende studenten was in 2021 lager dan het beschikbare budget. Deze aanvragen wisselen jaarlijks doordat er een inkomenstoets plaatsvindt, gezinnen komen daardoor niet standaard in aanmerking voor een tegemoetkoming. Daarnaast is het aantal aanvragen afhankelijk van het aantal uitwonende Studenten. Hierdoor blijft er in 2021 een budget over op deze post van € 19.000.

Kinderopvang/peuterspeelzaal

Er is minder subsidie aangevraagd dan er beschikbaar is gesteld. Hierdoor is er een onderbesteding ontstaat van € 19.000.

Naast de twee genoemde onderbestedingen zijn er nog een aantal kleine onderbestedingen die ervoor zorgen dat er in totaal € 43.000 resterend budget overblijft op dit taakveld.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Onderwijs	2019-2020	2018-2019
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	1	1
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	12	17
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificaties (vsv-ers in % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	0,70%	0,70%

2.4.5 Programma 5 – Sport, cultuur en recreatie

Ontwikkelingen in 2021

Sport

Sport is belangrijk voor zowel de fysieke als de geestelijke gezondheid. Iets dat tijdens de pandemie duidelijker werd dan ooit en ook de wens vergrootte om meer beweegactiviteiten op het eiland te realiseren. Sinds 2020 wordt er gewerkt met het Lokaal Sportakkoord. In 2021 is dat intensief gebeurd in samenwerking met werkgroepen die ongeveer één keer per maand bij elkaar komen. Vooral voor kinderen zijn er diverse beweegactiviteiten georganiseerd, vaak in samenwerking met lokale sportverenigingen of -aanbieders. Deze activiteiten werden gepromoot op sociale media, via lokale partijen of door middel van bijvoorbeeld flyers. Ook voor wat betreft sporten in de openbare ruimte en sporten voor ouderen en mensen met een beperking zijn onderzoeken uitgevoerd en/of activiteiten en ideeën bedacht. Van een aantal daarvan zal de uitvoering in 2022 plaatsvinden. De werkgroepen zijn in 2022 nog steeds actief en enthousiast aan het werk om eilanders zoveel mogelijk aan te zetten tot bewegen.

In 2021 zijn er ook meer verbindingen gemaakt met andere beleidsterreinen en doelen. Zo wordt tijdens bijeenkomsten van Helder Terschelling sport regelmatig genoemd als alternatief voor middelengebruik en speelt sport een belangrijke rol bij JOGG en het gemeentelijk gezondheidsbeleid.

Omdat de gemeente tot en met 2022 nog geld krijgt van het rijk voor de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord, zal het sportbeleid pas in 2022 geactualiseerd worden.

Digitalisering cultureel erfgoed

De visie en missie van museum 't Behouden Huys, zoals verwoord in Beleidsplan 'Bouwen aan het verleden 2019-2023' is het startpunt voor dit project. De strekking van de visie en missie is het toekomstbestendig bewaren van de collectie en deze digitaal raadpleegbaar en doorzoekbaar maken. Dit wordt gerealiseerd door middel van een allesomvattende, overkoepelende database waarin al het digitale erfgoed van Terschelling is opgenomen. Deze database wordt de bron voor verschillende (creatieve) toepassingen. Bijvoorbeeld een mooie website maar denk ook aan een digitale route langs huizen of een themajaar als promotie voor Terschelling.

Dit project sluit goed aan bij de wensen voor digitalisering van de gemeente en daarom is er een projectgroep gecreëerd als samenwerking tussen museum 't Behouden Huys en het Gemeentearchief Terschelling, welke de basis zullen leggen voor dit project. Erfgoed Terschelling overstijgt zowel qua doelen als kosten 't Behouden Huys en is daarom een opzichzelfstaand project. De samenwerking en interactie tussen de archieven staat centraal. Niet alleen het gemeentearchief en het historisch centrum maar ook de archieven van aanhakende partijen maken dit project compleet.

De doelstelling van Erfgoed Terschelling is het creëren van één bron waarin alle informatie over het erfgoed van Terschelling te vinden is. Het vergroten van de digitale dienstverlening en informatievoorziening door het creëren van een uitgebreid en flexibel systeem waardoor je op één zoekplaats toegang krijgt tot het complete Terschellinger digitale archief/erfgoed. Hiermee kom je tegemoet aan de eisen van de digitaliserende samenleving. Door het digitaliseren en automatiseren van de verschillende zoekprocessen is er op termijn winst te behalen in de inzet van personeel en bespaart het de informatiezoekende veel tijd. Het collectieve geheugen wordt vergroot. Zowel nationaal als internationaal is dit interessant omdat Terschelling rijke historie bevat en het Terschelling op een onderscheidende manier op de kaart zet. Dit kan ingezet worden voor het toeristische product. Door slimme verbindingen tussen collectie tot stand te brengen kunnen gebruikers ieder object in een rijkere context raadplegen, beleven en hergebruiken. Daar ligt de

maatschappelijke winst; door één centrale zoekplaats te maken in de vorm van een website valt te bereiken. Een digitale omgeving biedt collectiebeheerders, cultuurmakers, educatie, informatiegebruikers en overheden een kans om de maatschappelijke waarde te vergroten van de collecties van archieven, bibliotheken, musea en andere instellingen. Hierdoor creëer je de mogelijkheid om te koppelen en kennis te delen.

Gemeente Terschelling heeft via museum 't Behouden Huys een registratiesysteem aangeschaft waarvan ook aanhakende partijen gebruik mogen maken. Team Erfgoed Terschelling heeft een opleiding gevolgd in het software programma en het systeem volledig op maat ingericht voor Terschelling, deze is nu operationeel. In dit registratiesysteem is de volledige collectie van museum 't Behouden Huys en het historisch centrum opgenomen en hierin komt ook het gemeente archief te staan. De beeldbank wordt klaargemaakt om overgezet te worden en zal in augustus operationeel zijn. Het bunkermuseum gebruikt dit systeem inmiddels ook en heeft zijn eerste cursusdag bij team Erfgoed Terschelling erop zitten. Sportclub Terschelling, VVV Terschelling en Oerol hebben hun deelname toegezegd en zullen de komende maanden ingewerkt worden door team Erfgoed Terschelling. Hierin leren ze omgaan met het systeem en krijgen ze een eigen stukje software tot hun beschikking. De komende maanden zullen er nog meer partijen aanhaken. Deze gesprekken lopen.

Tonnenloods

De Tonnenloods blijft een uitdagend project. De complexiteit van de samenwerking met vele partijen, elk met verschillende belangen, vraagt zorgvuldige afstemming en kost tijd. De samenwerkingspartijen zijn Rijkswaterstaat (RWS), Staatsbosbeheer (SBB) en de gemeente Terschelling. Het RijksVastgoedBedrijf (RVB) fungeert als verhuurder van het pand. Afgelopen jaar is de wettelijke procedure 'openbare bekendmaking tot het voornemen tot overeenkomst' met succes afgerond.

Voor de exploitatie van het beleef- en bezoekerscentrum zijn in 2021 Oerol en de VVV benaderd. Zij leggen de samenwerking vast via de op te richten Stichting Tonnenloods. De noodzakelijke bestemmingsplanwijziging is in uitvoering: de reactienota op de ingediende zienswijzen is in 2021 afgerond en kan begin 2022 in de raad vastgesteld worden.

In 2021 zijn tevens alle voorbereidingen getroffen om bij de eerste tender in 2022 subsidie aanvragen in te dienen bij Waddenfonds en provincie Fryslân.

De afronding van de financiële verdeelsleutel tussen partijen is vooralsnog de start voor de uitvoeringsfase in 2022.

Financiële verantwoording programma 5

Per saldo is er op programma 5 een positief resultaat behaald van € 63.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 25.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
5.2 SPORTACCOMMODATIES	Baten	130.000	185.000	142.000	-43.000
	Lasten	-549.000	-712.000	-611.000	101.000
		-419.000	-527.000	-469.000	58.000
5.3 CULTUURPRESENTATIE, PRODUCT-PARTICIPATIE	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-133.000	-172.000	-136.000	36.000
		-133.000	-172.000	-136.000	36.000
5.4 MUSEA	Baten	134.000	65.000	123.000	58.000
	Lasten	-597.000	-520.000	-593.000	-73.000
		-463.000	-455.000	-470.000	-15.000
5.6 MEDIA	Baten	70.000	77.000	72.000	-5.000
	Lasten	-221.000	-250.000	-234.000	16.000
		-151.000	-173.000	-162.000	11.000
5.7 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	Baten	-	2.000	1.000	-1.000
	Lasten	-113.000	-161.000	-196.000	-35.000
		-113.000	-159.000	-195.000	-36.000
TOTAAL PROG 5 VOOR RESULTAATBESTEMMING		-1.279.000	-1.486.000	-1.432.000	54.000
0.10 MUTATIES RESERVES	Baten	72.000	22.000	31.000	9.000
	Lasten	-22.000	-	-	-
		50.000	22.000	31.000	9.000
TOTAAL PROG 5 NA RESULTAATBESTEMMING		-1.229.000	-1.464.000	-1.401.000	63.000

L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	406.000	351.000	369.000	18.000
Lasten	-1.635.000	-1.815.000	-1.770.000	45.000
Totaal	-1.229.000	-1.464.000	-1.401.000	63.000

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Het voordeel op taakveld 5.2 is ontstaan door een vrijval van lasten met betrekking tot het onderhoud van het zwembad. Voor de verduurzaming was een krediet van € 300.000 opgenomen, inclusief BTW. Bij deze reservering zijn wij er vanuit gegaan dat de BTW niet aftrekbaar zou zijn, echter is met de Belastingdienst overeengekomen dat de BTW wel aftrekbaar is en daardoor ontstaat er een incidenteel voordeel van € 52.000.

Het overige voordeel van € 11.000 is afkomstig van kleine, niet bestede, budgetten in 2021 als gevolg van lagere kosten op onderhoud en vaste lasten.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, product-participatie

De onderschijding van € 36.000 op dit taakveld wordt veroorzaakt door onderuitputting van beschikbaar gestelde subsidiebedragen. In 2021 zijn eenmalig een aantal extra subsidiebudgetten beschikbaar gesteld, ook in het kader van corona. Hier zijn verschillende aanvragen voor binnen gekomen en gehonoreerd, echter bleek het totale bedrag van aanvragen lager te zijn dan het beschikbaar gestelde bedrag.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Het verschil op taakveld 5.7 wordt veroorzaakt door hogere lasten op groenbeheer. Het groenonderhoud is deels in eigen beheer uitgevoerd en deels als opdracht extern weggezet. Er is dit jaar € 37.000 meer uitgegeven aan groenonderhoud dan begroot was. De meerkosten zijn het gevolg van meerkosten van extern personeel voor de uitvoering van het onderhoud.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Sport, cultuur en recreatie	2020 Terschelling	2020 Nederland
Niet sporters (%)	52,8%	49,3%

2.4.6 Programma 6 – Sociaal Domein

Ontwikkelingen in 2021

WMO

Uitvoeringsagenda Grip op Wmo

Wegens een stijgend beroep op individuele voorzieningen in combinatie met de dubbele vergrijzing in Noardwest Fryslân is de urgentie ontstaan voor meer grip en sturing op de uitgaven, uitvoering en opgaven rondom de Wmo 2015. De uitdaging is om als gemeenten passende zorg en ondersteuning (kwaliteit) te kunnen leveren aan inwoners en tegelijkertijd de financiën en uitvoering beheersbaar te houden. Hiervoor is in 2021 de Uitvoeringsagenda Grip op de Wmo 2022 – 2024 opgesteld.

Met optimalisatie van de volgende instrumenten kan meer grip worden verkregen:

- toegang;
- beleid;
- inkoop en bekostiging;
- monitoring.

In 2022 start de uitvoering van deze agenda, wat moet leiden tot duurzaam en toekomstbestendig beleid en meer grip op en evenwicht tussen uitvoering, uitgaven en opgaven in de maatschappelijke ondersteuning.

Huishoudelijke ondersteuning

Huishoudelijke ondersteuning zorgt ervoor dat inwoners in een schoon en leefbaar huis kunnen blijven wonen en voorkomt vervuiling, gezondheidsrisico's en valgevaar. De druk op de uitvoering en uitgaven van deze voorziening neemt al een aantal jaren toe door een stijgende vraag (vergrijzing) en met de invoering van een lagere eigen bijdrage (abonnementstarief) per 1 januari 2020.

Om ervoor te zorgen dat de voorziening beschikbaar blijft voor iedereen die deze nodig heeft, zijn in 2021 twee maatregelen genomen:

- a. invoering van het normenkader HHM;
- b. doen van een appél.

Het normenkader HHM is een vernieuwd instrument (d. d. 2019) om op maat te bepalen hoeveel ondersteuningstijd iemand in zijn of haar specifieke situatie nodig heeft. Dit instrument is toegepast bij alle nieuwe meldingen en heeft het oude protocol uit 2011 vervangen. Doel: passende ondersteuning bieden.

Met het appél is een beroep gedaan op inwoners of zij de huishoudelijke ondersteuning eventueel zelf kunnen regelen en betalen. Dit beroep heeft geen dwingend kader, maar is enkel bedoeld om het eigen oplossend vermogen van inwoners bespreekbaar te maken, waardoor de inwoner mogelijk tot andere inzichten of oplossingen komt. Het effect van beide maatregelen wordt in 2022 verder onderzocht en gemonitord.

Tot slot is de huishoudelijke ondersteuning voor 1-1-2022 opnieuw ingekocht. De gemeente heeft vergelijkbare eisen gesteld met het vorige contract en heeft daarnaast een nieuw tarief berekend voor de twee huishoudelijke hulp-voorzieningen.

Collectief Wmo-vervoer

Met het collectief Wmo-vervoer blijven inwoners met een mobiliteitsbeperking in staat om in een straal van 25 kilometer sociaal-recreatieve uitstapjes te maken (vrienden en familie bezoeken, deelnemen aan cultuur, sport, verenigingsleven). Het gebruik van deze

voorziening is in 2021 wisselend geweest als gevolg van de Coronamaatregelen. Waar nodig is de vervoerder, in overeenstemming met landelijke regelingen, financieel tegemoet gekomen. De samenwerking met de huidige Wmo-vervoerder dateert uit 2015 en is afgelopen op 31 december 2021. Ingevolge aflopende contracten heeft de gemeente tijdelijk afspraken gemaakt met een nieuwe, lokale ondernemer om het vervoer op het eiland per 1 januari 2022 uit te voeren.

Mantelzorgondersteuning en -waardering

In 2021 heeft de gemeenteraad een nieuwe beleidsnotitie vastgesteld ter ondersteuning en waardering van de mantelzorgers die actief zijn in de gemeente. In aanvulling daarop is een Uitvoeringsagenda 2021 en 2022 opgesteld.

Op 9 november 2021 heeft de eerste mantelzorg netwerkbijeenkomst Noordwest-Friesland plaatsgevonden. Doel: een nadere kennismaking tussen vrijwilligers, mantelzorgers en ketenpartners, verzamelen van succesvolle initiatieven en delen van belangen en ambities. De bijeenkomst heeft gezorgd voor gezamenlijke commitment en deelnemers zijn enthousiast om in 2022 er op lokale wijze een vervolg aan te geven.

Daarnaast heeft de gemeente € 25.000 aan subsidie verworven voor deelname aan een landelijke pilot van het ministerie van VWS. Doel is het 'Verbeteren van de toegang tot mantelzorgondersteuning' en verminderen van administratieve drukte en regellast. Concrete acties volgen in 2022.

Wonen, zorg en leefbaarheid

In 2021 zijn nieuwe prestatieafspraken gemaakt tussen de gemeente en de woningcorporaties. Nieuw is dat hierbij expliciet aandacht is geweest voor het sociaal domein en de opgaven rondom het beleid 'zo lang mogelijk thuis wonen'. Dit heeft geresulteerd in concrete afspraken over spreiding van aandachtsgroepen in straten, wijken en dorpen, meer inzet op toekomstige flexibele woningen en de uitstroom van beschermd wonen. Het vervolg hierop zal vertaald worden in een Woonzorgvisie.

Uitstroomconvenant Weer Thuis

In 2021 hebben de Friese gemeenten, zorginstellingen en wooncorporaties samengewerkt aan de totstandkoming van het Uitstroomconvenant Weer Thuis. Met als doel dat mensen die verblijven in een maatschappelijke opvang of in een beschermde woonvorm gemakkelijker weer zelfstandig kunnen wonen. Het convenant is in 2021 afgerond en wordt in januari 2022 door alle Friese wethouders getekend. Implementatie van het convenant zal plaatsvinden in 2022.

Beschermd wonen

De 18 Friese gemeenten organiseren samen de voorziening 'Beschermd Wonen'. Dat is een voorziening voor inwoners met psychische of psychosociale problemen die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Met deze voorziening kunnen zij tijdelijk verblijven in een beschermde woonvorm met 24 uur geplande en ongeplande ondersteuning nabij, bijvoorbeeld om structuur en regelmaat te bieden, te ondersteunen bij dagelijkse activiteiten en om terugval en escalatie te voorkomen. Dit wordt ook wel intramurale ondersteuning genoemd.

Een aantal jaren geleden is landelijk een visie vastgesteld die ertoe moet bijdragen dat in de toekomst deze inwoners niet meer in een beschermde woonvorm of instelling verblijven, maar weer zelfstandig kunnen wonen in onze wijken, buurten en dorpen. De huidige ondersteuningsproducten sluiten nog niet voldoende aan bij deze beweging. In 2021 zijn in Friesland daarom diverse stappen gezet. Met de invoering van twee nieuwe ondersteuningsvormen, de producten basis thuis en jong thuis, wordt geprobeerd meer

passende ondersteuning te bieden in de thuissituatie. Zodat thuis wonen mogelijk blijft en verblijf in een instelling wordt voorkomen. Deze nieuwe ondersteuning start per 1 april 2022.

Cliëntervaringsonderzoeken

Cliëntervaringsonderzoeken zijn van belang om te meten hoe inwoners van de gemeente de dienstverlening van de gemeente en van zorgaanbieders ervaren. Hiermee krijgt de gemeente meer zicht op wat er speelt en of wordt bereikt wat de gemeente wil bereiken. In 2021 is besloten om de cliëntervaring voor de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet niet één keer per jaar, maar doorlopend te meten. De onderzoeksresultaten zijn aan de hand van een realtime dashboard te raadplegen. De gemeente kan deze inzichten benutten voor een verdere doorontwikkeling van de toegang, het proces van de dienstverlening, de geleverde (ondersteunings-)producten en het aansturen en beoordelen van zorgaanbieders.

Vraaggericht en ondersteuning op maat

De Wmo 2015 stelt maatwerk voorop. Dat betekent dat iedere vraag een passende oplossing verlangt rekening houdend met de specifieke omstandigheden van de inwoner en zijn omgeving. Een belangrijk middel hiervoor zijn de beleidsregels, die regelmatig worden geactualiseerd in lijn met inzichten uit de jurisprudentie en praktijk. In 2021 zijn de nieuwe beleidsregels door het college vastgesteld. Deze beleidsregels beschrijven, in aanvulling op de wet en op de verordening die is vastgesteld door de gemeenteraad, hoe feiten worden vastgesteld en hoe belangen tegen elkaar worden afgewogen. Dit is belangrijk, juist omdat maatwerk kan leiden tot willekeur. Door vooraf duidelijk te maken hoe het college invulling geeft aan haar taak en op welke manier de specifieke omstandigheden van een inwoner worden gewogen, wordt willekeur voorkomen en wordt zoveel mogelijk op maat een oplossing gezocht.

Participatiewet

Extra investering in samenwerkingsdriehoek cliënt- ondernemers-overheid

In 2021 zijn door het Participatie-team HTV (Harlingen, Terschelling, Vlieland) de volgende acties in gang gezet:

- a. intensivering samenwerking met Eilandteam (aanwezigheid bij teamoverleggen, gezamenlijke caseloadbespreking)
- b. Zichtbaarheid vergroten voor werkgevers (een aanspreekpunt voor ondernemers)
- c. Uitbreiden Dienstverlening (jobcoaching mogelijk maken + inzetten op participatieprojecten)
- d. verbeteren Dienstverlening obv visie (1 loket, surplus rekening, werkbevorderende maatregelen)

Ondersteunende maatregelen ingevolge Corona.

Over het jaar 2021 hebben 11 inwoners van de gemeente Terschelling gebruik gemaakt van de Tonk regeling.

Meedoen voor álle kinderen!

In Friesland zijn er meer dan 13.000 kinderen die niet met alle andere kinderen kunnen meedoen. Niet meedoen met sporten. Niet meedoen met muziek maken, toneel spelen, dansen. Niet meedoen op school: schoolreis, schooltas, schoolspullen. De gemeente Terschelling wil graag dat alle kinderen kunnen meedoen. Daarom werken wij samen met de Stichting Leergeld en het Jeugdfonds sport en cultuur. Voor het jaar 2021 zijn er 17 gezinnen geholpen door stichting leergeld en het jeugd fonds sport en cultuur.

Bereikbare zorg is een basisbehoefte

Welzijn, gezondheid en participatie gaan hand in hand. Daarom dat de gemeente Terschelling het belangrijk vindt dat een ieder toegang heeft tot een zorgverzekering.

Hiervoor is een overeenkomst met zorgverzekeraar de Friesland afgesloten. Inkomens tot 130 % minimumloon kunnen in aanmerking komen voor deze speciale polis.

Daarnaast is er ook een tegemoetkoming voor de kosten eigen risico van de zorgverzekering.

Voorkomen van schulden - Pilot Vroegsignalering

Voorkomen is beter dan genezen, daarom dat medio 2021 gestart is met de pilot Vroegsignalering. Participanten zijn: woningbouwcorporaties, nutsbedrijven en zorgverzekeraars. Gezien de korte looptijd zal een evaluatie volgen in het eerste kwartaal van 2022.

Toeslagenaffaire

De gemeente Terschelling anticipeert op de Verzamelwet Hersteloperatie Toeslagen. Die wet is op 1 januari 2022 in werking getreden en maakt het mogelijk dat schulden van gedupeerden van de toeslagenaffaire bij de gemeente -onder voorwaarden- worden kwijtgescholden. Op Terschelling waren er twee meldingen. Deze gezinnen zijn door het Eilandteam benaderd. Ze hebben beide aangegeven geen ondersteuningsbehoefte te hebben.

Ondersteuning ingevolge energietransitie

Eind 2021 zijn de voorbereidingen gestart voor de compensatie van de stijgende energielasten.

Armoedeagenda

In 2021 kon door de covid-situatie niet optimaal worden gewerkt aan het armoedebeleid. Er is veel aandacht besteed aan actuele ontwikkelingen rondom de energiearmoede en de toeslagenaffaire. In 2021 is een start gemaakt met het opstellen van een armoedekalender 2022. De kalender bevat een overzicht van de activiteiten over het jaar 2021 en geeft tevens een doorkijk naar 2022.

Jeugd

Inkoop Jeugd

De inkoop Jeugd wordt opgepakt door Sociaal Domein Fryslan (SDF) in samenwerking met de gemeenten. De inkoop bestaat uit verschillende percelen, namelijk: Specialistische Jeugdhulp, Pleegzorg, Wonen, en Dyslexie. De inkoop van de percelen Pleegzorg en Dyslexie is reeds afgerond en geïmplementeerd per 1 januari 2022. De afronding van de inkoop Wonen en Specialistische Jeugdhulp zal dit jaar plaatsvinden en dit zal per 1 januari 2023 geïmplementeerd worden.

De complementaire Jeugdhulp (o.a. spel-,gedrags-, creatieve therapie) zal niet provinciaal ingekocht worden. Dit zal lokaal worden georganiseerd en dit wordt door het beleidsteam verder opgepakt.

Evaluatie lokale jeugdhulp

In 2021 is er vanuit "Foar Fryske Bern" een monitor uitgevoerd naar elke gemeentelijke toegang van de achttien Friese gemeenten. Deze monitor heeft inzichten gegeven in de verschillen en overeenkomsten binnen de gemeenten, maar ook de 'good-practices' en knelpunten zijn in kaart gebracht. De monitor heeft een lokaal (per gemeente) en provinciaal rapport opgeleverd. Deze uitkomsten en aanbevelingen worden door het beleidsteam met de gemeentelijke toegang opgepakt. Hierin kijkt het beleidsteam naar eventuele lokale, regionale (binnen Noardwest Fryslân) en provinciale benodigde acties.

Woonplaatsbeginsel

Gemeenten zijn sinds 2015 financieel verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet bepaalt welke gemeente verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Deze gemeente betaalt ook de jeugdhulp. Per 1 januari 2022 wijzigt het woonplaatsbeginsel. Er gelden dan andere spelregels om te bepalen welke gemeente (financieel) verantwoordelijk is voor jeugdhulp. De financiële gevolgen hiervan worden door de Dienst Noordwest Fryslan in kaart gebracht.

Hervormingsagenda Jeugd

De arbitragecommissie (Commissie van Wijzen) oordeelde eind mei 2021 dat het rijk de komende jaren miljarden extra aan gemeenten moet geven, maar dat tegelijkertijd samen aan een hervormingsagenda 2022-2028 moest worden gewerkt. Met als doel verbetering van de hulpverlening (in casu het zorglandschap) en meer grip op de kosten. Binnen het samenwerkingsverband NWF is gestart met het opstellen van deze agenda alsmede in SDF-verband.

Eilandteam Terschelling

Als er vragen of problemen zijn die te maken hebben met werk, financiën, zelfredzaamheid en/of jeugdzorg, dan kunnen de inwoners terecht bij het Eilandteam.

De medewerkers van het Eilandteam hebben veel kennis en ervaring op het gebied van jeugd, zorg en welzijn. Het team heeft korte lijnen met hulpverleningsorganisaties en een breed netwerk, waardoor de medewerker u kan ondersteunen in het vinden van de juiste hulp.

Het uitgangspunt is het versterken van eigen kracht en behoud van grip op het leven. De medewerkers denken met mensen mee over een passende oplossing voor hun problemen. Zij zijn er om de ondersteuning en zorg voor de inwoners van Terschelling overzichtelijk te maken.

Financiële verantwoording programma 6

Per saldo is er op programma 6 een positief resultaat behaald van € 173.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 25.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	Baten	1.000	6.000	20.000	14.000
	Lasten	-515.000	-573.500	-570.500	3.000
		-514.000	-567.500	-550.500	17.000
6.2 WIJKTEAMS	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-1.000	-2.000	-3.000	-1.000
		-1.000	-2.000	-3.000	-1.000
6.3 INKOMENSREGELINGEN	Baten	341.000	373.000	370.000	-3.000
	Lasten	-533.000	-598.000	-593.000	5.000
		-192.000	-225.000	-223.000	2.000
6.4 BEGELEIDE PARTICIPATIE	Baten	42.000	40.000	27.000	-13.000
	Lasten	-318.000	-313.000	-239.000	74.000
		-276.000	-273.000	-212.000	61.000
6.5 ARBEIDSPARTICIPATIE	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-27.000	-40.000	-22.000	18.000
		-27.000	-40.000	-22.000	18.000
6.6 MAATWERKVOORZIENING (WMO)	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-59.000	-68.000	-73.000	-5.000
		-59.000	-68.000	-73.000	-5.000
6.71 MAATWERKDIENTVERLENING 18+	Baten	20.000	36.000	48.000	12.000
	Lasten	-805.000	-969.000	-777.000	192.000
		-785.000	-933.000	-729.000	204.000
6.72 MAATWERKDIENTVERLENING 18-	Baten	15.000	-	1.000	1.000
	Lasten	-934.000	-1.036.000	-1.115.000	-79.000
		-919.000	-1.036.000	-1.114.000	-78.000
6.81 GEËSCALEERDE ZORG 18+	Baten	-	-	13.000	13.000
	Lasten	-2.000	-	-	-
		-2.000	-	13.000	13.000
6.82 GEËSCALEERDE ZORG 18-	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-142.000	-65.000	-123.000	-58.000
		-142.000	-65.000	-123.000	-58.000
TOTAAL PROG07 SAMENLEVEN VOOR RESULTAATBESTEMMING		-2.917.000	-3.209.500	-3.036.500	173.000
PROD1199 MUTATIES RESERVES	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-	-	-	-
		-	-	-	-
TOTAAL PROG07 SAMENLEVEN NA RESULTAATBESTEMMING		-2.917.000	-3.209.500	-3.036.500	173.000

L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	419.000	455.000	479.000	11.000
Lasten	-3.336.000	-3.664.500	-3.515.500	149.000
Totaal	-2.917.000	-3.209.500	-3.036.500	160.000

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

De lasten op het taakveld begeleide participatie zijn € 74.000 lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds lagere lasten op de uitvoering van de sociale werkvoorziening. De lasten op dit taakveld zijn opgenomen conform de tegemoetkoming die wordt ontvangen via de algemene uitkering voor uitvoering van de WSW. De werkelijke uitvoeringslasten waren € 42.000 lager.

De overige € 32.000 komt voort uit meevallende lasten op begeleide participatie en arbeidsparticipatie. Hier tegenover staan echter ook lagere baten op het taakveld van € 13.000. Daarmee komt het resultaat per saldo op € 61.000.

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Op basis van de voorlopige cijfers van het sociaal domein wordt een onderschrijding van de begroting verwacht van € 204.000 op het taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ (WMO). De oorzaken hiervan worden hieronder per onderwerp besproken. In de 2^e bestuursrapportage is in het algemeen al aangegeven dat de aantallen bij Dagactiviteiten, Huishoudelijke hulp en Individuele begeleiding hoger zijn ingezet dan daadwerkelijk begroot. Afhankelijk van de uiteindelijke zorgconsumptie en de herindicaties gedurende het tweede half jaar konden de prognoses per jaareinde afwijken van de huidige prognoses.

Definitieve jaarcijfers 2020

De definitieve jaarcijfers over 2020 zijn niet meegenomen in de 2^e begrotingswijziging 2021. De lasten worden daarom verwerkt in de jaarcijfers 2021. Door de verwerking van deze cijfers zit er een extra voordeel verwerkt binnen dit taakveld van +/- € 23.000.

Dagactiviteiten

In 2021 is er een afname geweest van het aantal indicaties Plus en Persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast is er minder gebruik gemaakt van de voorziening vervoer dagactiviteiten. Mogelijk is dit ook te wijten aan corona, omdat een aantal locaties voor dagactiviteiten periodes gesloten waren. Dit alles levert een voordeel op van € 17.000.

Huishoudelijke hulp

Voor huishoudelijke hulp zijn de kosten circa € 48.000 lager dan begroot. Dit is opvallend want het aantal indicaties voor huishoudelijke hulp is gedurende 2021 toegenomen. De toename van de kosten bleef echter uit door een lagere zorgconsumptie dan eerder aangenomen. Zorgaanbieders hebben aangegeven dat zij moeite hebben met het vinden van voldoende personeel op Terschelling.

Collectief vervoer

De lagere kosten collectief vervoer zijn het directie gevolg van de corona maatregelen. Door de maatregelen in 2021 hebben inwoners veel minder gebruik gemaakt van de voorziening. Het bedrag bleef echter gereserveerd in de begroting in verband met de compensatie die vervoerders konden aanvragen voor gedeelde inkomsten. Deze aanvragen zijn er echter niet geweest en daardoor kan het bedrag van € 36.000 nu vrijvallen.

PGB

De kosten PGB zijn fors lager dan begroot en leveren een voordeel op van € 35.000. Dit wordt veroorzaakt door een lager aantal voorzieningen. De afname was gedurende 2021 al zichtbaar, daarom is de prognose al eerder bijgesteld. Bij het opmaken van de voorlopige jaarcijfers bleken de lasten nog lager te liggen en valt er nog een extra voordeel vrij.

Individuele begeleiding

De kosten individuele begeleiding bleken ultimo 2021 lager te zijn dan in de 2^e bestuursrapportage voorzien. Hierdoor valt op deze post nog eens een bedrag vrij van € 11.000.

Bedrijfsvoeringslasten WMO

Door de lagere uitvoeringskosten voor WMO vallen ook de bedrijfsvoeringslasten lager uit. Het voordeel betreft € 34.000.

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Ten opzichte van de laatste begrotingswijziging 2021 is het tekort op jeugdzorg verder toegenomen. Uit de voorlopige cijfers blijkt dat dit tekort € 78.000 is. Een nadere toelichting op de stijgende kosten wordt hieronder per categorie gegeven.

Definitieve jaarcijfers 2020

De definitieve jaarcijfers over 2020 zijn niet meegenomen in de 2^e begrotingswijziging 2021. De lasten worden daarom verwerkt in de jaarcijfers 2021. Door de verwerking van deze cijfers zit er een extra nadeel verwerkt binnen dit taakveld van +/- € 10.000.

Specialistische jeugdhulp

Deze kosten zijn in 2021 fors toegenomen. In de 2^e rapportage 2021 is dit bedrag reeds opgehoogd en ultimo 2021 vallen deze kosten weer hoger uit. In totaal is de overschrijding ten opzichte van de begroting € 13.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een toenemend aantal hersteltrajecten. Vanaf de zomer 2021 werd al een flinke toename geconstateerd van het aantal cliënten en deze stijging heeft zich in de laatste maanden van 2021 doorgezet. Het aantal cliënten met een hersteltraject is daardoor toegenomen met 41%. Behalve een stijging in het aantal cliënten, neemt ook de financiële verplichting per cliënt toe, daardoor stijgen de lasten nog harder.

Het grootste financiële risico bij deze post zit verder in het niet tijdig indienen van aanvragen van op- en afschalingen achteraf. Hierdoor ligt de besluitdatum vaak fors later dan de daadwerkelijke ingangsdatum van de voorziening. In 2021 is 85% van alle hersteltrajecten met terugwerkende kracht afgegeven (via de gemeentelijke route 62%)

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar de "Rapportage Sociaal Domein voorlopige cijfers 2021 – Gemeente Terschelling".

Hoogspecialistische jeugdhulp & Pleegzorg

Vanaf augustus is er een jeugdige in hoogspecialistische jeugdhulp geplaatst. Vanaf 2018 kwam dit nooit eerder voor. Hierdoor is er een extra last geraamd van € 17.000. Het aantal cliënten pleegzorg nam per saldo niet toe, maar de lasten werden wel hoger. Uiteindelijk overschrijden deze de begroting met € 16.000.

Overig

De overige € 22.000 aan overschrijdingen komt voort uit de onderhanden werk positie per eind 2020 en uitvoeringslasten SDF.

Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

De lasten voor geëscaleerde zorg voor jeugdigen zijn ook fors gestegen in 2021. Het totale tekort op dit taakveld komt daarmee op € 58.000.

Het aantal keren dat SpoedvoorJeugd (crisis) is ingezet is gestegen van 1 keer in 2020 naar 5 keer in 2021. De kosten hiervoor zijn daardoor met nog eens € 40.000 toegenomen.

Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor "Veilig thuis" (€ 4.000) en is er een nagekomen post ingeboekt uit het boekjaar 2020. Dit zorgt voor de extra van € 14.000.

Beleidsindicatoren

	2020 Terschelling	2020 Nederland
Indicatoren sociaal domein		
Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	837,3	795,9
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	NB	1%
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	NB	6%
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)	69,3%	68,4%
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2%	2%
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)	358,9	459,7
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar)	63,2	202
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	11,5%	10,5%
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	NB	1,1%
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	NB	0,3%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	580	700

* NB = niet beschikbaar

2.4.7 Programma 7 – Volksgezondheid en milieu

Ontwikkelingen in 2021

Helder Terschelling

Naar aanleiding van de zorgen over het alcoholgebruik onder jongeren op Terschelling is samen met partners aan het Uitvoeringsplan Helder Terschelling 2021-2026 gewerkt. Met dit plan gaan we nu in de praktijk aan de slag. Om dit programma te laten slagen zal er meerdere jaren moeten worden geïnvesteerd.

De uitgangspunten van Helder Terschelling zijn:

1. Samen werken aan een gezond Terschelling voor eilanders en bezoekers.
2. Middelengebruik en de gevolgen daarvan op Terschelling worden gemonitord. Op basis daarvan worden beleid en handhaving ingevuld.
3. Het signaleren van middelengebruik, het gesprek daarover aangaan en verwijzen waar nodig door naar hulp.
4. Helder Terschelling is een duurzame, integraal samenwerkingsverband: door eilanders, voor Terschelling.

Het uitvoeringsplan richt zich zowel op inwoners als bezoekers van Terschelling. Er is per doelgroep bepaald welke acties nodig zijn en welke partijen moeten worden betrokken. Zo werkt de gemeente in samenwerking met lokale partijen aan gezonde Terschellingers. Het programma Helder Terschelling wordt in samenhang met andere programma's opgepakt, zoals het lokaal sportakkoord, het algemene subsidiebeleid en het lokale onderwijsbeleid.

Duurzaamheid

Vanuit team Duurzaamheid willen we met ons uitvoeringsprogramma (2018-2022), duurzaamheid stimuleren binnen de gemeente en werken we aan concrete projecten die de CO₂-uitstoot moeten (gaan) verminderen. Een groot deel hiervan valt onder het thema 'Energie bij eilanders'. Bedrijven, particulieren en recreatie zorgen samen voor een groot gedeelte van deze CO₂-uitstoot. Onze rol zit hem er vooral in om eilanders te helpen om te verduurzamen. Dit kan op verschillende manieren en het streven is dan ook dat wie wil verduurzamen, moet kunnen verduurzamen.

Met inzet van onze energiecoaches zetten we ons in om dicht bij de eilanders te komen en hun te helpen. Deze zijn zowel bij particulieren als bedrijven actief en geven advies richting verduurzaming. Ook zijn we bezig om grotere schaal het eiland te kunnen te verduurzamen met innovatieve projecten als zonnecarports en een warmtenet op West. Deze trajecten zijn onderzocht en worden getoetst op haalbaarheid. Hopelijk kunnen we deze de komende jaren ontwikkelen tot projecten met grote CO₂-besparing.

Eén van de laagdrempeligste en bekendste methode is een subsidieregeling voor verduurzaming. Het afgelopen jaar hebben we naast onze subsidieregeling isolatiemaatregelen ook twee voucheracties georganiseerd voor particuliere woningeigenaren en huurders voor kleine maatregelen. Deze zijn succesvol verlopen, zowel qua belangstelling als in de uitvoering. Daarnaast hebben we op diverse manieren gezamenlijke inkoopacties van o.a. spouwmuurisolatie ondersteund. Een andere grote doelgroep zijn de eigenaren van recreatiewoningen, hier hebben we een Waddenbreed onderzoek naar laten doen, om te kijken waar deze doelgroep behoefte aan heeft als het gaat om verduurzaming.

Om succesvol te blijven in de acties die we doen hebben het Samen Duurzaam platform en merk verder uitgebreid. Dit is een samenwerking tussen de gemeente en o.a. Terschelling Energie en partners om samen uit te stralen dat we bezig zijn met duurzaamheid. Dit jaar zijn we er in geslaagd een gedragen website en social media kanalen te lanceren met gezamenlijk nieuws en informatie over duurzame initiatieven op Terschelling. Vanwege

corona waren er te weinig interactieve sessies, maar o.a. het duurzame scholenproject kon gelukkig wel georganiseerd worden. Daarnaast hebben we gewerkt aan de oprichting van een klimaatfonds vanuit Doeksen voor duurzame burgerinitiatieven op Terschelling en Vlieland. Deze zal in 2022 officieel worden opgericht.

Landelijk zijn er ook doelstellingen die behaald moesten worden. Zo zijn de Transitievisie warmte en de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) vastgesteld door de Raad. Hierin staat beschreven wat onze doelstellingen zijn en welk tijdspad er is om onze buurten te verduurzamen. Gezamenlijk met andere eilanden en gemeenten hebben we dit in goede samenwerking afgerond. In 2021 hebben we daarnaast ook op het thema duurzaamheid gewerkt aan een gezamenlijk Waddenprogramma. Dit zal in 2022 verder uitgewerkt worden.

Financiële verantwoording programma 7

Per saldo is er op programma 7 een negatief resultaat behaald van € 32.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 25.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
7.1 VOLKSGEZONDHEID	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-223.000	-224.000	-232.000	-8.000
		-223.000	-224.000	-232.000	-8.000
7.2 RIOLERING	Baten	867.000	860.000	852.000	-8.000
	Lasten	-808.000	-748.500	-771.500	-23.000
		59.000	111.500	80.500	-31.000
7.3 AFVAL	Baten	892.000	901.000	935.000	34.000
	Lasten	-931.000	-913.000	-964.000	-51.000
		-39.000	-12.000	-29.000	-17.000
7.4 MILIEUBEHEER	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-289.000	-690.000	-544.000	146.000
		-289.000	-690.000	-544.000	146.000
7.5 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	Baten	34.000	8.000	36.000	28.000
	Lasten	-11.000	-20.000	-26.000	-6.000
		23.000	-12.000	10.000	22.000
TOTAAL PROG 7 VOOR RESULTAATBESTEMMING		-469.000	-826.500	-714.500	112.000
0.10 MUTATIES RESERVES	Baten	105.000	323.000	323.000	-
	Lasten	-323.000	-	-144.000	-144.000
		-218.000	323.000	179.000	-144.000
TOTAAL PROG 7 NA RESULTAATBESTEMMING		-687.000	-503.500	-535.500	-32.000

B/L	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	1.898.000	2.092.000	2.146.000	54.000
Lasten	-2.585.000	-2.595.500	-2.681.500	-86.000
	-687.000	-503.500	-535.500	-32.000

Taakveld 7.2 Riolering

Het negatieve verschil van € 31.000 op het product riolering wordt veroorzaakt doordat er minder BTW voordeel is behaald. In de begroting 2021 wordt op het product riolering een voordeel gepresenteerd van € 111.500. Dit bedrag is de BTW over de begrote lasten van € 513.000. De werkelijke lasten bedroegen echter maar € 382.000, waardoor het BTW

voordeel € 80.500 is. Deze BTW wordt teruggevraagd via het BCF, maar wordt wel meegenomen in de berekening om de rioolheffing kostendekkend te maken. Het verschil van € 130.000 tussen de begrote en werkelijke lasten is gestort in de onderhoudsvoorziening riolering. Op deze manier blijven de gelden altijd beschikbaar binnen het product riolering.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Het positieve resultaat op taakveld 7.4 is ontstaan door onderbesteding op het budget Duurzaamheid. In verband met de budgetoverheveling vanuit 2020 was er in 2021 extra budget beschikbaar. Dit budget is niet volledig besteed en zorgt voor een overschot van € 146.000. Het resterende budget zal worden overgeheveld naar 2022 via de budgetoverheveling, waardoor de gelden beschikbaar blijven voor de uitvoering van het programma.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Volksgezondheid en Milieu	Terschelling 2020	Nederland 2020
Omvang huishoudelijk restafval (Kg/inwoner)	338	0
Hernieuwbare elektriciteit (%)	10,1%	20,0%

2.4.8 Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Ontwikkelingen in 2021

Het taakveld ruimtelijke ordening kent een post ruimtelijke plannen algemeen en een post ruimtelijke plannen projecten. De eerste post heeft o.a. betrekking op de actualisering van bestemmingsplannen, de beoordeling en begeleiding van postzegelbestemmingsplannen, het opstellen van ruimtelijk beleid en beleidsregels en de vertegenwoordiging van de gemeente in verschillende projectgroepeelname, etc. De tweede post heeft betrekking op de invoering van de Omgevingswet

Bestemmingsplannen

De integrale herziening van de bestemmingsplannen krijgt zijn beslag in het Omgevingsplan dat voor Terschelling op grond van de Omgevingswet moet worden opgesteld. In 2021 is daarmee voor het deelgebied Midsland een begin gemaakt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van externe ondersteuning door Rho adviseurs.

Zo lang er nog geen Omgevingsvisie is vastgesteld wordt de ontwikkelvisie TS25 (en ander bestaand beleid) gebruikt als uitgangspunt voor het Omgevingsplan. Een nieuw Omgevingsplan biedt daarnaast de mogelijkheid invulling te geven aan de gewenste deregulering, helder taalgebruik, ruimte voor duurzaamheid, uitbreiding van kleinschalige bedrijven en aanpak verrommeling.

Standplaatsen

Voor het innemen van een standplaats heb je een standplaatsvergunning nodig. Behalve een standplaatsvergunning moet ook in het bestemmingsplan geregeld zijn dat een standplaats kan worden ingenomen. Dit was in veel gevallen nog niet gebeurd. Vorig jaar is daarom een Paraplubestemmingsplan Standplaatsen en een Partiele Herziening Beheersverordening Natuurgebieden (Standplaatsen) opgesteld. Beide plannen zijn begin dit jaar in procedure gebracht. De verwachting is dat beide plannen dit jaar door de raad worden vastgesteld.

Postzegelbestemmingsplannen

Initiatieven van burgers, ondernemers en ook de gemeente zelf zijn niet altijd in overeenstemming met de regels uit het geldende bestemmingsplan. Als het initiatief in lijn is met de ontwikkelvisie TS25 en andere wet- en regelgeving zich daartegen niet verzet, kan een initiatiefnemer een postzegelbestemmingsplan op laten stellen en de raad vragen een bestemmingsplanprocedure te starten. Daaraan voorafgaand wordt de initiatiefnemer gevraagd zijn plan te delen met raadsleden en ander belangstellenden. Dit gebeurt in “Et er oer ha” - een openbare bijeenkomst georganiseerd door de raad.

De beoordeling van de concept bestemmingsplannen, de advisering daarover en de begeleiding van de planprocedure wordt uitgevoerd door het Team Beleid en Regie. In sommige (specifieke) gevallen wordt daarbij extern advies gevraagd.

Beleidsregels

Er zijn op het terrein van de ruimtelijke ordening de afgelopen jaren verschillende beleidsregels, na advies en soms met een verklaring van geen bedenkingen van de raad, door het college vastgesteld.

Een beleidsregel is een regel gemaakt door een bestuursorgaan. Ze geven aan hoe een bepaalde bevoegdheid van een bestuursorgaan zal worden uitgevoerd. De regels zijn een soort richtlijnen van het bestuursorgaan ten behoeve van het scheppen van duidelijkheid naar de burger. Ze zijn niet opgenomen in een wet, maar er wordt slechts in een beperkt aantal gevallen van afgeweken.

Meest recent is de vaststelling van de “Derde herziening beleidsregels nieuwe woningen”. Deze beleidsregels worden, in samenspraak met de afdeling Juridische Control, de door het Team Beleid en Regie opgesteld. In enkele gevallen wordt daarbij gebruik gemaakt van extern advies.

Beleid en regelgeving andere overheden

Zowel bestuurlijk als ambtelijk heeft de gemeente Terschelling zitting in een groot aantal stuur- en projectgroepen en advies- en overlegorganen die zich bezig houden met de fysieke leefomgeving van Terschelling. Het is van groot belang om in deze gremia de vinger aan de pols te houden en de maatschappelijke belangen van Terschelling en haar bevolking en gasten over het voetlicht te brengen. Dat doen we vaak niet alleen maar samen met de andere Waddeneilanden.

Omgevingswet

In 2021 heeft de focus gelegen op het behalen van het belangrijkste resultaat van het project invoering omgevingswet. Dit is dat we als gemeente voldoen aan de (19) minimale eisen op de datum van inwerkingtreding van de wet. Begin 2021 lag deze nog op 1 januari 2022. Deze eisen betreffen o.a. het kunnen werken met het nieuwe instrumentarium op het gebied van vergunningverlening en zorgen dat we de koppelingen met de landelijke voorziening van het digitale stelsel gereed en draaiend hebben. Er zijn ook adviezen gegeven door de VNG in diezelfde actielijst; zaken die niet ‘af’ hoeven te zijn als de wet inwerking treedt maar waar wel duidelijk stappen in gezet moeten zijn. Om diverse redenen. Denk dan aan het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Alle onderdelen van de minimale acties zijn belegd in de (project)organisatie (wel of niet in samenwerking met externe adviesbureaus), in samenwerkingsverbanden met andere gemeenten zoals de Waddeneilanden, Friese Aanpak Omgevingswet en de gezamenlijke VTH pool met Harlingen. De voortgang verschilt sterk per onderdeel. Dat hangt af van de voortgang van wat het rijk moet ontwikkelen (digitaal stelsel, model verordeningen, vragenbomen), de complexiteit van het onderdeel en de beschikbare capaciteit. Doordat zowel het rijk als gemeenten niet op tijd klaar konden zijn (en voldoende gelegenheid hadden gehad te testen) is de wet nog 2 keer uitgesteld vorig jaar. De datum van inwerkingtreding die de minister heeft aangevraagd bij de Kamers is nu 1 januari 2022.

In 2021 is samengevat het volgende opgepakt.

- Er is een start gemaakt met het ontwikkelen van een omgevingsvisie; het participatietraject met inwoner is wel voorbereid maar nog niet tot uitvoering gekomen.
- In de pilot Omgevingsplan zijn voorbereidingen getroffen via uitgangspunten en een eerste uitwerking.
- De software is waar nodig aangepast/aangekocht zodat koppelingen gemaakt kunnen worden met het digitaal stelsel omgevingswet.
- Er is een start gemaakt met het inrichten van werkprocessen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving; eerst in samenwerking met de FUMO en later in samenwerking met Harlingen.
- We hebben op een rij gezet wat belangrijke punten zijn in de legesverordening om deze ‘Omgevingswetproof’ te maken.
- Er zijn informatieve sessies geweest over de adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.
- In de vorm van een werksessie is de raad geïnformeerd over de instrumenten omgevingsvisie en omgevingsplan.

Welstandsnota

De Welstandsnota is uit 2008. Het is de intentie om de nota te actualiseren voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. De vraag speelt of er een aparte nieuwe nota moet komen of dat het welstandskader onderdeel gaat worden van de omgevingsvisie en het

omgevingsplan. Nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2023 biedt dit de ruimte om hier keuzes in te maken. Het deel van het volkshuisvestingsbudget dat in 2021 bestemd was voor deze actualisatie is dan ook niet uitgegeven.

Huisvestingsverordening

Als onderdeel van de maatregelen om een betere balans op de woningmarkt te krijgen is de Huisvestingsverordening in 2021 tweemaal aangepast. Dit heeft onder meer geleid tot het vaststellen van een fors hogere kooprijsgrens (€ 600.000) en huurrijsgrens (€ 1.250). Daarnaast is in Waddenverband een consultatiereactie ingediend op de voorgenomen wijziging van de Huisvestingswet. Daarmee proberen we te voorkomen dat de kooprijsgrens, ook voor de Waddeneilanden, op maximaal de NHG norm (2022: € 355.000) komt te liggen.

Prestatieafspraken Wonen

Jaarlijks worden met het sociaal verhuurbedrijf WoonFriesland en Huurdersvereniging de Brandaris over een breed scala van onderwerpen afspraken gemaakt. Helaas heeft in 2021 de uitvoering van deze ambities nog niet of in een lager tempo plaatsgevonden. Corona was daar voor een deel, maar niet uitsluitend debet aan. De spanning en de dynamiek op de woningmarkt en in de regelgeving heeft hier ook aan bijgedragen. Daarnaast is WoonFriesland en Huurdersvereniging de Brandaris de tijd gegeven om eerst onderling tot afspraken te komen over het harmoniseren van de volkshuisvestelijke kaders. Dit was nodig omdat het ontbreken van overeenstemming daarover voortgang van de Prestatieafspraken in de weg zat.

In 2021 zijn Prestatieafspraken voor het jaar 2022 gemaakt. De nieuwbouw van sociale huurwoningen met inschakeling van een versnellingssteam is een belangrijk onderdeel van deze afspraken. Het thema Wonen en Zorg komt in de afspraken nadrukkelijker dan voorheen aan de orde.

Woonprogramma+135+ in 2021

Handhaving

Het woonprogramma voorziet in het toevoegen van nieuwe woningen voor de doelgroep (starters en doorstromers met een krappe beurs). Wanneer aan de 'achterkant' woningen verdwijnen doordat zij niet (meer) gebruikt worden voor permanente bewoning is het toevoegen van nieuwe woningen 'dweilen met de kraan open'. Daarom is in 2021 handhaving van permanent bestemde woningen verder opgepakt. Daarnaast is ook gekeken naar andere juridische instrumenten om de bestaande woningvoorraad te beschermen. Zo is de werking van de huisvestingsverordening onder de loep genomen (en is bijvoorbeeld de kooprijsgrens opgerekt naar €600.000). Daarnaast is onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor een Leegstandsverordening en is onderzoek gestart naar de wenselijkheid van het invoeren van een bewoningsplicht door eigenaren. De handhaving heeft tot nog toe opgeleverd dat er 37 woningen weer permanent bewoond worden.

Herijking beleid

Gedurende de uitvoering van beleid blijkt soms dat dit een efficiënte en doelmatige werkwijze in de weg staat. Begin 2021 is er daarom een evaluatieronde gedaan (steekproefsgewijs) onder de particuliere initiatiefnemers van het woonprogramma. Het doel was om te achterhalen of beleidsstukken nog aangepast moesten worden om de uitvoering van het woonprogramma verder te vergemakkelijken voor de deelnemers. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een tweede herziening van de Beleidsregels Nieuwe Woningen en nog een aanpassing van het Uitvoeringsprogramma.

Sociale huurwoningen door WoonFriesland

Binnen het woonprogramma is toevoeging van 50 nieuwe sociale huurwoningen door WoonFriesland begrepen. Het vinden van geschikte locaties daarvoor is geen sinecure gebleken. In 2021 is daarom een versnellingsteam ingesteld. Het heeft er in ieder geval toe geleid dat WoonFriesland de vergunningaanvraag voor de KLu-locatie in 2021 heeft ingediend. Voor de oude noodslachtplaats zijn de uitgangspunten vanuit de gemeente nader op papier gezet en met WoonFriesland gedeeld.

Verder zijn nieuwe locaties voor woningbouw door WoonFriesland in onderzoek genomen, te weten Midsland-West (Zuidermiedenweg), West-Aletalaan (fase 3) en de CNL-locatie.

Huisvesting (tijdelijk) personeel

Er is een grote roep om extra mogelijkheden voor de huisvesting van tijdelijk personeel vanuit de ondernemers op Terschelling. Om dit concreet te maken is in 2021 samen met de TOV een onderzoek verricht. Daaruit is de noodzaak gebleken; niet de omvang. De Oude Campus is lange tijd in beeld geweest als een tijdelijke voorziening. Eind 2021 is verkend welke meer permanente oplossingen mogelijk zouden zijn. De gemeente heeft daarvoor een locatiestudie verricht.

Daarnaast zijn ook in 2021 de individuele initiatiefnemers voor realisatie van huisvesting van tijdelijk personeel in de bedrijfsbebouwing verder gefaciliteerd en begeleid door het woonteam.

Lytse huskes

Naast het toevoegen van reguliere woningen komt ook steeds vaker het fenomeen tiny houses (oftewel lytse huskes) aan de orde. De provincie heeft aangegeven dat zij buiten de woningbouwruimte van 135 woningen hiervoor (beperkte) mogelijkheden zien op Terschelling. Daarom is in 2021 de mogelijkheid voor realisatie van Lytse huskes nader verkend. Dit is op twee sporen gedaan, te weten het opstellen van concept-beleid en het starten van een pilot op een kansrijke locatie. Het heeft een kansrijke locatie opgeleverd en een kansrijke (groep) initiatiefnemers.

Particuliere initiatieven

Toevoeging van nieuwe woningen op Terschelling kan niet zonder particulier initiatief. Alleen dan komt grond beschikbaar voor de bouw van nieuwe woningen; grond die schaars is op ons eiland. Het woonteam heeft in 2021 de particuliere initiatiefnemers uit de eerste en tweede tranche verder op weg geholpen naar hun vergunningaanvraag. Dit heeft tot nu toe 36 verleende vergunningen voor woningen voor de doelgroep opgeleverd. Van vijf daarvan is de bouw gestart en vier zijn er gereed. Met 12 initiatiefnemers worden nog gesprekken gevoerd om tot de vergunningverlening te komen.

Eind 2021 is een nieuwe tender uitgeschreven voor de particuliere initiatieven in de derde tranche van het woonprogramma. Dit heeft 12 nieuwe kansrijke initiatieven opgeleverd.

Grotere woningen

Er is nieuw beleid gemaakt voor grotere woningen dan 100 m². Dit op nadrukkelijk verzoek van de Raad. Eind december 2021 heeft deze Raad de regels voor de 130m²-woningen vastgesteld. Dit betekent dat onder voorwaarden woningen groter gebouwd mogen worden dan 100 m² (tot een maximum van 130 m²). Voor deze categorie woningen (12 in totaal) wordt een afzonderlijke tender uitgeschreven.

FUMO/WABO

De kosten voor de BRIKS-taken liepen elk jaar omhoog. Daarom is in 2020 een onderzoek gestart waar de BRIKS-taken het beste uitgevoerd zouden kunnen worden, bij de FUMO of in samenwerking met een andere gemeente of bij een commercieel bedrijf. Een van de conclusies in dit onderzoek is dat het op termijn voordeliger is om deze taken samen met een andere gemeente uit te voeren. Hierover zijn al in 2020 gesprekken met de gemeente

Harlingen gestart. In 2021 is het besluit genomen om de taken gezamenlijk op te pakken met de gemeente Harlingen met ingang van 1 januari 2022.

In de tweede helft van 2021 is er een kwartiermaker aangesteld om de VTH-afdeling van Terschelling op te zetten. Er zijn vakkundige medewerkers aangetrokken en er zijn verschillende afspraken met de gemeente Harlingen gemaakt, waardoor dit mogelijk gemaakt is. Ook is er een start gemaakt met het daadwerkelijk samenwerken tussen beide VTH-teams. Op 1 januari 2022 is de VTH-afdeling voor de BRIKS-taken van de gemeente Terschelling in Harlingen een feit geworden.

Financiële verantwoording programma 8

Per saldo is er op programma 8 een positief resultaat behaald van € 386.000. Alle afwijkingen per taakveld boven de € 50.000 (+ of -) worden hieronder toegelicht.

PROGRAMMA 8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING & STEDELIJKE VERNIEUWING					
Taakveld	L/B	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	Baten	28.000	-	-	-
	Lasten	-85.000	-243.000	-157.000	86.000
		-57.000	-243.000	-157.000	86.000
8.2 GRONDEXPLOITATIE	Baten	224.000	-	-	-
	Lasten	-8.000	-8.000	-9.000	-1.000
		216.000	-8.000	-9.000	-1.000
8.3 WONEN EN BOUWEN	Baten	801.000	766.000	1.103.000	337.000
	Lasten	-1.058.000	-1.669.000	-1.455.000	214.000
		-257.000	-903.000	-352.000	551.000
TOTAAL PROGRAMMA 8 VOOR RESULTAATBESTEMMING		-98.000	-1.154.000	-518.000	636.000
0.10 MUTATIES RESERVES	Baten	224.000	276.000	276.000	-
	Lasten	-276.000	-	-250.000	-250.000
		-52.000	276.000	26.000	-250.000
TOTAAL PROG 8 VHROSV NA RESULTAATBESTEMMING		-150.000	-878.000	-492.000	386.000

B/L	Rekening 2020	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil rekening - begroting 2021
Baten	1.277.000	1.042.000	1.379.000	337.000
Lasten	-1.427.000	-1.920.000	-1.871.000	49.000
	-150.000	-878.000	-492.000	386.000

8.1 Ruimtelijke ordening

Omgevingswet

Afgelopen jaar is een goede start gemaakt met de implementatie van de omgevingswet. In de begroting is een budget van € 121.000 opgenomen om in 2021 een goede start te kunnen maken met de implementatie. Dit budget werd aangevuld met een budgetoverheveling vanuit 2020, waardoor er in totaal € 201.000 beschikbaar was.

Omdat de invoering van de omgevingswet wederom is uitgesteld is niet het gehele budget besteed. Het overgebleven budget á € 108.000 wordt overgeheveld naar 2022.

8.3 Wonen en Bouwen

Volkshuisvesting

Het Woonprogramma is (mede door corona) minder ver gevorderd dan eerder gedacht. Daardoor is tot nog toe ieder jaar sprake geweest van een onderschrijving van het budget. Zo ook in 2021. Dat wil niet zeggen dat de werkzaamheden niet nog uitgevoerd moeten worden. Voor 2022 is er vrijwel geen budget opgenomen voor het woonprogramma. Het resterende budget uit 2021 (de onderschrijving) is daarvoor nodig en wordt om die reden overgeheveld naar 2022. (€ 142.000)

Daarnaast is in 2021 geen sprake geweest van het opstellen van de actualisatie van de welstandsnota. Het uitstel van de inwerkingtreding van de omgevingswet is hier mede debet aan. Immers: er moeten nog keuzes worden gemaakt over de plek waarin het welstandsbeleid wordt opgenomen. Het budget voor de actualisatie van de welstandsnota is daarom nog niet uitgegeven.

Uitvoering WABO

De uitvoering van de WABO heeft dit jaar € 85.000 meer gekost dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door diverse complexe aanvragen voor omgevingsvergunningen (o.a. Eilân) waarvoor juridische ondersteuning is aangetrokken. Ook zijn er veel bezwaren binnen gekomen die met hulp van externe juridische ondersteuning zijn afgehandeld.

WABO-leges

Afgelopen jaar is er een meeropbrengst bouwleges gerealiseerd van € 155.000. Deze extra opbrengsten worden niet veroorzaakt door leges die in rekening zijn gebracht voor een specifiek groot project, maar komen voort uit reguliere aanvragen.

Met deze meeropbrengst is het verschil tussen kosten van de verlening van bouw- en welstandsvergunningen en de opbrengst van de bouwleges vervallen. Dit is ook te zien in onderstaande tabel.

Vergunningverlening en WABO-leges				
in €		2019	2020	2021
	Kosten dienstverlening FUMO (BRIKS-taken)	-609.000	-521.000	-613.000
	Inkomsten Bouwleges	262.000	565.000	611.000
	Saldo	-347.000	44.000	-2.000

** In 2020 waren er eenmalig extra opbrengsten van € 110.000 voor de uitvoering van een groot project, waarvan de werkzaamheden voornamelijk in 2019 hadden plaatsgevonden*

Oude Campus

De voormalig campus op Dellewal wordt op dit moment verhuurd aan NHL Stenden. Zij kunnen tijdelijke studenten hier huisvesten zodat deze een cursus kunnen volgen aan het Maritiem Instituut. De kosten voor de nutsvoorzieningen in het pand zorgen voor incidentele lasten van € 107.000. Deze lasten worden gedekt door huuropbrengsten van € 215.000. Per saldo ontstaat er een extra voordeel van € 108.000. Omdat het pand in de nabije toekomst naar verwachting een herbestemming krijgt, worden deze baten en lasten niet structureel in de begroting opgenomen.

Verkoop woning Westerdam 15

In 2021 is een gemeentelijke woning verkocht voor een bedrag van € 315.000. De opbrengsten van deze verkoop zijn verwerkt onder taakveld 8.3 en komen volledig ten gunste van de algemene middelen van de gemeente Terschelling.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	2021	2020
Gemiddelde WOZ waarde	€ 340.000	€ 332.000
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	n.b.	n.b.
Demografische druk (%)	71,1%	70,6%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in €)	€ 758	€ 733
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)	€ 758	€ 810

Hoofdstuk 3 – Controleverklaring van de accountant

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Henk Schijvenaarsstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Terschelling

A Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Terschelling gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Terschelling op 31 december 2021;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking', in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- het overzicht van baten en lasten over 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Onderbouwing van ons oordeel met beperking

Onder de lasten zijn in programma 0 Bestuur en ondersteuning de kosten voor de inhuur van medewerkers opgenomen. Een aanzienlijk deel hiervan wordt ingehuurd bij één organisatie. De contractuele afspraken met deze dienstverlener zijn lange tijd terug gemaakt en ook in het verslagjaar niet opnieuw aanbesteed. Dit is niet in overeenstemming met de geldende inkoop- en aanbestedingsregels.

Benadrukking van de impact Corona

De Corona-crisis heeft invloed op de gemeente Terschelling. Wij verwijzen naar de toelichting in de jaarstukken die is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering en de paragraaf Corona-crisis, waarin het college van burgemeester en wethouders de invloed en gevolgen van de crisis op de organisatie en de financiële positie zijn weergegeven. Naar verwachting zijn er financiële gevolgen voor de verschillende beleidsterreinen van de begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg hiervan.

Verder hebben wij vanwege Corona-maatregelen noodgedwongen werkzaamheden deels op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken heeft het moeilijker voor ons gemaakt om bepaalde waarnemingen te doen, wat ertoe kan leiden dat bepaalde signalen worden gemist. Bij het plannen van onze werkzaamheden hebben we rekening gehouden met deze risico's. Wij zijn van mening dat de verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, de Controleverordening gemeente Terschelling en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) 2021. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Terschelling zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties, de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol Wnt 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6.a Wnt en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling Wnt, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere Wnt-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 266.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en de Controleverordening gemeente Terschelling. Voor zijn voor de Wnt verantwoording in de jaarrekening de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol Wnt 2021. Daarbij houden wij mede rekening met afwijkingen en mogelijke afwijkingen die naar ons oordeel voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals bedoeld in artikel 3 Bado.

B Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen, en diverse bijlagen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeente van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen zoals opgenomen in het vigerende normenkader van de gemeente Terschelling.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, de Controleverordening gemeente Terschelling, de Regeling Controleprotocol Wnt 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Haarlem, 25 mei 2022
Reg.nr.: 1003521/215/473/807
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend: mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlagen

Bijlage 1 – Staat van reserves en voorzieningen

Reserves zonder bepaalde bestemming						Vermeerderingen:				Verminderingen:		
omschrijving	Saldo 1-1-2020 (na resultaat)	Mutaties 2020	Saldo 1-1-2021 vóór resultaat	Bestemming resultaat 2020	Saldo 1-1-2021 na resultaat	Ten laste van de exploitatie	Rente-bijschrijvingen	Bijdragen van derden	Totaal vermeerderingen	Ten gunste van de exploitatie	Totaal verminderingen	Saldo 31-12-2021
Algemene Reserve	3.847.000		3.847.000	310.000	4.157.000				-		-	4.157.000
A - Reserves zonder bepaalde bestemming	3.847.000	-	3.847.000	310.000	4.157.000	-	-	-	-	-	-	4.157.000

Reserves met een door de raad bepaalde bestemming						Vermeerderingen:				Verminderingen:		
omschrijving	Saldo 1-1-2020 (na resultaat)	Mutaties 2020	Saldo 1-1-2021 vóór resultaat	Bestemming resultaat 2020	Saldo 1-1-2021 na resultaat	Ten laste van de exploitatie	Rente-bijschrijvingen	Bijdragen van derden	Totaal vermeerderingen	Ten gunste van de exploitatie	Totaal verminderingen	Saldo 31-12-2021
Reserve Recreatie	328.000	-	328.000		328.000				-		-	328.000
Reserve Exploitatie Behouden Huys	61.000	-	61.000		61.000				-	10.000	10.000	51.000
Reserve Havenbedrijf	3.991.000	87.000	4.078.000		4.078.000	324.000			324.000	304.000	304.000	4.098.000
Reserve Volkshuisvesting	-		-	224.000	224.000				-		-	224.000
Reserve budgetoverheveling	779.000	179.000	958.000		958.000	638.000			638.000	958.000	958.000	638.000
Reserve "Dr. J.W. van Dierenfonds"	21.000	-2.000	19.000		19.000		1.000		1.000		-	20.000
B - Reserves met een door de raad bepaalde bestemming	5.180.000	264.000	5.444.000	224.000	5.668.000	962.000	1.000	-	963.000	1.272.000	1.272.000	5.359.000

NOG TE BESTEMMEN RESULTAAT			585.000	-585.000								481.000
-----------------------------------	--	--	----------------	-----------------	--	--	--	--	--	--	--	----------------

TOTAAL GENERAAL RESERVES	9.027.000	264.000	9.876.000	-51.000	9.825.000	962.000	1.000	-	963.000	1.272.000	1.272.000	9.997.000
---------------------------------	------------------	----------------	------------------	----------------	------------------	----------------	--------------	---	----------------	------------------	------------------	------------------

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's						Vermeerderingen:				Verminderen:		
omschrijving	Saldo 1-1-2020 (na resultaat)	Mutaties 2020	Saldo 1-1-2021 vóór resultaat	Bestemming resultaat 2020	Saldo 1-1-2021 na resultaat	Ten laste van de exploitatie	Rente-bijschrijvingen	Bijdragen van derden	Totaal vermeerderingen	Ten gunste van de exploitatie	Totaal verminderingen	Saldo 31-12-2021
Voorziening spaaruren personeel	51.000	-31.000	20.000		20.000				-		-	20.000
Voorziening verplichtingen voormalige bestuurders	1.620.000	-60.000	1.560.000		1.560.000				-	128.000	128.000	1.432.000
Voorziening afkoopsommen graven	183.000	-5.000	178.000		178.000	17.000			17.000	26.000	26.000	169.000
C - Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.854.000	-96.000	1.758.000	-	1.758.000	17.000	-	-	17.000	154.000	154.000	1.621.000

Onderhoudsvoorzieningen						Vermeerderingen:				Verminderen:		
omschrijving	Saldo 1-1-2020 (na resultaat)	Mutaties 2020	Saldo 1-1-2021 vóór resultaat	Bestemming resultaat 2020	Saldo 1-1-2021 na resultaat	Ten laste van de exploitatie	Rente-bijschrijvingen	Bijdragen van derden	Totaal vermeerderingen	Ten gunste van de exploitatie	Totaal verminderingen	Saldo 31-12-2021
Onderhoudsvoorziening rioleringen	621.000	241.000	862.000		862.000	130.000			130.000		-	992.000
Onderhoudsvoorziening wegen en paden	558.000	-78.000	480.000		480.000	465.000			465.000	503.000	503.000	442.000
Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen	421.000	129.000	550.000		550.000	230.000			230.000	141.000	141.000	639.000
D - Onderhoudsvoorzieningen	1.600.000	292.000	1.892.000	-	1.892.000	825.000	-	-	825.000	644.000	644.000	2.073.000

Door derden beklemde middelen						Vermeerderingen:				Verminderen:		
omschrijving	Saldo 1-1-2020 (na resultaat)	Mutaties 2020	Saldo 1-1-2021 vóór resultaat	Bestemming resultaat 2020	Saldo 1-1-2021 na resultaat	Ten laste van de exploitatie	Rente-bijschrijvingen	Bijdragen van derden	Totaal vermeerderingen	Ten gunste van de exploitatie	Totaal verminderingen	Saldo 31-12-2020
Voorziening onderwijs	1.382.000	-132.000	1.250.000		1.250.000	17.000			17.000	-	-	1.267.000
E - Door derden beklemde middelen	1.382.000	-132.000	1.250.000	-	1.250.000	17.000	-	-	17.000	-	-	1.267.000

TOTAAL GENERAAL VOORZIENINGEN	4.836.000	64.000	4.900.000	-	4.900.000	859.000	-	-	859.000	798.000	798.000	4.961.000
TOTAAL GENERAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	13.863.000	328.000	14.776.000	-51.000	14.725.000	1.821.000	1.000	-	1.822.000	2.070.000	2.070.000	14.958.000

Bijlage 2 – Staat van langlopende leningen

Langlopende geldleningen									
Nr.	Geld- verstrekker	Oorspronkelijk bedrag	Laatste aflossing	%	Begin dienstjaar	Opgenomen Geldlening	Rentelast	Aflossing	Eind dienstjaar
Binnenlandse banken									
6	BNG	3.000.000	2036	4,165	1.600.000	0	49.980	100.000	1.500.000
7	BNG	1.134.276	2036	1,420	736.607	0	7.003	41.299	695.308
13	BNG	453.780	2034	2,420	252.603	0	1.752	15.404	237.198
15	BNG	1.000.000	2023	4,225	200.000	0	6.343	66.667	133.333
16	NWB	2.000.000	2031	0,100	1.100.000	0	1.100	100.000	1.000.000
17	NWB	4.000.000	2041	0,300	2.800.000	0	8.400	133.333	2.666.667
18	BNG	1.500.000	2025	0,870	750.000	0	3.146	150.000	600.000
19	BNG	1.500.000	2025	0,890	750.000	0	2.707	150.000	600.000
20	BNG	2.000.000	2029	0,550	1.800.000	0	8.110	200.000	1.600.000
21	BNG	2.500.000	2021	-0,300	2.500.000	0	-7.500	2.500.000	0
22	BNG	2.500.000	2041	0,440	0	2.500.000	4.641	0	2.500.000
TOTAAL					12.489.210	0	85.683	3.456.703	11.532.506

Bijlage 3 – Staat van gewaarborgde leningen

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Naam van de lener *Doel van de lening	Grondslag of per-centage v/h deel v/d lening dat door de eigen gemeente w ordt gew aarborgd	*Datum raads- besluit (en nr.) *Datum en nr. goedkeurings- besluit	Rente- %	Restbedrag lening begin dienstjaar	Totaal v/d gew one en buitengew one aflossing	Restbedrag lening eind dienstjaar	Instelling w aarbij de gew aarborgde geldlening loopt	Leningnummer
1	63.529	Gegarandeerde lening AEGON	63.529	* 14-12-89		63.529	0	63.529	AEGON	H6942163
2	35.219	Gegarandeerde lening AEGON	35.219	* 02-11-92		35.219	0	35.219	AEGON	H7124969
3		1W0027125WZ1			0,1	1.100.000	100.000	1.000.000	Nederlandse Waterschapsbank nv	1W0027125WZ1
4		1W0027160			0,3	2.800.000	133.333	2.666.667	Nederlandse Waterschapsbank nv	1W0027160
5	315.387	St. V.V.V. Terschelling*bouw VVV-kantoor	315.387	* 09-01-92 (BW92) *21-01-92	8,98	49.164	23.909	25.255	BNG	40.77895
6	669.073	Woningstichting de Veste	669.073	* 23-01-01	6,03	446.675	31.359	415.316	BNG	40.91489.01
7	758.135	Woningstichting de Veste	758.135	* 17-09-02	5,24	528.870	29.763	499.107	BNG	40.94894.01
8	741.059	Woningstichting de Veste	741.059	* 18-03-03	4,58	609.495	16.342	593.153	BNG	40.96101.01
9	1.160.860	Woningstichting de Veste	1.160.860	* 18-03-03	4,86	963.603	31.173	932.430	BNG	40.96104.01
10	1.562.996	Stichting zorggroep Noorderbreedte	1.562.996			159.448	159.448	0	BNG	40.95976
11	105.731	Gegarandeerde lening ING	105.731	* 25-11-93		105.731	0	105.731	ING	Z 092-019938
12	2.000.000	Stichting WoonFriesland	2.000.000		4,61	2.000.000	0	2.000.000	Nederlandse Waterschapsbank nv	40069/10025551
13	1.000.000	Stichting WoonFriesland	1.000.000		4,49	1.000.000	0	1.000.000	BNG	40.101.625
		TOTALEN				9.861.734	525.327	9.336.407		

Bijlage 4 – Opbrengst en verdeling toeristenbelasting

De bruto-opbrengst van de toeristenbelasting 2021 bedraagt:

		Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
In €				
	Toeristenbelasting via logiesverstrekkers	2.314.000	2.213.000	1.832.000
	Forensenbelasting	804.000	731.000	741.000
	Toeristenbelasting bruine vloot	91.000	87.000	36.000
	Toeristenbelasting jachthaven	160.000	153.000	32.000
	Toeristenbelasting 1e dag	832.000	795.000	572.000
	Bruto-opbrengst	4.201.000	3.979.000	3.213.000
	<i>Inningskosten</i>	-70.000	-135.000	-37.000
	Netto-opbrengst	4.131.000	3.844.000	3.176.000

Deze netto-opbrengst wordt o.a. aangewend ter dekking van de vermelde uitgaven.

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020	
In €				
	APV en Drank- en Horecawetgeving	4.000	21.000	4.000
	Veiligheidsbeleid en openbare orde	268.000	260.000	127.000
	Brandweer en rampenbestrijding	290.000	291.000	274.000
	Ruimtelijke ordening: bestemmingsplannen	48.000	42.000	28.000
	Beheer en onderhoud openbaar groen	146.000	118.000	85.000
	CNL	144.000	154.000	125.000
	Project Tonnenloods	17.000	22.000	47.000
	Bevordering toersime, incl. VVV e.d.	297.000	366.000	225.000
	Museum 't Behouden Huys	309.000	279.000	291.000
	Onderhoud wegen en fietspaden	345.000	370.000	302.000
	Opruimen zwerfvuil/straatreiniging	73.000	145.000	72.000
	Exploitatie havens voor toerisme (incl. toiletvoorziening)	263.000	269.000	208.000
	Uitvoering masterplan haven	225.000	405.000	225.000
	Strandbewaking en beheer	198.000	176.000	160.000
	Openbaar bibliotheekwerk	95.000	96.000	94.000
	Bijdrage Oerol	79.000	78.000	78.000
	Exploitatie bijdrage Zwembad	289.000	275.000	231.000
	HT-roeirace (garantiestelling)	2.000	2.000	2.000
	Berenloop (garantiestelling)	2.000	2.000	2.000
	Gemeentelijke website en voorlichting	20.000	33.000	18.000
	Juridische ondersteuning	27.000	43.000	33.000
	Gevonden en verloren voorwerpen	2.000	4.000	2.000
	Toerekening salariskosten ambtelijke organisatie in verband met toeristische voorzieningen	740.000	708.000	684.000
	Storting reserve recreatie	149.000	-	-
	Saldo	99.000	315.000-	141.000-
	Totaal aangewend ten behoeve van de exploitatie	4.131.000	3.844.000	3.176.000

Bijlage 5 – Jaarprogramma sociaal en maatschappelijk werk

Subsidie jaarprogramma			
In €		Begroting 2021	Rekening 2021
	<i>Bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid</i>		
	Stichting Guusjen	6.000	6.000
	Post diversen, knelpunten Welzijn en Cultuur en nieuw beleid	14.000	11.000
	Peuterspeelzaal/kinderopvang	80.000	80.000
	Stichting Jeugdwerk Terschelling	121.000	121.000
	Stichting Onder Opper	4.000	4.000
	Tafeltje Dekje	8.000	8.000
	Muziekonderwijs TS	25.000	25.000
	Muziekvereniging Schylge	5.000	5.000
	Christelijke vereniging Jubal	5.000	5.000
	Zangverenigingen	2.000	2.000
	Koningsdagactiviteiten	2.000	2.000
	Comité Intocht Sinterklaas	1.000	1.000
	Dorpshuis Ons Huis	5.000	5.000
	<i>Op preventie gerichte ondersteuning aan jeugdigen en ouders</i>		
	Budget Sluitende aanpak	11.000	7.000
	<i>Geven van informatie, advies en cliëntondersteuning</i>		
	Stichting Tumba	2.000	2.000
	Bibliotheken Noord Fryslân	191.000	191.000
	Stichting Slachtofferhulp	1.000	1.000
	Totaal welzijnsbudget	483.000	476.000

Bijlage 6 – Verantwoording budget cofinanciering 2021

In de begroting is een jaarlijks budget van € 50.000,- voor gemeentelijke projecten of voor cofinanciering van projecten van derden die passen binnen de provinciale subsidiekaders beschikbaar. In 2021 zijn de volgende (nieuwe) aanvragen gehonoreerd:

Tweejarige pilot Leerlingenvervoer en samenwerking De Jutter en 't Schylger Jouw

De Jutter VO (Vlieland) is een kleine eilandschool met beperkte mogelijkheden tot het geven van voortgezet onderwijs (VO) aan alle leerlingen. Om de mogelijkheden te vergroten is in samenwerking met 't Schylger Jouw (Terschelling) in 2020 een projectaanvraag ingediend bij het Iepen Mienskipfûns om een veerdienst tussen Vlieland en Terschelling mogelijk te maken. Voorwaarde hiervoor is cofinanciering door betrokken gemeenten. In het schooljaar 2021-2022 maken naar verwachting 3 à 4 leerlingen gebruik van de verbinding. Daarnaast biedt een directe vaarverbinding mogelijkheden voor horeca en zorgpersoneel voor het volgen van een MBO-opleiding op Terschelling en kansen voor samenwerking op het gebied van gezondheidszorg en lokale overheid. De pilot is een belangrijke impuls voor toekomstbestendig onderwijs en de leefbaarheid van Terschelling. De gemeente draagt voor het tweede en laatste jaar van de pilot € 13.650,00 bij. Hiervan wordt € 10.000,- ten laste van het budget cofinanciering gebracht. Het restant wordt betaald vanuit het subsidiejaarprogramma 2021 (onderdeel leefbaarheid).

Restauratie museum reddingboot De Brandaris

Stichting museum reddingboot De Brandaris heeft subsidie aangevraagd voor de laatste fase van de restauratie. Als deze laatste fase is gerealiseerd is de Brandaris helemaal gerestaureerd en geconserveerd voor de komende 15 jaar. Ze is CVO gekeurd en ze is uitgerust met moderne navigatiemiddelen. Het schip is geschikt gemaakt voor het veranderde en meer intensieve gebruik. Werd ze vroeger als reddingboot incidenteel gebruikt, nu maakt ze meer dan 300 afvaarten per jaar. De "Brandaris" voorziet duidelijk in een behoefte. De gemeente draagt € 3.000,- bij aan co-financiering tbv laatste fase van de restauratie.

Conclusie:

In 2021 is totaal € 13.000,- vanuit het budget toegezegd en uitbetaald.

Bijlage 7 – Jaarverslag 2021 van de klachtenbehandelaar

Jaaroverzicht klachten 2021

In 2021 zijn negen klachtbrieven ingediend waarvan drie als daadwerkelijke klacht zijn aan te merken. Deze drie hebben te maken met al of niet terecht vermeend ongewenst gedrag of handelen van medewerkers of de collegeleden van onze gemeente.

Net als voorgaande jaren was de insteek om door middel van een gesprek door de klachtbehandelaar met de klager duidelijkheid te krijgen over de klacht. In twee gevallen heeft een gesprek plaatsgevonden en is de klacht tot tevredenheid van de klager afgehandeld. Eén klacht is nog niet afgehandeld. De klager is niet tevreden over de afhandeling van de klacht. De drie behandelde klachten zullen hierna worden besproken. De overige zes 'klachten' gingen over een bobbel in een geasfalteerd wegdek, de procedure van de behandeling van anonieme meldingen, de wijze van gebruik van de Berichten Box, een beslissing van de gemeente om de verblijfsruimte te verlaten wegens een acuut onveilige woonsituatie, de wijze waarop de vergunningprocedure is verlopen en het niet snoeien van openbaar groen wegens overlast op verzoek.

Bespreking klachten

Een klacht had betrekking op een gedraging van een wethouder. Na gesprek met de wethouder is de klacht ingetrokken.

Een tweede klacht ging over de weigering van een medewerker om op een strandrijontheffing een kenteken te wijzigen. De klager is tegemoet gekomen en geadviseerd is om de procedure bij wijziging van kenteken aan te passen.

Een derde klacht ging over gedraging van een wethouder en een medewerker over het niet tijdig behandelen van een brief met vragen. Klager is niet tevreden over hoe de klacht is behandeld. Deze behandeling loopt nog.

Aantal klachten

Aantal klachten over de periode 2020 - 2016						
	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Aantal klachten	3	5	2	6	8	16

Tendens / trend

Omdat het 'maar' om 3 klachten (elke klacht is er natuurlijk één teveel) met verschillende onderwerpen gaat, is het moeilijk om hierin een tendens of trend waar te nemen.

Bijlage 8 – Single Information Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020)	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	
			Aard controle R Indicator: A7/01 € 1.064	Aard controle R Indicator: A7/02 € 17.305	Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05 Ja	
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01 Veiligheidsregio Fryslân (VRF)	Aard controle R Indicator: A12B/02 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05 Ja	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3)	
			Aard controle R Indicator: B2/01 € 0	Aard controle R Indicator: B2/02 2	Aard controle R Indicator: B2/03 2	Aard controle R Indicator: B2/04 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05 € 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07 Ja	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08 Ja			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T)	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3)		
			Keuze werkelijke kosten Aard controle D2 Indicator: B2/09	Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12		

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14</i>				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20</i>
			€ 760	€ 760	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22</i>				
			€ 12.000	€ 12.000				
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/01</i>	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02</i>	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03</i>			
		Gemeenten	Ja	1.347	708			
			Projectnaam/nummer per project <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/04</i>	Besteding (jaar T) per project <i>Aard controle R Indicator: C1/05</i>	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/06</i>	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie <i>Aard controle R Indicator: C1/07</i>		
			1 2019-628124	€ 48.005	Ja			
			Kopie projectnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	Toelichting op afwijkingen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/11</i>		
			1 2019-628124	€ 80.832		Ja		

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle R Indicator: C62/02	Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04
			0	€ 0	€ 0	Ja
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04
			€ 19.888	€ 0	€ 34.480	€ 42.667
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08
			1			
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04
			€ 1.300	€ 0	€ 1.440	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07	Aard controle R Indicator: D14/08
			1			
			2			
			3			
			4			

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R Indicator: E27B/02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E27B/03</i>	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R Indicator: E27B/04</i>	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R Indicator: E27B/05</i>	
			1 1893316	€ 1.363	€ 0			
			Kopie beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06</i>	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07</i>	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10</i>	
			1 1893316	€ 1.363	€ 0		Nee	
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer <i>Aard controle R Indicator: F9/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
			1 EAW-20-01386462	€ 25.431	€ 25.431	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06</i>					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentede el 2021	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Nee				
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2020 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01</i>	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/02</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/03</i>	Besteding (jaar T-1) IOAW Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/04</i>	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/05</i>	Besteding (jaar T-1) IOAZ Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2A/06</i>
			1 060093 Gemeente Terschelling	€ 226.097	-€ 11.756	€ 74.644	€ 0	€ 9.991
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2A/08	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/09	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/10	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2A/11	I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/12
			1 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 4.214	€ 6.650	€ 0	€ 24.037
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/14				
			1 060093 Gemeente Terschelling	€ 0				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)							
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/06</i>	
			1 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 2.287	€ 0	€ 0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/08</i>					
			1 060093 Gemeente Terschelling	€ 0					
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee			
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee			
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee			
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee			

			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T)			
			<i>Aard controle R Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>			
			€ 0	€ 0	€ 0			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/18</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _Totalen 2020	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/06</i>
			1 060093 Gemeente Terschelling	Tozo1	€ 1.001.461	€ 159.570	€ 0	€ 0
			2 060093 Gemeente Terschelling	Tozo2	€ 131.787	€ 10.000	€ 33.241	€ 0
			3 060093 Gemeente Terschelling	Tozo3	€ 211.975	€ 10.000	€ 22.925	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4A/01	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, en 3) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T-1) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/12</i>
			1 060093 Gemeente Terschelling	Tozo1	€ 0	211	22	€ 0

			2 060093 Gemeente Terschelling	Tozo2	€ 0	31	3	€ 0						
			3 060093 Gemeente Terschelling	Tozo3	€ 0	76	1	€ 0						
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	Gederfde baten die voortvoelen uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvoelen uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)									
			Aard controle R Indicator: G12/01		Aard controle R Indicator: G12/02		Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03							
			€ 0	€ 0	0									
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie										
			Aard controle R Indicator: H4/01		Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02									
			€ 0	€ 0										
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is						
		Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03		Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08						
			1 Geen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0							
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01		Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02		Aard controle R Indicator: H8/03		Aard controle R Indicator: H8/04		Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05		Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06	
			1 1014987	€ 25.000	€ 0	€ 6.850	€ 18.150	€ 6.850						
			2 1036927	€ 42.571	€ 0	€ 7.812	€ 0	€ 7.812						
			3											
			4											
			Kopie beschikingsnummer		Eindverantwoording (Ja/Nee)									
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07		Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08									
			1 1014987	Ja										
			2 1036927	Nee										
3														
4														

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			€ 3.030	Ja	Nee		
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>		
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale besteding		
			1 2020	SPUKIJZ21094	€ 88.263		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/03</i>		
			2 2021	SPUKIJZ1R2040	€ 99.985		
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Vershil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/08</i>
			1 Optisport Terschelling B.V.	€ 88.263	€ 88.263	€ 0	2020
			2 Optisport Terschelling B.V.	€ 99.985	€ 99.985	€ 0	2021

Bijlage 9 – Overzicht baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000		Begroting 2021			Realisatie 2021		
Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	-909	14	-895	-934	95	-839
0.2	Burgerzaken	-108	150	42	-90	118	28
0.4	Overhead	-6.538	173	-6.365	-6.501	257	-6.244
0.5	Treasury	400	13	413	360	51	411
0.61	OZB Woningen	-72	1.173	1.101	-94	1.262	1.168
0.62	OZB Niet-Woningen	-	1.025	1.025	-	937	937
0.64	Overige belastingen	-	95	95	-	70	70
0.7	Algemene uitkering	-	9.525	9.525	-	9.584	9.584
0.8	Overige baten en lasten	-	130	130	-87	100	13
0.11	Onvoorzien	-98	-	-98	-48	-	-48
0.10	Mutaties reserves	-1	-	-1	-1	-	-1
Totaal Programma 0 Burger en Bestuur		-7.326	12.298	4.972	-7.395	12.474	5.079
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-601	-	-601	-638	-	-638
1.2	Openbare orde en veiligheid	-458	39	-419	-473	40	-433
0.10	Mutaties reserves	-	20	20	-	20	20
Totaal Programma 1 Veiligheid		-1.059	59	-1.000	-1.111	60	-1.051
2.1	Verkeer en vervoer	-1.515	515	-1.000	-1.414	535	-879
2.3	Recreatieve havens	-78	108	30	-88	91	3
2.4	Economische havens en waterwegen	-984	272	-712	-818	212	-606
0.10	Mutaties reserves	-324	437	113	-504	526	22
Totaal programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		-2.901	1.332	-1.569	-2.824	1.364	-1.460
3.1	Economische ontwikkeling	-1	-	-1	-	-	-
3.4	Promotie en belastingen	-501	3.979	3.478	-368	4.201	3.833
0.10	Mutaties reserves	-	120	120	-64	95	31
Totaal programma 3 Economie		-502	4.099	3.597	-432	4.296	3.864
4.1	Openbaar basisonderwijs	-1.737	1.735	-2	-1.887	1.887	-
4.2	Onderwijshuisvesting	-345	76	-269	-399	114	-285
4.3	Onderwijs en leerlingzaken	-2.059	1.815	-244	-2.226	2.025	-201
Totaal programma 4 Onderwijs		-4.141	3.626	-515	-4.512	4.026	-486
5.2	Sportaccommodaties	-712	185	-527	-611	142	-469
5.3	Cultuurpresentatie, product participatie	-172	-	-172	-136	-	-136
5.4	Musea	-520	65	-455	-593	123	-470
5.6	Media	-250	77	-173	-234	72	-162
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-161	2	-159	-196	1	-195
0.10	Mutaties reserves	-	22	22	-	31	31
Totaal programma 5 Sport, cultuur en recreatie		-1.815	351	-1.464	-1.770	369	-1.401
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-573	6	-567	-570	20	-550
6.2	Wijkteams	-2	-	-2	-3	-	-3
6.3	Inkomensregelingen	-598	373	-225	-593	370	-223
6.4	Begeleide participatie	-313	40	-273	-239	27	-212
6.5	Arbeidsparticipatie	-40	-	-40	-22	-	-22
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-68	-	-68	-73	-	-73
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-969	36	-933	-777	48	-729
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-1.036	-	-1.036	-1.115	1	-1.114
6.81	Géscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	13	13
6.82	Géscaleerde zorg 18-	-65	-	-65	-123	-	-123
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal programma 6 Sociaal domein		-3.664	455	-3.209	-3.515	479	-3.036
7.1	Volksgesondheid	-224	-	-224	-232	-	-232
7.2	Riolering	-749	860	111	-772	852	80
7.3	Afval	-913	901	-12	-964	935	-29
7.4	Milieubeheer	-690	-	-690	-544	-	-544
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-20	8	-12	-26	36	10
0.10	Mutaties reserves	-	323	323	-144	323	179
Totaal programma 7 Volksgesondheid en milieu		-2.596	2.092	-504	-2.682	2.146	-536
8.1	Ruimtelijke ordening	-243	-	-243	-157	-	-157
8.2	Grondexploitatie	-8	-	-8	-9	-	-9
8.3	Wonen en bouwen	-1.669	766	-903	-1.455	1.103	-352
0.10	Mutaties reserves	-	276	276	-250	276	26
Totaal programma 8 VH, RO en SV		-1.920	1.042	-878	-1.871	1.379	-492
Totaal		-25.924	25.354	-570	-26.112	26.593	481